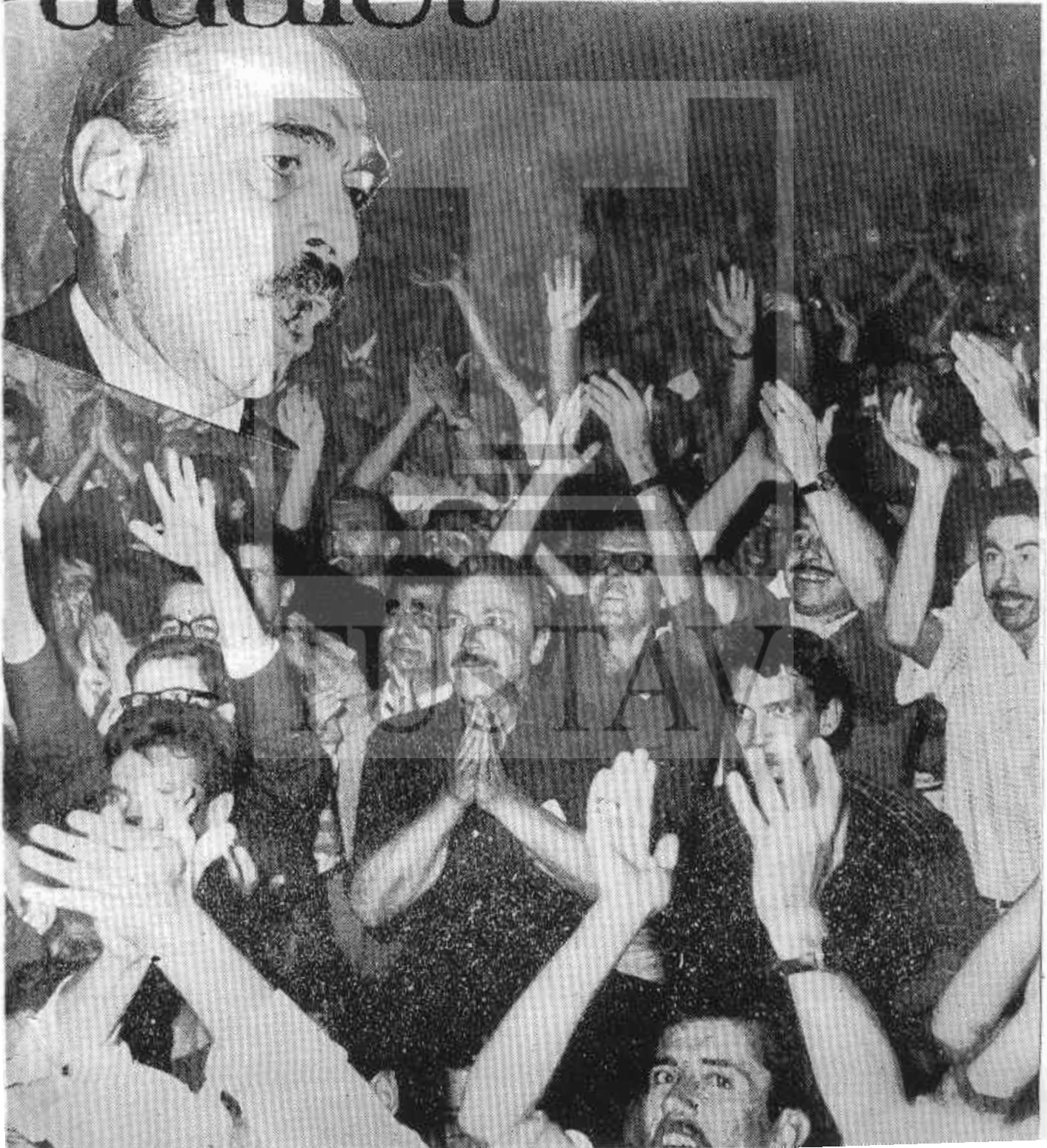

sosyal

AYLIK SİYASİ FİKİR DERGİ

E K İ M 1965 SAYI 1

adalet

sosyal adalet

aylık siyasi fikir dergisi

Mehmet Ali AYBAR	Radyo Konuşması
Sadun AREN	Özel Sektör Elhyle Niçin Kalkınılmaz (Spor - Sergi Sarayındaki konuşması)
Kemal FERİT	Burası Ankara - Burası Büyük Sinema
Rıza KUAS	Radyo Konuşması
HAMDÖŞ	Radyo Konuşması
Can YÜCEL	Şiir
İbrahim ÇETKİN	Radyo Konuşması
Çetin ALTAN	Radyo Konuşması
Mehmet SELİK	Kimse Politikanın Dışında Kalamaz
Etem YAZGAN	Bir Geziden Notlar
Behice BORAN	Radyo Konuşması
Sina PAMUKÇU	Kör Pınar
Yaşar KEMAL	Radyo Konuşması
Can YÜCEL	Radyo Konuşması
Tarık Ziya EKİNCİ	Radyo Konuşması
Ergin GÜNÇE	Çekirdekdeki Enflasyon

YAŞASIN EMEKÇİLER YAŞASIN TÜRKİYE!..

T.İ.P

GENEL BAŞKANI MEHMET ALİ AYBAR'IN

RADYO KONUŞMASI

İşçiler, İrgatlar, Azaplar, Fakir köylüler,
Zanaatkarlar, Memurlar, Subaylar, Emekliler,
Esnafılar,

Toplumcular, Ezilen hor görülen eli nasırlılar,

Çilekes yurttaşlar.

Kardeşlerim,

Emekçilerin, toplumcuların partisi, Türkiye İşçi Partisi size sesleniyor. Sözümüz yalnız sizleredir.

Senin, yoksulluktan, açlıktan kurtulman için; senin, işsizlikten kurtulman için; senin, cahillikten kurtulman için; senin, korkusuz, horlanmadan baş dik yaşaman için; senin, çocuğunu okutman için; senin, toprağa kavuşman, hastalığında doktora, ilaca, bakıma kavuşman için; önce Türkiye'yi yeniden bağımsızlığa kavuşturman gerekiyor,

Kardeşlerim,

Babalarımız, dedelerimiz 43 yıl önce Milli Kurtuluş Savaşımızı zafere ulaştırdı. Milli Kurtuluş Savaşımızın zafere ulaşmasından 43 yıl sonra, bugün, biz hepimiz; millet olarak, halk olarak ve emekçiler olarak Milli bağımsızlığımızı, istiklâlimizi yeniden kazanmak zorundayız.

Kardeşlerim,

1947 yılından beri Amerikan Birleşik Devletleri, yardım bahanesiyle yurdumuza adım adım girmiş

ve yerleşmiştir. Bugün, 35 Milyon metre karelik vatan toprağı Amerikan işgali altındadır. Bu üstlerde Amerikan bayrağı dalgalanır. Ve bu üstler, Anayurt toprakları üzerinde birer küçük Amerikadır. Bu üstlere Türk polisi giremez. Bu üstlere Türk hakimî giremez. Türk Subayı, Türk Bakanı bile giremez.

Bildiğiniz gibi, Amerikalılar yardım heyetleri halinde gelip, önce başkentimize yerleştiler. Bugün hemen her devlet dairesinde, hemen her bakanlıkta uzman adı altında adamları vardır. Bugün hemen hiç bir devlet işi yoktur ki, Amerikanın haberi olmasın. Çünkü, Amerikanın her yerde, yurdumuzun her yerinde gözü, kulağı vardır.

Kardeşlerim,

Amerika yalnız politik hayatımıza el atmakla kalmadı. Baskılar yalnız politik alanda kalmadı. Politik alandaki baskıların nereye kadar vardığını, nereye kadar gittiğini Kıbrıs buhranında hep gördük. Amerika, yalnız politik hayatımız üzerinde baskı kurmuş değildir. Amerika, aynı zamanda iktisadi hayatımızı da hakimiyeti altına almıştır. 1947 den beri dış borçlanma ve yardım mihveri etrafında dönmeğe başlayan iktisadi hayatımız, gittikçe bozulan bir dengesizlik içinde bocalamaktadır. Bu iktisadi gidış, Türkiye'yi daha bağımlı bir duruma düşürmüştür. Ayrıca hakim sınıflarımız; yani toprak ağaları ve yabancıya aracılık eden sermaye çevreleri bu dış yardımlar sayesinde güçlerini ve nüfuzlarını arttırmışlardır. Zaten, memleketin böylesine bir iktisadi çıkmaza düşmesine bu sınıf ve zümreler sebep olmuştur. Buna karşı sen emekçi kardeşim, gittikçe daha

yoksul, daha işsiz, daha çaresiz kaldın. Bunun yanı sıra Amerikalılar ve diğer yabancılar, sırf kendi çıkarılarını gözeten işlere de girişmişlerdir. Bunun en açık örneği, Petrol davasıdır.

Kardeşlerim,

Amerikalılar, Milli servetlerimizden en değerlisi-ne, petrolümüze el atmışlardır. 1954 yılında bir Amerikanın hazırladığı petrol kanununa dayanan Amerikan petrol kumpanyaları, petrol kaynaklarımıza el koymuşlardır. Ve böylelikle, biz kendi yurdumuzda, kendi petrolümüzü serbestçe arayamaz, işletemez duruma düşürüldük. Amerikan petrol kumpanyaları, bu konuda Hükümetimizi tehdide bile cüret ettiler. Ve de en korkuncu, bugün en yüksek sorumluluk yerinde bulunanlardan bir kısmı, Amerikan kumpanyalarının adamları gibi konuşuyorlar. Petrol kumpanyalarının imtiyazlarına dokunamayız, diyorlar; Bunlar, kanunla verilmiş haklardır, diyorlar; geri alınmaz diyorlar; geri alınırsa gasp olur diyorlar.

Oysa biz, Milli Kurtuluş savaşı vermiş bir millettiz. Ve de Atatürk zamanında nice imtiyazlı yabancı şirketi, kanunla millileştirmişizdir.

Kardeşlerim,

Bu durum karşısında senin birinci vazifen memleketi yeniden bağımsızlığa kavuşturmaktır. Biz, yani emekçi halkımız, yani dünya milletlerine, esir milletlere ilk kurtuluş yolunu açmış olan, cefakeş, emekçi halkımız, yani hepimiz yedisinden yetmişine, kadın, erkek, yeniden seferber olacağız. Zira yeniden bir Milli Kurtuluş Hareketi içindeyiz.

Biz Türkiye İşçi Partisi olarak halkımızla elefe bizi bağımlı duruma düşüren bütün anlaşmaları, bütün sözleşmeleri fesh edeceğiz. Amerikaya imtiyaz tanıyan ikili anlaşmaları fesh edeceğiz. Bağımsızlığını çiğneyen anlaşmalardan kurtulmak, bir milletin en tabii, en kutsal hakkıdır. Bu hakkımıza mutlaka sahip çıkacağız. Türkiye hiçbir devletin peyki, uydusu durumuna düşürülemez. Amerika ne yoldan içimize girmişse, aynı yoldan dışarı çıkarılacaktır. Eksik olsun böyle yardım, istemiyoruz.

Bu hem millet olarak haysiyetli yaşayabilmemiz, hem de kalkınıp ilerliyeabilmemiz için başta gelen şarttır. Emekçi kardeşlerim, her iş buna bağlıdır; yani bağımsız olmamıza... Toprak reformu yapmamız, yani senin toprak sahibi olman buna bağlıdır; yani bağımsız olmamıza... Hızla sanayileşmemiz buna bağlıdır; yani bağımsız olmamıza... Dış ticareti, Bankacılığı, Sigortacılığı, millileştirmemiz, buna bağlıdır; yani bağımsız olmamıza... Çünkü kardeşler, bağımlı olmak demek millet yararına halk yararına olan bütün bu işleri yapmak kudretinden yoksun olmak demektir.

İşçiler, Fakir köylüler, Zanaatkârlar, Dargellriller, Ezilen hor görülen kardeşler, Atatürkçü gençler, Subaylar, Memurlar, Yurttaşlar...

Şimdi size Türkiye İşçi Partisi iktidara geldiğinde neler yapacağını, muhalefette kalırsa da nelerin yapılmasını zorlayacağını bir bir anlatacağım.

Kardeşlerim,

Türkiye İşçi Partisi'nin görüşüne göre; Türkiye, Kapitalist yoldan kalkınamaz. Türkiye, özel teşebbüs eliyle kalkınamaz. Biz, Kapitalizme karşıyız ve bunu açıkça söylüyoruz. Çünkü Kapitalizm bizi bağımlı tutan iktisadi bir sistemdir. Çünkü özel teşebbüs emekçinin sömürülmesi esasına dayanır.

Türkiye, kapitalist bir yolla kalkınabilseydi 150 yıldan önce yapılan çabalar, veya hiç değilse, Cumhuriyet kurulduğundan beri yapılan çabalar meyvalarını verir ve Türkiye bu gün tam kalkınmış ileri bir toplum haline gelirdi. Oysa bu yol bizi bugünkü çıkmaza getirmiştir.

Kardeşlerim,

Hızla kalkınmanın şartı bir sanayi ülkesi olmaktır. Bunun başka yolu yoktur. Geri kalmış toplumlarda sanayileşme ancak halk yararına işleyen plânlı bir ekonomi düzeninin kurulmasıyla mümkündür. Böyle bir ekonomi düzeninde halk yararına işleyen kamu sektörü ağır basar. Ve bütün Milli Ekonominin itici ve düzenleyici kuvveti olarak iş görür. Özel sektör ise Milli Ekonominin gelişmesinde, önemi git-tikçe azalan, yardımcı bir unsur haline gelir.

Bir sanayi memleketi olmak için, herşeyden evvel köklü dönüşümlere, memleket ekonomisini kapitalist olmayan bir yola sokmak lâzımdır. Bunun için de, gene herşeyden evvel emekçilerin iktidara gelip, bu köklü dönüşümleri yapmaları şarttır.

Kardeşler,

Biz adeta şah damarı kesilmiş bir insana benzeriz. Kanımız akıp gider. Hangi yoldan? Dış ticaretle. Şu halde akıllı bir insanın yapacağı ilk iş bu kesilen şah damarını dikmektir. Bu da dış ticaretin, bankacılığın, sigortacılığın millet malı olarak, millet yararına, millet eliyle işletilmesi demektir.

Türkiye İşçi Partisi iktidara gelir gelmez, ilk yapacağı iş Dış Ticareti Millileştirmek olacaktır.

İkinci yapacağımız iş : Topraksız köylümüzü ve ya toprağı yetmeyen köylümüzü topraklandırmak. Biz açık konuşan insanlarız. Emekçinin diliyle konuşuyoruz. Türkiye İşçi Partisi, iktidara gelir gelmez topraksız köylüye ve toprağı yetmeyen köylü ailelerine, toprağı olanların elinden, anayasasının emrettiği gibi alıp dağıtacaktır. Ağaların elinde en çok 500 dönüm bırakılacaktır. Bu işi köy kurulları yapacaktır. Köylerde topraksız köylüler, Toprağı yetmeyen köylüler Kurullar teşkil edecekler ve merkezden gelecek uzmanlarla elele vererek toprak reformu kanunu uygulayacaklardır.

Kardeşler,

Mesele yalnız ekonomik kalkınmamızı sağlamak değildir. Halkımız insanca yaşamaya tüm olarak samsamıştır. Türkiye İşçi Partisi'nin programında eğitim ve kültür işleri, ekonomi işleri kadar önemle ele alınmıştır. Ve esasen ekonomiyle kültür işleri birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Fakir, fakara çocukları okumak ve yetiştirmek fırsat eşitliğine kavuşturulacaktır. Kabiliyetli fakara çocukları üniversite dahil parasız okutulacaktır. İşçisi köylüsü için gece kursları, halk Akademileri açılacaktır. Ve herhalde yurdumuzda okuma yazma bilmeyen vatandaş kalmayacaktır.

Bunlar gibi her vatandaşın ev bark sahibi olması da bizim için çözülmesi şart olan davalardan biridir. Türkiye İşçi Partisi iktidarı gecekondular sefaletine ve mağaralarda yaşamak durumunda bırakılan vatandaşların ızdırabına mutlaka son verecektir.

Beri yandan yoksul vatandaş da doktora, ilâca, ve bakıma kavuşturulacaktır.

Bugün olduğu gibi hiç bir vatandaşımız, fakir ve arkasız olduğu için, hastane kapılarında süründürülemez, ilâcsiz, doktorsuz bırakılmayacaktır.

Kardeşler,

Bütün bu saydığım işler senin yararına olan şeylerdir. Ve bugüne kadar bir türlü gerçekleştirilememiş olan işlerdir. Senin yararına olan bu işlerin yapılabilmesi için, senin yurt işlerinde söz ve karar sahibi olman gerektir. Yani senin meclise girmen, senin partiin olan Türkiye İşçi Partisini meclise sokman gerektir.

Kardeşler,

Türkiye İşçi Partisinin aday listelerinde senden 382 aday var. Bunun 216'sı; kol emekçisi, işçi, ırgat, fakir köylü zanaatkar, şöför, kunduracı, esnaf. Geri kalan 166'sı da; senin yoluna yüreğini ve kafasını koymuş korkusuz kafa işçileri aydınlardır. Ve hemen söyleyeyim ki, bu listelerin ilk dört sırasından, yani seçilebilecek yerlerde 91 kol emekçisi var. Öbür partilerin listelerinde ise, senden hiç kimse yok. Zaten olamaz da, çünkü onların listelerine girebilmek için 5000 lira 4000 lira gibi senin hiç bir zaman ödeyemeyeceğin bir para ödemek gerek. Bunun içindir ki, onların listeleri toprak ağaları, aracı tüccarlar, müteahhittir, fabrikatörlerle doludur. Onların menfaatlerini kollayan avukatlar, mühendisler ve doktorlarla doludur. Aday listelerini bu bakımdan iyice incele ve oyunu bundan sonra ver.

Kardeşlerim,

Türkiye İşçi Partisi 10 Ekimde senin uyanık oylarınla senin temsilcilerini mutlaka meclise sokacaktır. Ve halkımızın öz temsilcileri, ister iktidarda, ister muhalefette olsunlar, senin yıllardır beklediğin ve

bir türlü yapılmayan işleri yapacaklardır. Ya da yapılması için direneceklerdir.

Şimdi sana Türkiye İşçi Partisinin yapacağı işleri bir bir sayayım :

— Türkiye İşçi Partisi milli bağımsızlığımıza gölge düşüren bütün andlaşmaları feshedecektir. Türkiye'nin dış politikasını Atatürk dış politikasına döndürecektir.

— Yurdumuzdaki bütün yabancı üsleri kaldıracaktır.

— Dünya barışının kurulması için silâhsızlanma meselesinin çözüme bağlanmasında gerçekten gayret sarfedecektir.

— Eşitlik, karşılıklı menfaat ve saygı esasına göre, başta komşularımız olmak üzere bütün dünya devletleriyle dostluk münasebetleri kuracaktır.

— Türkiye İşçi Partisi Kıbrıs meselesinde, yabancı üslerden temizlenmiş ve milletlerarası denet altında silâhsızlandırılmış Türk ve Rum topluluklarının eşit haklarına dayanan bağımsız, fedaratif bir Kıbrıs devleti tezini savunmaktadır.

— Milli Savunma gücümüzü daha da arttırarak yurt topraklarının ve Cumhuriyetimizin korunmasında en etkin bir seviyeye çıkaracaktır.

— Toprağı olmayan ya da yetmiyen köylülere parasız toprak dağıtacak ve tapularını ellerine verecektir. Toprak ağalarının elinde en çok 500 dönüm bırakılacaktır.

— Tarımda verimi arttırmak için köylülere her türlü teknik ve mali yardımda bulunulacaktır. Köylü, tefecinin ve aracı tüccarın elinden kurtarılacaktır.

— Petrol kanunu yürürlükten kaldırılacak verilen imtiyazlar kanunlarla geri alınacaktır. Millettin malı olan petrolümüz ve madenlerimiz iç ve dış sömürücülerin elinden kurtarılacak, millet malı olarak halk yararına işletilecektir.

— Demir Çelik sanayii millet malı yapılacak ve bu gibi işletmeler halkın eliyle, işçilerin denetiminde, halk yararına çalıştırılacaktır.

— Yabancı sermayeyi teşvik kanunu derhal yürürlükten kaldırılacaktır. Yabancı şirketler millileştirilecek, Ortak Pazardan çıkarılacaktır.

Türkiye İşçi Partisi kapitalizme karşıdır. Türkiye İşçi Partisi halktan, emekten yana ve halkın doğruda doğruya denetimine ve yönetimine katıldığı bir plânlı ekonomi sistemi uygulayacaktır. Bu sistemde halk yararına olan kamu sektörü ağır basacaktır. Özel sektör, plânın ön gördüğü yatırım hedeflerine uygun olarak çalışacaktır. Ve milli ekonominin yararlı bir kesimi haline sokulacaktır.

— Vergi adaleti mutlaka sağlanacaktır. Verginin ağır yükü zengine yükletilecek, herkesten kazancına göre vergi alınacaktır. Asgari ücretten vergi alınmayacak ve bu ölçü bütün kazançların vergi indiriminde esas alınacaktır.

— Tasarruf bonoları kaldırılacaktır.

— Toplu sözleşme, grev, sendikalar, İş deniz - İş, Sosyal Sigorta kanunları, Anayasaya tam uygun bir şekilde, yani işçinin yararına değiştirilecektir. Lokavt yasaklanacaktır.

— Haftada 40 saat çalışma esası uygulanacaktır, ve bu çalışma süresi için işçiye ailesini insanca yaşatabilecek bir ücret ödenecektir.

— Ücretler Oynak Merdiven sistemine göre düzenlenecektir. Yani, hayat pahalılaştıkça ücretler de otomatik olarak artacaktır.

— İşsizlik sigortası kurulacaktır ve bütün yaşlılara emeklilik hakkı tanınacaktır.

— Herkes sosyal sigortalardan yararlandırılacaktır. Tarım işçisinin teşkilatlanması, toplu sözleşme ve grev haklarını şehirden işçi gibi kullanılabilirliği imkânları sağlanacaktır.

— Sosyal sigorta fonları yalnız emekçiler yararına kullanılacak iş verenlere kredi olarak verilmeyecektir.

Eğitim eşitliği sağlanacaktır. Bu maksatla kabiliyetli halk çocukları bütün ihtiyaçları devlet tarafından sağlanarak üniversiteyi bitirene kadar okutulacaktır.

— Köy enstitüleri açılacaktır.

— Millî Eğitim ve kültür yabancı devletlerin her türlü nüfuzundan kurtarılacaktır. Kültür ve sanat müesseseleri halkın istifadesine açılacaktır.

— Türkiye İşçi Partisi Doğu ve Güney Doğu bölgelerinin kalkınmasına öncelik verecektir.

— Türkiye İşçi Partisi bütün temel hürriyetlere saygılıdır. Ve herkesin saygılı olmasını sağlayacaktır. Özellikle dini, felsefi ve siyasi inançların tam özgürlüğü gerçekleştirilecektir. Kamu düzenine aykırı olmamak ve politikaya alet edilmemek şartı ile bütün vatandaşlar dini ve felsefi inançları bakımından bugünkünden çok daha hür olacaklardır.

— Türkiye İşçi Partisi mülkiyet ve miras haklarını tanır. Ancak, hiç bir kimsenin malına mülküne dayanarak başkalarını sömürmesine müsaade etmez.

Kardeşlerim,

Şimdi toplumlara kimlerin, neden iftiralara, taşlar ve sopalarla saldırdıklarını anlıyorsun değil mi? Çıkarıcılar, kurulu düzenin bozulmasını istemeyenler, toplumlara kötülerler.

Bunlar ırz, aile düşmanıdır, bunlar hürriyet düşmanıdır, din düşmanıdır, bunlar vatan düşmanıdır derler. Sen uyanmayasın diye her yalanı söylerler, sana bindiğin dalı kestirirler.

Ama artık ne yapsalar nafilidir.

Gün ışıdı ışıyacak. Çünkü sen, emekçi sen, akı karayı artık ayırt etmeğe başladın. Bu partiyi bir avuç emekçi kurdu ve 51 ilde de gene onlar, işçiler, köylüler kurdular, geliştirdiler.

Türkiye İşçi Partisi dört buçuk yılda büyük zorluklarla karşı karşıya kaldı. Fakat onu kuranlar, geliştirenler yani yürekli yiğit emekçiler yani yürekli yiğit aydınlar partilerini taşı, sopalı saldırılara ve tek mil baskılara karşı korudular. İşte onların sayesinde ki bu güne eriştik.

51 ilde seçimlere katılıyoruz. Türkiye İşçi Partisi çığ gibi gelişiyor. Ve bu seçimlerde senden olanlar Büyük Meclise girecektir ve güzel, mutlu günler başlayacak emekçinin başta olduğu, ailesi, çocuğu çocuğuyla efendice mutlu günler sürdüğü, ileri toplumcu, bağımsız Türkiyeyi el birliği ile mutlaka kuracağız.

**YAŞASIN EMEKÇİLER
YAŞASIN TÜRKİYE!..**

**Genel Başkan Mehmet Ali
AYBAR'ın 25 Eylül 1965 de
Radyoda Yaptığı Konuşmanın
tam metni**

“Fakat bütün bir millet uzun müddet aldatılmaz, uyutulamaz. Yaşama gücü olan toplumlar kurtuluş yolunu çabuk bulurlar. Türk milleti de bulacaktır. Bunda hiç şüphe yoktur.

PROF. SADUN AREN'İN

SPOR - SERGİ
SARAYINDA
YAPTIĞI
KONUŞMA :

ÖZEL SEKTÖR ELİYLE NİÇİN KALKINILAMAZ

Halkımızın büyük çok büyük çoğunluğu yoksul, geçim sıkıntısı içinde, Hayat, yaşamak onlar için çekişmez bir dert ağır bir yük. Halbuki dünya nimetlerle inkânlarla dolu. Bunlar hergün de artmakta. Bir kere açlığı defetmek lûgatlardan silmek mümkün. Sonra Herkesi iyi bir meskene, radyoya, buzdolabına, otomobile ve her türlü dünya nimetlerine hızla kavuşturmak lâzım. Kimseyi doktorsuz, ilâçsız, eğitimsiz bırakmamak lâzım. Kimseyi çalışamaz hale gelince, ihtiyarlayınca kimseye muhtaç etmemek lâzım.

Ve insanlar böylece sefaletin pençesinden de tehdidinden de kuruldudıkça kişiliklerine de kavuşur. Hor görülemezler, herkesten saygı görürler ve hür olurlar.

Ama bunları yapabilmek için memleketimizin yer altı ve yer üstü servetlerini iyi işlemek, yollar, köp-

rüler, limanlar yapmak ve güçlü bir sanayi kurmak gerek, yani kısacası kullanmak gerek.

Kalkınmak ayrıca dünya memleketleri içinde bağımsızlığımızı korumak onların yarı sömürgeci olmaktan kurtulmak, onlarla eşit olmak için en büyük şart. Yoksa geri ve beceriksiz milletler tıpkı geri ve solak imzalar gibi kimseden saygı görmezler. Hor görülürler ve sömürülürler.

Demek ki hızla kalkınmamız lâzım kalkınmanın da iki tane yolu vardır. Birisi toplumcu kalkınma yolu diğeri Kapitalist yani özel sektör eliyle kalkınma yolu başka yol yoktur.

Toplumcu yol, kısaca maden ve petrol tesislerinin fabrikalarının milletçe elbirliği ile kurulması ve işletilmesi demektir. Kapitalist yahut aynı şey demek olan özel sektör eliyle kalkınma ise bu aynı işlerin az sayıda hususi şahıslar (işverenler, patronlar) tarafından yapılmasıdır.

Biz iki yoldan hangisinin daha iyi hangisinin daha mutluluk getirici olduğu meselesini bir yana bırakarak özel sektör eliyle kalkınmanın mümkün olmadığını, bu yolun bizim için kapanmış olduğunu söylüyoruz iddia ediyoruz. Bunun içinde T. İ. P. toplumu yoldan kalkınmayı esas almış ve programını ona göre yapmıştır.

Şimdi kapitalist yoldan kalkınmamızın niçin mümkün olmadığını kısaca görelim :

Özel sektör eliyle memleketi kalkındırabilmek için büyük fabrika tesis ve hertürlü büyük işletmelerin bazı şahıslar tarafından kurulup işletilmesi lâzımdır. Bu işletmelerin çağımıza uygun yani çok büyük çok modern olmaları şarttır. Çünkü yabancı memleketlerdeki rakiplerle boy ölçüşecek bir güçte olmaları lâzımdır. Aksi halde ne memleket içinde ne dünya pazarlarında rekabet edemeyiz, yani gene geri kalmış oluruz. Böyle büyük ve modern fabrika ve tesisleri kurmak için çok büyük paralar, çok büyük sermaye lâzımdır. Halbuki memleketimizde bu derece zengin insan ya hiç yoktur ya da belki birkaç tane vardır. Diğer taraftan insanlar, yalnız emeklerinin gelirleriyle bu denli zengin de olamazlar. O halde ne yapmamız gerekir? Yapılacak şey meydanda. Milletçe elbirliği edip nafakalarımızdan kısarak 300 - 500 kişiyi milyoner milyarder yapmamız gerek. Çünkü ancak böyle yaparsak onlarda fabrikalar kurup memleketi kalkındırırılar. Adam zengin etmenin bir çok yolları vardır. Ve bunları hepimiz biliriz. Banka kredileri bazı insanlara verilir. Döviz bu aynı insanlara tahsis edilir. İhale oyunlarına göz yumulur. Kara borsa yapıp milyonlar vurmalarına müsaade edilir. Veya daha kibar ifade edilim fırsat verilir. Vergi alınmaz ve daha burada sayılmayacak kadar yol vardır. Bütün bu yolların kestirme adı (devlet eliyle adam zenginlemek) tir.

Şimdi bir de memleketimizin sosyal ve siyasal durumuna bakalım. Bu şekilde insan zengin edilmesine elverişlidir. Böyle şeye imkân verir mi? Devlet eliyle milyoner yetiştirmek yani kapitalist yoldan yani özel sektör eliyle kalkınmak en açık ve hızlı şekilde 1950 - 1960 devresinde denenmiş fakat çıkmaza saplanmış iflâs etmiştir. 27 Mayıs devrim hareketinin temel nedeni tutulan bu kalkınma yolunun yanlış olması memleket ekonomisi ve siyasal hayatını çıkmaza götürmüş olmasıdır.

Şimdi ise vergiler ilân ediliyor. Zenginlerden servet beyanı isteniyor. Kendi yolsuzlukları döviz tahsisleri karaborsacılık takip ediliyor Takip edilmek mecburiyetinde kalınıyor. Bu şartlar içinde milyoner yetiştirmek kolay olmuyor güçleşiyor. Böyle olunca da özel sektör eliyle kalkınmak suya düşüyor. Demek ki zaten kötü bir yol olması bir tarafa kapitalist yoldan kalkınmak mümkün de değildir. Zaten az gelişmiş memleketler için bu yoldan kalkınma 100 - 150 sene evvel kapanmıştır.

Bu gerçeğe rağmen kapitalist yoldan kalkınma da ısrar edilirse memleket kalkınmadıktan başka yabancıların yarı sömürgeci haline de gelmektedir.

Bunun niçin böyle olduğunu da görelim :

Memleketimizde özel sektörün memleketi kalkındırarak güçte olmadığını söylemiştik. Halbuki mevcut düzenin muhafazası için halkı az çok memnun etmek bunun içinde heryıl artan nüfusumuzun hiç değilse bir kısmına iş bulmak, yeni iş sahaları açmak lâzımdır. Yerli özel sektör bu konuda yabancı özel sektörü imdada çağırır. Gerçekten, bizde yabancı özel sermaye memleketten tamamiyle sökülüp atılmışken, 1951 de, yani özel sektörcülük gemi azya aldığı zaman, yabancı sermayeyi teşvik kanunu çıkarılmış, 1954 de de Petrol Kanunu çıkarılarak memleketin kapıları yabancı özel sermayeye ardına kadar açılmıştır.

Demek oluyor ki, az gelişmiş bir memleket kapitalist yoldan kalkınmak isterse yabancı özel sermaye ile işbirliği kurmaya ve onların pençesine düşmeye mecbur ve mahkûmdur. Bu mahkûmliğin bir iftihar vesilesi yapılmasını ve memleketimize gelen yabancı sermayenin bir bayram sevinci ile karşılanmasını halka böyle gösterilmesini nasıl bir üzüntü ve öfke ile karşıladığımızı siz hesap edin.

Bu fabrikalar, bu petrol kuyuları bizim değildir. Türk toprakları üzerinde bulunmaları bu gerçeği değiştirmez. Almanya ve Belçika'da Türk işçilerinin çalıştıkları fabrikalar, madenler ne kadar bizimse, Türkiye'deki yabancılara ait fabrikalar, petrol kuyuları da o kadar bizindir. Düşünelim bir defa, memleket baştan başa yabancı fabrikalarla donatılırsa ne olur. Türk milleti işçi, ırgat ve Türkiye sömürge yabancılar ve onların Türkiye'deki bir avuç ortakları patron olur. Özel sektörcülüğün ve onun zorunlu kıldığı yabancı sermayeye yurdumuzu açmamamızın bizi götüreceği en iyi durum budur.

Sözlerimi bitirirken kapitalizmle, yabancı sermaye taraftarlığıyla milliyetçiliğin, bağdaşamayacağına da dikkatinizi çekmek isterim. Onun için bunların milliyetçiliği kof, çürük, anlamsız ve aldatıcıdır. Toplumumuzu kürt, çerkeş, türk diye bölücüdür. Böyle milliyetçilik bizi sömüren yabancı devletlerin de işine gelir, ve onlardan yardım da görür. Fakat Türk halkını bütünüyle yüceltmek isteyen, onu ve içindeki bir avuç insana ve de yabancılara sömürtmeyecek olan toplumculuk bu çevrelerden iltifat görmek şöyle dursun, hıyanet gibi gösterilmek istenir. Fakat bütün bir millet uzun müddet aldatılamaz, uyutulamaz. Yaşama gücü olan toplumlar kurtuluş yolunu çabuk bulurlar. Türk milleti de bulacaktır. Bunda hiç şüphe yoktur.

BURASI ANKARA BURASI BÜYÜK SİNEMA,

MUTLAKA.. MUTLAKA

Terziden yeni çıkmış efbisesi-
ne aldırmaıyp bir karış toz - top-
raklı, balgamlı, izmaritli kaldırım-
ların üstüne bağdaş kuranlar gör-
düm..

Burnunu kaşıyamıyacak kadar
sıkışık iken alkış tutmak için biri-
birlerini ezenler gördüm..

Hır çıkarmak ümidi ile «Mos-
kovaya.. Moskovaya..» diye bağırın
bir - iki kişi, onların zavallılıklarına
gülerek, acıyarak bakan kala-
balıklar gördüm..

«Ana - Baba Günü» kalabalık
olur mu bilmem.. Olursa onu da
gördüm.. «Ana - Baba» günü de
gördüm..

Parayla tutulmuş, kamyonlara

istif edilip meydanlara yığılmış
insanlar görmedim.. Mutlu, ümitli,
inançlı yüzlerce, binlerce sima gör-
düm, sadece..

Efendiler gördüm.. Süslenip
püslenmiş hamımlar gördüm.. Bey-
ler gördüm.. Ağalar, paşalar gör-
düm..

Ama onlardan çok çok daha
mutlusu, çok daha kutlusu,
EMEKÇİ'leri gördüm.. İşçiyi, köy-
lüyü.. Dar gelirliyi, memuru.. Kü-
çük esnafı, şöförü.. Aydını, Gençl..

... Ve İNANDIM, çünkü gözle-
rimle gördüm :

Günün Işıdığını,

Mutlu ve Güzel Günlerin Doğ-
duğunu,

Maya'nın Tuttuğunu..

BURASI ANKARA, BURASI BÜYÜK SİNEMA :

İçeri girmek ne mümkün? İğne
atsan havada asılı kalacak..

Ter silmek için mendil arayan
gençten biri 1700 kişilik salona
«Konserve Kutusu» damgasını vur-
muş.. «Ayaklarım yere değmeden
içeri girdim.. Aynı şekilde çıktım..»
diyor.. Resmî tanışmanın getireme-
yeceği bir yakınlıkla yanındaki yaş-
lı adama dönüyor, «Bizim Millet
galiba ilk defa içten gelerek, arzu-
layarak eziliyor..» diyor..

Az ötede yeni evlendikleri anla-
şılan bir çift münakaşa ediyor..

«Gene cimriliğin tuttu Halil..» diyor ağlamaklı haldeki genç kız, «Rahat rahat içeride oturmak varken, burada dinlenilir mi?»

«Ne bileyim hayatım bu kadar kalabalık olacağı mı?» diye günah çıkartmağa çalışıyor eşi, «Yer buluruz sandımdı..»

BİR LİRA verenler en iyi yerleri kapatmışlarmış meğerse.. Sineadaki 12 matinesine girmiş, bir daha çıkmamışlar..

Kapılar kapalı.. Salona girmeyenler de Atatürk Bulvarının yüz metrelik bir kesimini abluka altına almışlar..

Türkiye İşçi Partisinin büyük Ankara Mitingi nihayet açılıyor..

KONUŞMACILAR :

İlk konuşmacı Profesör Sadun Aren..

Fakültenin dershanesinde siniz sanki.. Hoca talebelerini karşısına almış, ders anlatıyor.. İlk intiba bu..

Anlatıyor.. Anlatıyor.. Arada sırada «Ne yapalım? Kapitalizmin mantığı bu..» diye kendi sözünü kendisi kesiyor.. Ciğerlerin izin verdiği nisbette kahkahalar yükseliyor, etrafın izin verdiği oranda eller birbirine çarpıyor..

Hoca, sömürme düzenini eviriyor, çeviriyor, suya düşmüş sıçana benzetiyor, ve sonra da yerini sayın Genel Sekreterimiz Rıza Kuas'a bırakıyor..

Sayın Kuas'ın sesi perde perde yükseliyor..

«Daha ısınmadı.. Hele bir ısın-sın, mikrofona ihtiyacı kalmaz..» diyor şakaklarına ak düşmüş bir adam.. Davudî ses Kızılây'a açılan hoparlörlerden yükseldikçe, binlerce kişinin ve metrelerce kalın duvarların ötesinden kürsüyü görürüz sanki..

«Kraivatım gevşetmiştir, şimdi» diye düşünüyor herkes, «Şimdi sıra cekedi çıkarmağa geldi.. Kraivatı bir kenara atmadan etmez.. Kollarımı da sıvadı mı acaba?»

«Avrupa görmüş bir kişi olarak..» diye konuşmalarını akılları sıra renklendiren özentilerimizin kulakları çınlasın..

İşçi - İşveren ilişkilerini anlatıyor.. «Sendikacılık» adı altında yıllardır oynanan oyunu dillendiriyor..

Omuz omuza verdiğim kasketli emekçi, «Doğru..» diyor, «Hep ten doğru söylüyor bu arkadaş..»

Hamdoş.. Gaziantepî Hamdoş.. Ağa'nın zulmünü, ağa'nın insafsızlığını, vicdansızlığını hissetmiş, yaşamış Hamdoş..

Yirmi senede kırk yıl yaşlanmış Hamdoş..

En kudretlisi, en güçlüsü O.. Kudreti, gücü yaşantısından geliyor..

Önümüzdeki Mecliste neler olacağını, neler söyleneceğini müjdeliyor..

Alaturka politikacı tipini nasır tutmuş elleri ile boğuyor, nasır tutmuş elleri ile mezarını kazıyor, nasır tutmuş elleri ile o mezarın üzerine topraktan bir set çekiyor..

«Ben» diyor, «Hamdoş.. Gazi antepî Hamdoş.. Toprak istemeğe, ekmeğe istemeğe, verilmeyen, alamadığım hakkımı istemeğe geldim..»

Ağanın zulmünü anlatıyor, doğal, saf lisânı ile.. Anadoluyu ve Anadolunun dinmek bilmez, ölmek bilmez acılarını kentli'nin yüzüne vuruyor, adeta..

«Kör karanlıkta ağa çağırırdı beni..» diyor, «Geç kalırsam hayvanlarına yapmadığım bana yapar, tekmelerdi..»

Hamdoş, anlayan kulaklara derdini dökerken terini ekmeğine katık eden herkes yeni yeni ümit kazanan o seste, o kara kuru yüzde kendinden bir parça gördü.. Fakat Hamdoş bezginliğini, yılmılgını bir kenara itmişti artık.. Ümitliydi, heyecanlıydı..

Görmüştü maya'nın tuttuğunu..

Konuşurken yüzünü görmediğimiz Sayın Behice Boran'ın maddenî hoparlörden sokaklara, kulaklara dökülen sesi genç dipdiri..

Ahlâk kurallarını anlatıyor, insanı anlatıyor..

Sonra sözü kesiliyor bir anda.. Yerini tok bir erkek sesi alıyor.. «Dikkat.. Dikkat..» diyor yeni ses,

«Kolbaşıları, görev başına.. Konuşmacıları engellemek isteyenler en sert şekilde ezilecektir..»

Birkaç saniyelik duraklamadan sonra Sayın Boran'ın sesi duyuluyor, ama herkes merak içinde.. «Ne oldu? Ne oldu?» diye kulaktan kulağa fısıltılar dolaşiyor..

«Komünistsiniz hepiniz..» diye bağırır birisi..

«Mühim değil..» diyor yaşlıca bir zat, «Başka saldıracak silâhları yok zavallıların.. Ölmek üzereler..»

Ölmek üzere mi? Etrafta yavaş yavaş kesifleşen kalabalığa bakıyorum.. Ne «Ölmek Üzere» si.. Öldüler bile..

Anadolu'nun sesi yükseliyor tekrar..

Yaşar Kemal bu.. İnce Memet'i gibi konuşuyor..

«Anadolu.. Güzel Anadolu.. Yeşil Anadolu, diye bir şiir ezberlettirmişlerdi bize İlkkulda» diyor, «Bir arkadaşım vardı.. Eğer para sahibi olursa bir gün Anadoluyu gezip göreceğini söylerdi.. Neden sonra öğrendik ki zaten Anadolu-daymışız.. Ağaların, işçi oturma-sın diye ağaç dikmediği, dikili ağaçları kestigi Anadoluda..»

Kalabalık gülemiyor artık.. İçinden gelen gülmek, boşalmak ihtiyacını dudaklarını hafifçe genişletmekle geçiştiriyor..

Zincirli Kurt Halka, toplumculara yıllar yılı reva görülen alçaklıkları anlatıyor.. Toplumcuları ağız bağlanan, açlığa terk edilen «Zincirli Kurd» a benzetiyor.. Yılların eskitemediği, kişilerin yıpratamadığı, cemiyetin ve düzenin harcayamadığı Koca Yaşar konuşuyor.. Konuşuyor..

Beş adım ötemde başörtülü bir kadın kendini tutamadı.. Hisle-rini firenleyemedi.. Önce gözleri doluyor, ve sonra da gözyaşları bıçak yemiş atardamardan boşalan kan gibi fıskırıyor..

«Çetin geliyor, artık» diyor birisi.. Kulaktan kulağa dolaşıyor bu..

Dışarı kalabalık.. İnsan seli bulvarın iki kanalını kapamış, trafik durmuş.. Trafik Polisleri artık yol açmayı düşünmüyorlar.. Onlar da büyüdü sanki, dinliyorlar..

Bir şöför «Yolu Açın.. İşim var..» der gibi kornaya basıyor.. Kalabalıktan bir genç adamın kulağına eğilip birşeyler söylüyor.. Korna susuyor, arabanın şöförü kapıdan süzülüp bir kenara ilişiyor..

Kalabalık susmuş.. Herkes susmuş..

.. Ve tam o sırada Altan'ın sesi yükseliyor, dağılıyor..

«Ben 39 yaşındayım.. Atatürk zamanında küçüktüm.. Atatürk bize kimsenin kölesi olmamayı öğretti.. Bize hür olmayı öğretti.. Bu memleketin üzerinde yalnız ve yalnız Türk bayrağı dalgalanacak, bu memleketin nimetlerinden yalnız Türk yararlanacak..»

O da sömürücü düzenini, «Demokrasi Oyunu» nu anlatıyor..

Az ötemde birisi, «Duyduk Bunları..» diyor, «Makalesinde yazdı..»

İçeride konuşma devam ediyor..

«... Yine Yazacağım.. Biliyorum Bunları duydunuz.. Defalarca duydunuz.. Daha da duyacaksınız.. Yine de okuyacaksınız.. Ezberletinceye, benliğinizde hissettirinceye kadar yazacağız, söyleyeceğiz, duyuracağız..»

«Amerikan Yardımı» nı, yani «Amerikaya Yardım» ı anlatıyor.. Bitiriyor, geri çağırıyorlar.. Gene bitiriyor, gene çağırıyorlar.. «Benden sonrakilere var..» diyor..

Gençliğin ve Ordunun kanı ile sulanmış, filizlenmiş, güçlenmiş 27 Mayıs Devrim ve Anayasamın yapıcılarında Emekli Yarbay Muzaffer Karan kürsüye geliyor.. 27 Mayıs devriminin sosyal yanlarını açık ve seçik olarak ortaya koyuyor..

Güneş basamakları inmiş, evlerin arkasında kaybolmuş..

Dışarı hâlâ kalabalık..

Dışarı hâlâ üç saatin yitiremediği heyecanını muhafaza ediyor..

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Sayın Mehmet Ali Aybar ilerliyor kürsüye, son konuşmacı olarak..

Mutlu günleri, güzel günleri, kula kullağın bittiği günleri, «Çalışmadan kazanmaya, kazanmadan çalışmaya Paydos» denecek günleri müjdeliyor..

— MUTLAKA — MUTLAKA Toprak Reformu

— MUTLAKA — MUTLAKA Az kazananın az - çok kazananın çok vergi.

— MUTLAKA — MUTLAKA Dış ticaret soyguncularına son verilecek.

— MUTLAKA — MUTLAKA Emeççiler Meclise Halk İktidara geçecek diyor.

Yüzlerce hayır binlerce ağız bütün gücüyle haykırıyor, tekrarlıyor.

Mutlak — MUTLAKA

Sayın Aybar'ın heyecanı, toplanmış kalabalığın gibi perde perde yükseliyor..

.. Ve onunla beraber ümitler, heyecanlar yine diriliyor, büsbütün güç kazanıyor..

«Mutlu günler, güzel günler uzak değildir..» diyor, «Güzel günler 10 Ekimde başlayacak demiştim.. Ama bugünden başladı. Maya tuttu...»

Dağ Başını Duman Almış Marşı söyleniyor hep bir ağızdan..

Bozuk sesler, çatlak sesler duyulmaz olmuş.. Vücutlar yek, boynlar yek..

Güneş batmış, fakat Bugün Yarına çıkmıştır artık..

Kalabalık dağılmıyor, dağılmak istemiyor..

Maya Tutmuştur, Çünkü..

Kemal FERİT

ANKARANIN TAŞINA BAK
GÖZLERİMİN YAŞINA BAK

“AMA NE YAPSALAR BOŞ. NE
YAPSALAR NAFİLE. BU GİDİŞİ
DURDURAMAZLAR. ARTIK
MAYA TUTMUŞTUR.,

GENEL SEKRETER RIZA KUAS'IN RADYO KONUŞMASI

**İşçiler, köylüler, sendikacılar, ırgatlar, memur-
lar, küçük esnaflar, yazarlar, öğretmenler, emekliler.**

Bir köylü kardeşimin dediği gibi, cephede ve de seçimde vatandaş, bunun dışında bir taş olanlar, size sesleniyorum. Yalnız ve yalnız size sesleniyorum. Tüm emekçiler ve emekten yana olanlar sizden olan tek parti Türkiye İşçi Partisi, sizin partiniz, tarihimizde ilk defa genel seçimlere katılıyor. Bundan sonra bizim de başımızı dik tutamamız, bizim de bir numaralı vatandaş olmamız için, emeğimizin hakkını alabilmemiz, yoksulluktan kurtulmamız için, toprağa kavuşmamız için, çocuklarımızı okutabilmemiz için, doktorsuz, ilaçsız kalmamamız için, geleceğe güvenle bakabilmemiz için, işsiz kalmamamız için, aile yuvamızda çoluk çocuğumuzla rahatça, insanca yaşayabilmemiz için, Türkiye İşçi Partisi seçimlere katılıyor, oylarınızı istiyor.

Emekçi kardeşlerim,

Bugüne kavuşmamız kolay olmadı. Ve de hiç kolay olmadı. Tarihimizde ilk grev, ilk işçi hareketi, bundan yüz yıl kadar önce yapıldı. Emekçileri haklarını savunan ilk parti 60 yıl önce kuruldu. İlk gazete gene o zamanlar çıktı. O gündən bu yana bunca yıl geçti. Bize sözümüzü söyletmediler. Emekçiler uyanmasın, haklarına sahip çıkmasın, bu sömürücü-
ler saltanatı, bu yalan - dolan, bu dalavereciler saltanatı sürüp gitsin istediler. Doğruyu söyleyen dudaklar mühürlendi. Gerçeği yazan kalemler kırıldı. Emekçilerin her şeye rağmen uyanan, bilçilenen öncüleri, en gözüpek temsilcileri, direnen işçi, usta, sendikacı, direnen yarıcı, maraba, azap, bu uğurda hayatını

adamış cesur ve bilgili yazarlar, düşünürler susturuldu. Hayatları kahredildi.

Bu, tek parti devrinde de böyle oldu, çok parti devrinde de böyle oldu. Uyanmayı önlemek, hiç değilse geciktirmek için, çok partililik, demokrasibilik oyunu icad ettiler. Emekçi halka söz hakkı tanımadılar. Emekçilerin kendi partilerini kurup geliştirmelerine imkân vermediler. Çünkü emekçi halkın iktidara gelmesinden, yurt yönetiminde söz sahibi olmasından korkuyorlardı.

Kardeşlerim,

Bu çıkarıcılar işçilerin sendikalar kurup iktisadi hakları için mücadele yapmalarına da imkân vermediler, 1946'da kurulan hür sendikaları kapattılar, 1947'de toplu sözleşme yapmak, grev yapmak haklarından yoksun, göstermelik sendikalar kurdurdular ve başlarına da kendi adamlarını koydular.

O zamanın muhalefet partisi olan D. P. grev hakkı vereceğini vadederek oylarımızı aldı. Fakat iktidarda kaldığı on yıl içinde grev hakkı vermek şöyle dursun, o göstermelik sendikaların bile kapılarını mühürledi. İşçilerin sesinden bu kadar ürüyorlardı.

Şimdi bazı partiler işçilere grev hakkı verdi diye övünüyorlar. Bize onlar grev hakkı vermediler... Tam aksine, 27 Mayıs Anayasasının tanıdığı grev hakkını kısıtlayıp kuşa çevirdiler. Üstelik işçileri açığa mahkûm etmek demek olan ve Anayasamızda da bulunmayan lokavtı patronlara hak diye tanıdılar. İşte bunun için T. İ. P., yani sizin partiniz, bu kanunun kabul gününü matem günü ilân etmiştir.

Bu da onlara yetmedi. Bu kanunu da uygulamadılar. Zonguldak'ta pirimlerin âdilane dağılmasını isteyen işçiler kurşunlandı. Çan Seramik Fabrikasında, İzmit Tarım Koruma İlaçları Fabrikasında, Kırıkkalede ve Türkiye'de yapılan bütün kanuni grevlerde işçilerin karşısına polisle, jandarmayla, hapisle, kısaca kaba kuvvetle çıktılar. Anayasa teminatı altında bulunan ve demokrasimizin temel taşlarından biri olan en büyük işçi teşkilatımız TÜRK-İŞ polislerle esrar tekkesi gibi bastırıldı ve arattırıldı.

Kardeşlerim,

Bütün bunlar olurken partiler birlik olup millet vekili maaşlarını artırmak için el çabukluğuyla kanun çıkardılar. Bütün bunları yapanlar; işçinin köylünün karşısına polisi jandarmayı dikenler, şimdi oy isteme zamanı gelince huzurdan ve kardeşlikten söz ediyorlar. Ama artık uyandık. Kendi Partimizi kurup, bizzat iktidara yönelmedikçe hiç bir derdimizin halledilemeyeceğini anladık. Ve kendi öz Partimizi, Türkiye İşçi Partisini kurduk. İşte şimdi de 51 İl'de 382 adayla büyük seçimlere giriyoruz. İşçi Partisi listelerindeki adayların 216'sı kol emekçisidir. Geri kalanı da emekten yana, emekçilerle omuz omuza yürüten toplumu aydınlardır. Öbür Partilerin listelerine bak. Senden olan kimse görmeyeceksin. Listeleri ağalar, büyük sermayedarlar, ve de bunların adamlarıyla dolu.

Partinin bugünlere erişmesi kolay olmadı. Ağalar, büyük sermayedarlar gazete ve dergilerinde bize karşı sütun sütun yalan dolan yazılar döşendiler. Taşlı sopalı saldırılar yaptılar. İftira ve tezvirin ardi arkası kesilmedi. Bunları hep duyduunuz, duyuyorsunuz, biliyorsunuz. Daha pek yakında devlet hazinesinden, yani senin vergilerinden diğer partilere milyonlar dağıttılar. Fakat senin Partine, emekçilerin biricik Partisine, Türkiye İşçi Partisine hiç bir şey vermediler.

Partimizi seçimlere sokmamak için Yüksek Seçim Kuruluna üst üste utanmadan müracaat ettiler. Kanunları zorladılar. Kanunları kanunsuzluklara alet etmeye çalıştılar.

Ama ne yapsalar boş. Ne yapsalar nafille. Bu gi-dişi durduramazlar. Artık maya tutmuştur.

İşçiler, köylüler, sendikacılar, ırgatlar, küçük es-naflar, subaylar, yazarlar, öğretmenler, emekliler, ya-ni tüm Türk emekçileri, şimdi size T. İ. P. iktidara geldiği zaman neler yapacağımı, ya da muhalefettey-ken nelerin yapılması için savaşağımı göstermek amacıyla bazı örnekler vereceğim :

1 — Vergi adaleti mutlaka sağlanacaktır. Vergi-nin ağır yükü çok kazanana yüklenecektir, herkesin kazancına göre vergi alınacaktır. Asgari ücretten ver-gi alınmayacak ve bu ölçü bütün kazançların vergi indiriminde esas alınacaktır.

2 — Tasarruf Bonoları mutlaka kaldırılacaktır.

3 — Toplu Sözleşme, Grev, Sendikalar Kanunla-rı, Deniz - İş, Personel, Memur Sendikaları Kanunları, Sosyal Sigortalar, İş Kanunları, Anayasaya tam uy-gun bir şekilde, yani emekçilerin yararına değiştirilecektir... Lokavt mutlaka yasaklanacaktır.

4 — Haftada 40 saatlik çalışma esası uygulan-a-caktır ve bu çalışma süresi için işçiye ailesini insan-ca yaşatacak bir ücret ödenecektir.

5 — Ücretler oynak merdiven sistemine göre dü-zenlenecektir, yani hayat pahalılaştıkça ücretler de kendiliğinden artacaktır.

6 — İşsizlik Sigortası mutlaka kurulacaktır. Ve bütün yaşlara emeklilik hakkı tanınacaktır.

7 — Herkes Sosyal Sigortalardan yararlandırıla-caktır. Tarım işçisinin teşkilatlanması, toplu sözleş-me ve grev haklarını şehirli işçi gibi kullanabilmesi imkânları sağlanacaktır.

8 — Sosyal sigorta fonları patronlara kredi ola-rak peşkeş çekilmeyecek, ve verilmeyecektir; aksine yalnız emekçiler yararına kullanılacaktır.

9 — Eğitim eşitliği sağlanacaktır. Bu maksatla kabiliyetli halk çocuklarının bütün ihtiyaçları devlet tarafından sağlanacak, böylece bu yavrularımıza en yüksek derecesine kadar bütün okulların kapıları açık bulundurulacaktır.

10 — Köy Enstitüleri mutlaka açılacaktır.

11 — Toprağı olmayan ya da yetmeyen köylüle-re parasız toprak dağıtılacak ve tapuları ellerine ve-rilecektir. Toprak ağalarının elinde 500 dönümden fazla toprak bırakılmıyacak, toprağı geçimine yete-cek kadar olan orta halli çiftçilerin toprağına doku-nulmıyacaktır.

12 — Tarımda veriml artırmak için köylülere her türlü teknik ve para yardımları yapılacaktır. Köylü tefecinin ve aracı tüccarın elinden kurtarıl-a-caktır.

13 — Petrol Kanunu yürürlükten kaldırılacak, verilen imtiyazlar kanunla geri alınacaktır. Milletın malı olan petrolümüz ve madenlerimiz iç ve dış sö-mürücülerin elinden kurtarılacak, halk yararına iş-letilecektir.

Görüyorsunuz ki arkadaşlar biz yapacağımız her şeyi açık seçik söylüyoruz. Hiç bir şeyi ağzımızda gevelemiyoruz. İşte bunun için öbür bütün partiler-den ayrıyız...

Kardeşlerim; bütün bu yukarda saydıklarımın yapılmasını istiyorsan, hor görülmemek istiyorsan, kişiliğine saygı sösterilmesini istiyorsan, gerçekten hür ve mutlu olmak istiyorsan, yani yoksulluktan, okulsuzluktan, evsizlikten, işsizlikten, doktorsuzluk-tan ve yabancı sömürücülerden kurtulmak istiyorsan T. İ. P. nin açtığı kurtuluş savaşına sen de katıl.

Köylü kardeş-
larım, onlar
diyorlar ki, Beş
parmağın beşi
bir değil... Al-
lah sizi ırgat bi-
zi ağa yaratmış.

Köylü Kardeş-
larım. Biz di-
yoruz ki, Ağa-
lık yetsin, kö-
lelik yerin dibi-
ne batsın artık.

ANTEP'İN ÇAPALI KÖYÜNDEN HAMDOŞ'UN RADYO KONUŞMASI

Köylü kardeşlerim,

Köylerde ağaların koltuğuna sığmayıp şehir-
lere göçen,

Şehirlerde iş bulamayıp sürünen kardeşla-
rım,

At arabası çalıştırıp ta evini geçindiremeyen
kardeşlerim,

Patronların azabını çekip te işinden atılan
kardeşlerim,

Milletine canı yürekten hizmet eden okumuş
kardeşlerim,

Ben Gaziantep'li Azap Ali'nin oğlu Hamdoş.
Tozun toprağın içinden sürünerek geldim. Çekti-
ğim ızdırabı size söylemek istiyorum.

Benim ızdırabım yalnız benim değil, hepi-
mizin ızdırabıdır.

Kardeşlerim,

Benim babam Gaziantep'in yüksek ağala-
rından birinin yanında yetimlikle büyümüş. Son-
ra bu ağa babamı kendisine eşkiya tayin etmiş.
Vurdurmuş ve kırdırmış. Babam istemediği hal-
de onu günaha sokmuş. Ve de suç işletmiş. Sa-
de babamı değil, daha birçok insanı böyle kullan-
mış.

Kardeşlerim : Bu ağa öyle zalim, öyle gad-
darmış ki, zulmünden beşikteki çocuklar susar-
mış. Bu ağa Gaziantep'in Kazancılar çarşısından
geçerken Kazancılardan, çekicini kaldıran indire-
mez, indiren kaldıramazmış. Bu ağanın insandan
iki tane iti varmış.

Birinin ismi it Hüseyin, birinin ismi it Bekir..
Bunları birbiriyle boğuştururmuş. İtlerini etle
beslerken azaplarını da DERTLE yani kuru ekmek-
le beslemiş. Ağa bağırmış : «Ulaan.. atımı geti-

rin, «Kır atına biner, itlerini ve eşkiyelerini ardına düşürür, hudüt genişletmeye gidermiş. «Hudüt neresi» diye soranlara, «kır at bilir» dermiş. Kır atın durduğu yere taşını dikermiş. Onun sözüne kimse karşı duramazmış. Karşı duranları senelerce hapseder veyahut süermiş. O zaman ardıc kadı, çam müfti. Milletın yüreğinde yağ mı var?

İçlerinden biri cesaret edip kadıya gitse, kadı «defol, koskoca bir ağayı bir ayağı çarıkliya mı değişelim?» der, huzurdan kovarmış. Zalim ağalar böylelikle dünyaya sahip olmuşlar. Kardeşlerim, şimdi bu ağa ölmüştür, ama yerine yenileri bitmiştir. Babalarımız eskilerden çekmiş, biz de yenilerden çekiyoruz.. Onlar diyorlar ki, «BEŞ PARMAĞIN BEŞİ BİR DEĞİL... ALLAH SİZİ IRGAT, BİZİ AĞA YARATMIŞ...»

Soralım kendilerine: acaba kendileri analarından libasla mı doğdular?

Hayır kardeşlerim... «çevir kazı yanmasın - Köylü işçi uyanmasın...»

Ne demek arkadaşlar? Onlar istesin istemesin biz uyanacağız. Bizde okuyacağız adam olacağız. Onların çocukları en yüksek tahsilleri görürken, bizler hudutlarda nöbet beklerken, biz nöbetimizi bitiriyoruz, onlar mektebini bitiriyor. Bizim bekleyip koruduğumuz güzel yurdumuzda onlar ağa oluyor, patron oluyor, biz de işçi ırgat oluyoruz. Bunun böyle olması için kanun kitaplarında emir mi yazılmış? Göstersinler hangi kanunda, hangi kitapda yazılmış? Göstersinler de bilelim.

Kardeşlerim... yoksul kardeşlerim.. sefil kardeşlerim...

Ben de babam gibi ağaların zulmü altında inliyorum. Çocukluğum onların zulmü altında bin bir çileyle geçti. Ben kuzu güttüm aylığım kuzu başına 15 kuruş, at güttüm yıllığım 10 teneke topraklı tahıla..

12 yaşında babam beni azap verdi; yıllığım 14 teneke topraklı tahıla. Sabanın tutağına boyum

yetmez, taşa geçtiği zaman kurtaramam, üşürüm elim tutmaz, çifti doğru süremem, ağam beni döver, ayağım yalın başım tolbak, ağlaya ağlaya ne çileler çektim. Hâlâ da çekiyorum. Ağa korkusundan hâlâ uykularımdan sıçrayıp kalkıyorum. Uyurken kulağıma: «Hamdoş.. Hamdoş..» diye sesler geliyor.

Kardeşlerim, bunları yalnız ben değil, Doğu Anadolu'daki bütün kardeşlerim çekiyor. Artık zaman değişti, çilemin sonu geliyor. Gözlerimiz açılıyor. Ben zannedirdimki ağam beni besliyor. Onun için boyun kırardım. Ama öyle değilmiş. Öğrendimki ben ağayı beslermişim. Ağaların hizmetini görmekten parasız ve cerbi olarak çalışmaktan kurtulacağız, Bugün ortayere bir reform lâfı attılar. Reformun lâfı geldi, kendi birtürlü görünmedi. Reform geliyor diye bizi ağalar köyden sürgün ettiler. Kalanlarımızı da köle gibi çalıştırabilmek için bizden senet aldılar. «Nasıl senet?» diye sorarsanız: «Toprakta hakkım yok köyde hakkım yok» diye senet aldılar. Bunun kölelikten ne farkı var kardeşlerim?

Dost dost deye nice ağalara sarıldık,
Ne bir vefa gördük, ne fayda bulduk.
Bütün isteğimizi topraktan aldık,
Bizim sadık yârimiz kara topraktır.

Ama şimdiye kadar bizi yârimize kavuşturmadılar. Merak etmesinler bunun da vakti geldi kardeşlerim. Anayasamızın bekçisi olan TÜRKİYE İŞÇİ PARTİMİZ Türkiyenin hertarafına yayılmış ve kol atmıştır. 54 vilâyette teşkilât kurmuştur. Kısa zamanda bu büyük bir kuvvettir. Ama bunu çekemeyenler de var, Kardeşlerim, biz insan değiliz miyiz? Bizim kolumuzun kuvveti yok mudur? Bunca sene ağalara çalıştık, bundan sonra artık kendimize çalışalım. Kendi güzel memleketimize çalışalım. Fakirler kanatlınsın, yetimler okusun,

Milletimizin karnı doysun, yüzü gülsün. Güzel Türkiyemiz cennet olsun. Kır ata binip, ovaları zapteden ağaları istemiyoruz artık. Kendi emeği-mizle onları kral gibi beslemek istemiyoruz ar-tık. Fakirleri boğdurmak için insanlardan it bes-leyen ağaları istemiyoruz artık. Ağalık yetsin, kö-lelik yerlerin dibine batsın artık. Ama yetsin de-mekle yetmez, batsın demekle batmaz kardeşla-rım. Beni Gaziantepten köylü kardeşlerim gön-derdi. Ankaraya bu ikinci gelişim. Biri üç ay ev-vel biri şimdi. «Git arkadaş sesimizi Milletimize duyur» dediler. Yol masrafını onlar verdiler. Bu-roya geldim size onların derdini anlatmak için. Bu fırsatı bize veren, ağaların istemediği, Anaya-sanın savunucusu TÜRKİYE İŞÇİ PARTİMİZDİR. Bugüne kadar Millet'in huzurunda hiç bir azabın ve köylünün çocuğunu konuşturdular mı? Onla-rın aklına biz dört yılda bir REY ZAMANI geliyo-ruz. Meclise girince bizi unutuyorlar. Ankaranın sıcak apartmanlarına yerleştikleri zaman, bizim gibi mağralarda, kümes gibi evlerde kalmış va-tandaşları hatırdan çıkarıyorlar. Bize gelene kadar burunlarının dibindeki gecekondularda verem-den inleyen kardeşlarımızın durumunu bile dü-şünmüyorlar. Üstelikte onların bir yataklık odala-rını yıktırıyorlar. Ama TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ fa-kirden, işçiden, köylüden, ırgattan kurulduğu için böyle olmayacaktır. Hiç bir zaman kendi aslını unutmayacaktır. Fakirliğin ve ırgatlığın acısını çe-ken bilir. Türkiye İşçi Partisi'nin listelerinde bir-çok fakirler ve ırgatlıktan gelme kardeşlerimiz vardır. Milletimiz için bütün akıllarını sarfeden, fakirlerin halini çok iyi bilen okumuş kardeşları-mız vardır. 10 Ekim günü gelince, hepimiz bir olup, gözlerimizi dört açarak, oylarımızı ağalara ve açığözlere kaptırmadan, kendi öz partimiz olan Türkiye İşçi Partisi'ne verelim. 4 senede bir elimize geçen bu mutlu fırsatı, 10 Ekim günü iyi kullanalım. Ellerimizi vicdanımıza koyup oyları-mızı kendi öz partimize verelim.

10 Ekim günü Türkiye İşçi Partimiz güzel Türkiyemize kutlu ve mutlu olsun sayın arkadaş-larım. Cümlelerinizi candan selâmlarım.

İMECECİLER BİLDİRİSİ

Biz, İmece'ciler, partilerin millet karşısın-da içlerini döktükleri bu seçim döneminde, eği-tim ve özellikle KÖY ENSTİTÜLERİ konusun-da güttükleri tutumu dikkatle, titizlikle izliyo-ruz .

Bugün milyonlarca halk çocuğu okuldan, öğretmenden yoksundur. Cumhuriyetin kuru-luşundan buyana, bulunan başarılı çareler çı-kar oyunlarına kurban edildiği için, halk ço-cukları oldukları yerde çürümekten kurtarıla-mamıştır.

Anayasamızın eğitimde fırsat eşitliği ve sosyal adalet ilkeleri bugüne değin çiğnenmiş-tir .Ekonomik güçten yoksun 25 milyon fakir köylünün çocukları, halâ Cumhuriyet okulla-rından yararlanamamaktadır. Bu utanç verici manzara karşısında siyasal partilerin eğitim görüşlerini, eğitim alanında öngördükleri dö-nüşümleri, bu partilerin ana yurt sorunlarına getirecekleri çözüm çarelerinin sağlamlığına ölçü bilmekteyiz.

Biz İMECE'ciler, siyasal tutumumuzda, yani oylarımızı kullanırken bu ölçüyü kovalı-yacağız ve KÖY ENSTİTÜLERİ'ni yeniden aç-acağımızı, adıyla sanyla anarak toplum karşısın-da söylemiyen partilere oy vermiyeceğiz.

İmeceler Adına :

**Can YÜCEL, Mahmut MAKAL, Dursun AKÇAM
Dursun KUT, Engin TONGUÇ, Mehmet BAŞA-
RAN, Talip APAYDIN, Ceyhun Atuf KANSU,
Fakir BAYKURT**

Benim öfkem geleceklerin beyidir
Kalkar bir tek çocuk ağlasa
İşte bak bu anasız yasa
Kânuni'nin değil bizimdir

Göçmen kuşlar gibi bir gülümseme
Dudağımın kıyısından gelip geçerdi
Babam dünya güzel yer derdi
Sürsün ama sürececek bu garipseme

Bayram davullarıyla doğarken gün
Bu sırp sındığına alışılır mı?
Ömrün köhne bu güvercin damı
Hoyrat bir sese bakar ölümümün

Akil ki en incesi duyuların
Açar evrenin camını
Aptal sonra tatlı canını
Atar dibine kuyuların

Çirkinin güzele eski garazı
Kendi güzelliğini bilmediği için
Vaktiyle Çin de bir prensesin
Kendini sevmememiş bütün marazı

Oysa herşey birbiriyle kayıtlı
Akdeniz zeytinler ve Datça
Sevilmeyen yarımada paramparça
Ağaç kuşa kuş ağaca kayıtlı

Oyun durmuş godoşu bekler
Aydın kentin kolalı yakasında
Yavuklu çağ dağların arkasında
Halk bir anka kuşu bekler

Düşünmek dağların kargaşasını
Dösemektir bir petek bala
Olmuyor ki böyle şaklatmakla
Eski koşukların maşasını

Aklımın ucuna bir yıldız kondu
Koşun koşun dedim çocuklarıma
İşte bu çoban dedim aya yanaşma
Bu sözüm ayıcılara dokundu

Sokrat'a kurban kesilir horoz
Lokmanlara dağdan odun taşırdı
Horoz değil bir acayip katırdı
Katır değil Sokrat gibi bir domuz

Zikredefim önce hakkın adını
Çocuğun işçinin hakkını
Alsın diye köylü toprağını
İşçi Partisine yaptırdım kaydımı.

BURASI SPOR VE SERGİ SARAYI BURASI İSTANBUL...

«Arabalı vapurdayız çağrı dağıtıyoruz 20 - 30 kişi Şoförlerden birinin etrafına daire olmuş, Şoför habire birşeyler anlatıyor. Yanaştık, Sergi Sarayındaki toplantıya çağırıyor şoför etrafındakileri. Arkadaş diyor. Bu bizim toplantımız anlamam ötesini, bu parti bizim partimiz, aklımızı başımıza devşirmezsek yandıgımızın resmidir. Diyor.

Dolmuşta herkes toplantıyı konuşuyor. Toplantı başlamazdan önce. Bütün İstanbul aynı şeyi konuşuyor. Girebilir miyiz? Dinleyebilir miyiz? Görebilir miyiz?

Sonunda başlıyor. Korkunç bir kalabalık Sergi Sarayı tıklım tıklım dolu. Halk kapılara yükleniyor. Güvenlik ekipleri halkı tutamıyorlar. Demir kapılar gıcırdamaya başlıyor. Hani ise kırılacak. Kalabalık çoğalıyor. Ta Harbiyeye kadar. Herkes umutlu herkes yeni bir şey öğrenmenin kendi sesini duymanın ve receği kıvançla yorgun kararlı bekliyor.

Nebioğlu açıyor konuşmayı, ve şöyle başlıyor. Manda sırtında kene olmaksızın toprak altında tohum olmak çok daha iyidir. Ülkemizin bereketli toprakları üzerine sağlam özlü birer tohum olarak düşeceğiz. Yeşereceğiz : Yeşereceğiz... Yeşereceğiz.

Sonra Yaşar Kemal alıyor mikrofonu eline korkunç heyecanlı ben gazeteciylim diyor. Yıllarca kasaba kasaba köy köy adım adım yurdumu dolaştım. Yeraltında yüzlerce köy gördüm. Mağaralarda yüzlerce insan gördüm. Mağarada insanlar bir ekmeğe muhtaçtırlar açtırlar. Ağalar da açlara gelip yalan ile oy dileniyorlar. Bu olacak iş mi? Oy istemek değil insan bu sefillerin yüzüne bakamaz utanır. Diyor. Koca Yaşar. Ağlamaklı.

Artık sergi sarayı yükünü almıştır. Dışarda kalanlar içerdekilerden çok fazla. Kimler yoktur dışarda, İstanbul Üniversitesinin öğretim üyeleri, profesör-

ler, asistanlar, sanatçılar da pek çok dışarda. Hatta konuşmacılardan bile giremeyen var.

İbrahim Güzelce konuşuyor. Salon dalgalandı. Dışardan uğultular geliyor. Salon bir daha dalgalandı. Gelen Genel Başkan korkunç bir coşkunluk korkunç bir alkış. Genel Başkan'ın gözleri dolu dolu. Nerdeyse ağlayacak. **Halk dinmek bilmiyor. Halkı durdurmak imkânsız.** İbrahim Güzelce yarıda bırakıyor konuşmasını. Programa göre Aybar ve Çetin Altan'ın konuşmaları en sonda idi. Halk programı değiştiriyor. Aybar'ı çağırıyor.

Sonra. Genel Başkan başlıyor. İşçiler, Irgatlar, Azaplar, fakir köylüler, zanaatkarlar, memurlar, subaylar, emekiller, esnaflar, toplumcular. Ezilen, horgörülen eli nasırlılar, çilekeş yurttaşlar.

Kardeşlerim,
Emekçilerin, toplumcuların partisi, Türkiye İşçi Partisi size sesleniyor. Sözümlerimiz yalnız sizleredir.

Senin yoksulluktan açlıktan kurtulman için, senin cahillikten kurtulman için; senin korkusuz, horlanmadan başı dik yaşamın için; senin, çocuğunu okutman için; senin, toprağa kavuşman, hastalığında doktora, ilaca, bakıma kavuşman için; önce Türkiye'yi yeniden, bağımsızlığa kavuşturman gerekiyor,

Kardeşlerim,
Aybar konuşuyor. Konuştuğu açılıyor. Limandaki Amerikan gemilerine değinerek pis renkli gemiler görüyorum diyor. **Maya tuttu diyor. Artık ne yap-salar nafiledir diyor. Bağımsız Türkiye'yi elbirliği ile mutlaka kuracağız diyor. YAŞASIN EMEKÇİLER YAŞASIN TÜRKİYE diyor.**

Çetin Altan, Sadun Aren coşkunluğu arttırıyorlar. Spor Sergi Sarayı nerdeyse yıkılacak. Halktan biri «tamam diyor. Bu iş burda biter diyor. Emekçilerin çağı başlar artık diyor. Ağlıyor.

Birden iki Amerikalı asker kalabalığım arasına karışıyor. Öğreniyoruz. Toplantıyı basket maçı sanmışlar. Şaşkın şaşkın etraflarına bakıyorlar. Sonra arkalarına bakmadan gidiyorlar.

Bir şoför, abi diyor fenerin maçı dağılıyor sandım. Neydi bu abi diyor. Bu parti bizim partimiz bu yıl olmazsa önümüzdeki yıl bütün İstanbulu bütün Türkiye'yi toplarız abi diyor. Emekçiyiz biz abi diyor.

Toplantı bitmiştir. İstanbul bu toplantıyı konuşuyordur şimdi. Dolmuşta, vapurda, sinemada, işyerinde, her yerde. Ve herkesin dilinde üç Ekim Taksim mitingi 3 Ekim Taksim'de buluşalım sözü. Sonra 10 Ekimde sandıkta, sandık başında, sonra bir avuç temsilcisiyle mecliste, sonra yarın emekçi halkın iktidarında, Bağımsız Türkiye'nin, mutlu ve Büyük Türkiye'nin ikinci kurtuluşunda buluşacağız diyor herkes. Herkes böyle söylüyor.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL YÖNETİM KURULU ÜYESİ

İBRAHİM ÇETKİN'İN RADYO KONUŞMASI

Ekmeğini, alınteri göznuru ile kazanan emekçiler.

Milli kurtuluş savaşını başarılı 43 yıl oldu. Bu savaşın bir amacı, bağımsızlığımızı, istiklâlimizi kazanmaktı. Diğer amacı ise geri kalmış derebeyi düzeninden kurtulmak, çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmaktı. Hâl böyle iken 43 yıldır neden hâlâ kalkınmayı başaramadık, yoksulluktan kurtulamadık. Ve neden yine yarı bağımlı duruma düştük. Bu sorunun açık ve kesin cevabını vermeden çıkış yolunu bulamayız.

Yurttaşlarım..

Bu halimizin temel sebebi, halkımızın politikaya iştirak ettirilmeyişi ve böylece memleket işlerinde söz ve karar sahibi olmayışıdır. Memleket idaresi bir avuç toprak ağası ve büyük tüccarlardan ibaret küçük bir zümrenin elinde bırakılmıştır.

Geçmiş günlere şöyle bir bakalım. 1946'ya kadar tek parti sistemi vardı. Bu partide toprak ağaları ve büyük tüccarlar ağır basıyordu. Okadarki, meselâ, büyük Atamızın Meclisi açış konuşmasının her defasında «Toprak kanununun çıkarılmasını Büyük Meclisin himmetinden beklerim» demesine rağmen, köylü toprağa kavuşturacak kanunu çıkarmadılar.

İkinci cihan savaşı demokrasiler tarafından kazanılıp faşist rejimler çökünce, iç ve dış şartların baskısı idareci zümreyi, çok partili rejime geçmeye zorladı. O zamana kadar halkın, yani işçinin, köylünün, zanaatkârın ve dargefilrillerin kendi partilerini

«ANAYASAYA DAYANARAK KÖYLÜYE TOPRAK DAĞITACAĞIZ. ANAYASAYA DAYANARAK KAMU ZARARINA İŞLEYEN DIŞ TİCARETİ, BANKACILIĞI VE SİGORTACILIĞI DEVLETLEŞTİRECEĞİZ. ANAYASAYA DAYANARAK KÖYLÜ ÇOCUKLARIMIZIN EĞİTİMİNİ SAĞLAMAK İÇİN KÖY ENSTİTÜLERİNİ YENİDEN AÇACAĞIZ. ANAYASAMIZA DAYANARAK MİLLİ BAĞIMSIZLIK VE HÂKİMİYET HAKLARIMIZA GÖLGE DÜŞÜREN ANLAŞMALARINI FESHEDECEĞİZ»

kurmalarını ve iktidar için demokratik mücadeleye girmelerini yasaklayan Cemiyetler kanunu değiştirildi. Böylece artık sosyal sınıflara dayanan siyasi partiler ve dernekler kurulabilirdi. Ama ne yazık ki kanunun bu hükmü kâğıt üzerinde kaldı, Uygulanmadı.

Çok partili rejim, üst sınıflar arasındaki ikinci dereceden menfaat çekişmelerinin, sandalye kavgalarının çeşitli partiler halinde belirmesi şeklini aldı. Yani memleket idaresi gene güya bütün halkı temsil eden, fakat aslında gene bu bir avuç imtiyazlı zümrenin elinde kaldı. Böylece çok partili rejim iki ayak üstünde yürüyecekken, tek ayak üzerinde seker hale geldi. Bu sebepten tökezlendi. Gerçekten, 1950'den sonra meydanı boş bulan çıkarıcı zümreler memleket işlerini daha büyük bir iştahla kendi çıkarlarına yürütmeye başladılar. Fakat hep bildiğimiz gibi bunun sonu perişanlık oldu, halk daha ezildi. Memleket neredeyse bir kardeş kavgasına gidiyordu. 27 Mayıs bu felâketi önledi.

Yurttaşlarım,

Demek oluyor ki huzursuzluk, düzensizlik, yoksulluk aslında böyle küçük bir zümrenin frensiz, tenkletsiz alabildiğine başıboş yurt idaresinde ağır basmasından olur. Ve bunu önlemenin, memleket işlerinin kontrollü, frenli, halk yararına yürütmenin yolu, tek yolu da, siyasi hayatımızda ve Büyük Mecliste, sermayeyi temsil edenlerin karşısında, emeği temsil edenlerin müstakil bir parti halinde çıkması, dikilmesidir. Ancak bu olunca demokrasi demokrasi olur.

Çok partili rejim işlemeye başlar. Büyük Meclis den-
gesini bulur. Millettin göz bebeği ve ümit ışığı olur.

Oysa sen emekçi kardeşim 1946'dan buyana hep
seçme hakkını kullandın. Seçilme hakkından hiç fay-
dalanmadın. 30 yaşını tamamlamış, okuma-yazma
bilen her Türkün milletvekili seçilmek hakkı oldu-
ğunu sana unutturdular. Senin de, emekçilerin de, ya-
ni yoksul köylü, işçi ve zanaatkarın da öbür sınıflar-
dan ayrı olarak kendi partilerini kurabileceğini, de-
mokratik yoldan iktidar için mücadele edebileceğini
unutturdular sana. Senin mutlak kanuni hakkın olan
böyle bir davranışı, kanuna aykırıymış gibi göster-
mek marifetini de başardılar. Emekçilerin, halkın
parti kurması, memleket idaresine katılması zorun-
luluğundan bahsedenleri mahkemelere verip zindan-
lara attılar, susturdular. Ve sen bundan önceki 5 se-
çimde de hep başkalarını, toprak ağalarını, kapkaççı
tüccarı, yabancı sermaye ile ortaklık eden sözde ser-
mayecileri temsil eden partilere oy verdin. Onlar se-
nin oylarını alıp, senin adına, ama toprak, ticaret ve
sanayi ağalarının çıkarına memleketi idare ettiler.
Buna alıştılar ve bu hep böyle gidecek sandılar.

Yurttaşlarım,

İşte bunun içindir ki, bizim sesimizden bu kadar
korkuyorlar, telâşlanıyorlar. Çünkü Türkiye İşçi Par-
tisi, emekçi halkımızın kendi kanuni haklarına sahip
çıkarak, aşağıdan yukarı doğru kurduğu ve yönettiği
bir partidir. Türkiye İşçi Partisi emekten, halktan
yana olduğunu, toprak ağalarının ve kapkaççı sömü-
rücü sermayenin karşısında olduğunu açıkça söyle-
yen bir partidir. Türkiye İşçi Partisi karşı taraftan
bazılarının iddia ettiği gibi kanunların boşluğundan
faydalanmıyor, tam tersine Anayasamıza ve kanun-
larımıza dayanıyor. Bize hukuk dışı, kanun dışı iftira
ve tehditlerle saldıranlar, bu beyhude gayretten vaz-
geçsinler de sözümüze karşı söz, yolumuza karşı yol
göstersinler. Biz diyoruz ki,

**Anayasaya dayanarak köylüye toprak dağıtaca-
ğız. Anayasaya dayanarak kamu zararına işleyen dış
ticareti, bankacılık ve sigortacılığı devletleştireceğiz.
Petrolü ve madenleri millileştireceğiz. Anayasaya da-
yanarak köylü çocuklarımızın eğitimini sağlamak
için Köy Enstitülerini yeniden açacağız. Anayasamıza
dayanarak Millî bağımsızlık ve hakimiyet haklarını
za gölge düşüren anlaşmaları feshedeceğiz.**

Onlar bu konularda ne yapacaklar. Açık seçik
söylesinler. Eğer bunları yapamayacaklarsa, hızla ve
sosyal adalet içinde kalkınmayı nasıl yapacak, nasıl
başaracaklardır, söylesinler. Karşımızdaki partiler

hesap verme durumundadırlar. Çünkü hepsi tek baş-
larına veya ortaklaşa iktidarda kalmışlardır. Soru-
yoruz kendilerinden, vecap versinler,

— **Anayasamızın ilkelerini niçin tastamam ve ek-
siksiz uygulamadılar?**

— Topraksız köylüye niçin toprak vermediler.
Aksine niçin tapulama kanununu çıkarıp ağaların
topraklarına toprak kattılar.

— **Neden fakir halkın vergi yükünü hafifletmediler,
aksine ağırlaştırdılar,**

— Neden yalnız madenlerde bile iş kazalarından
ötürü her yıl ortalama 150 kişi ölür ve 5000 kişi ya-
ralanırken, iş güvenliğini sağlayacak kanunu hâlâ
çıkarmadılar.

— **Neden yıllardır yabancı petrol şirketlerinden
petrol yüksek flatlarla alınıp, milyonlarca liranın dışarı
akmasına göz yumdular,**

— Neden yeter sayıda okul yapmadılar, öğretmen
yetiştirilmiyor. Ve neden hâlâ okullarda çift ted-
risat yapıyor?

— **Neden okumak isteyen çocuklarımız girecek
okul bulamıyor?**

— Neden sağlık işlerinin, hastahanelerin sosyal-
leştirilmesi hareketinin sonu gelmedi. Ve neden halk-
kımız hâlâ hastahane kapılarında süründürülmekte-
dir.

İşte Yurttaşlarım,

Asıl meseleler bunlardır. Bunları düşünerek ko-
nuşmak ve oy vermek lâzımdır.

Sözlerimi bitirmeden, köylü kardeşlerimin bir
hassasiyetini cevaplandırmak isterim. Bize niçin bü-
tün köyleri dolaşmıyorlar diye haber gönderiyorlar,
Kardeşlerim biz elimizden geleni yapıyoruz. Türkiye
İşçi Partisi, yani senin partin, diğer partiler gibi ha-
zineden para almadı. Onlar hususi uçak tutuyorlar,
toplantılara 30-40 otomobillerle gidiyorlar, ve bun-
ların masrafı senin kesenden, senin ödediğin vergi-
lerden çıkıyor. Biz tutabildiğimiz bir jiple köylere
ulaşmaya çalışıyoruz. Halkımızın kurtuluşunda bi-
zim kadar sende görevlisin köylü kardeşim mutlaka
bizi bekleme, sende çalış, etrafını uyar. Unutmaki,
mutlu günlere el-ele, omuz omuza beraberce gidece-
ğiz.

Yurttaşlarım,

Oy pusulasındaki Türkiye İşçi Partisinin işareti
tırtıklı bir teker, yani bir çark ve üstünde eğik duran
bir başaktır. Ve içinde iki satır yazı vardır: **KÖY-
LÜYE TOPRAK — HERKESE İŞ.**

Dostlarım,

İşçileri, köylüleri, küçük esnafı, arkasız memuru, şoförleri, bahkçıları, demir yolcuları ve bütün ezilenleri, sürünenleri, hor görünenleri ile 29,5 milyonluk Türk halkı... Ben yalnız sizlere sesleniyorum. Benim işim yok sizleri sömüren ve sırtımızdan hak etmedikleri refahlı bir hayatı yaşayan tefeciler, komisyoncular, aracılar, ağalar ve bütün haramzadelerle.

Ben bir avuç mutlu bir azınlık olan süs güzellik kibarların değil, sizlerin, yani Türk halkının yazarıyım.

Sizlere radyolardan kolay kolay duyamayacağınız bazı gerçekleri anlatacağım, neden süründüğünüzün, neden ezildiğinizin, neden hastahanelerden, devlet dairesinden itilip kakılıp kovulduğunuzun sebeplerini anlatacağım.

Bizde yuvarlak lâf yoktur. Bizde takır takır gerçekler konuşur. Biz elimizde bu gerçeklerin meşin kırıbağı, sömürücülere karşı savaşa çıkmışlarıdır.

Türk halkı uyanıyor, diyorlar. Neyi kastediyorlar bundan. Neye göre uyanıyor Türk halkı? Bunun cevabı gayet açıktır. Türk halkı kendisini sömürönlere karşı uyanıyor.

Büyük sayılan partilerin önde gelen adamları olan tefeciler, seni kış aylarından borçlandırır. Yüzde otuz, yüzde kırk faizle bir kaç aylığına beş yüz lira, bin lira borç verir. Sana... Sonra da mahsulünü is-

«Sen artık düşün taşın» ya şimdiye kadar Oy verdiklerine yine ver oyunu sürün, ya bütün adayları işçi, köylü, ırgat ve hayatını sana adanmış toplumcu aydın olan Türkiye İşçi Partisine ver. ve gör, el mi yaman bey mi... Sömürgeciler mi yaman yoksa gerçek halk çocukları mı?

ÇETİN ALTAN'IN RADYO KONUŞMASI.

tediği fiata kapatır senin. Geçen yıl seksen kuruşa böyle almıştır ay çiçeğini. Tartıda hile yapar, sonra çuvalların parasını ödemez. Faizle verdiği borcu düşer ve eline beş on kuruş ya sıkıştırır, ya sıkıştırmaz. Ve sen çalışır didinir ve gene ona borçlu kalırsın. Sonra seksen kuruşa alınan ay çiçeği bir buçuk liradan satılır fabrikaya. Senin sırtından milyonlarca lira kâr yapılır böylece.

Altmış kuruşa toplanan süt sekiz liradan peynir olur. Günde beş liradan yapılan çapa yüz binlerce liralık pamuk eder. Sen çalışır çabalarsın. Ve onlar toplarlar yüz binleri, milyonları. Partilerin içine çöklenirler. Bankalar onlara kredi verir, polisler onlara selâm durur, doktorlar onlara seyirtir.

Bu adamlarla dolu olan partiler hiç bir zaman kurtarmazlar seni. Kurtarsalar şimdiye kadar kurtarırlardı. Seni kurtarmak, seni yüceltmek onların işine gelmez. Çünkü sen ezıldıkçe ve soyuldukça ve sömüröldükçe zenginleşir onlar. En iyi yerde onlar yaşar, en iyi okullara onların çocukları gider. Sen perişan, ezik, çaresiz ve çeşitli zulümler ortasında sürünür sürünür de bir kurtarıcı beklersin.

Ben anlatacağım sana dalavereleri, bu ülkenin nasıl soyulduğunu ve nasıl sömüröldüğünü...

Devlet fabrikalarının ürettiği demirler, çelikler, çimentolar zenginler tarafından peşin peşin ucuza kapatılır. Sonra halka pahalı pahalı satılır. Aradaki

milyonlarca liralık fark yine komisyoncuların, tefecilerin, büyük parti kodamanlarının cebine girer. Son üç ayda Karabük Demir Çelik fabrikalarından bu sistemle 155 kuruştan mal alınmış ve halka 225 ile 210 kuruş arasında satılarak 35 milyon lira kâr edilmiştir.

Hiç bir parti sana bu dalaverelerin iç yüzünü anlatmaz. Yabancı firmalarla ortaklaşa kapatılan tü-tünlerin, dışarıya kaçtan satıldığını ve bir kaç yüz kişinin kaç milyon lira kâr ettiğini sana kimse söylemez.

Yabancı firmalardan alınan malların devlete kaç satıldığını ve yerli bezirganlar tarafından Türk devletinden kaç milyon komisyon koparıldığını yine sana kimse söylemez.

Ve bütün bu komisyoncular, aracılar, tefeciler yüz binlerce lira seçim masrafı yaparak sana boyuna yalan söyleyen partilerin listelerine girer, senin milletvekili adayın olurlar. Seni kurtaracaklarını, seni refaha kavuşturacaklarını vaadederler.

Ve bizim ortaya koyduğumuz bu hesaplara kızar, bunların tehlikeli ceryan olduğunu söyler ve sizleri uyardığımız için anamıza babamıza söverler. Bu hesapların ortaya çıkmasını hiç istemezler.

Kimler kaç milyon kredi alır sen bilmezsin. O krediler sana yüzde kırk faizle nasıl verilir ve mahsulün nasıl yok pahasına kapatılır, bilmezsin.

Bilmezsin otobüse, dolmuşa bindiğin zaman verdiğin kuruşların kaçını Amerika'ya gider. Bilmezsin ilaç, renkli gazoz içerken Amerika'ya kaç para ödersin.

Ve amerikan firmalarının ortakları seni yabancılarla birlikte soyarak, halkın alınterini, medenini, petrolünü onlara peşkeş çekerler. Sen istediğin gibi soy Türk ülkesini ve Türk halkını. Bana da biraz pay ver, derler.

Türkiye'de yabancıların kârı yüzde yüz dışarıya çıkartılabilir. Ve bu yalnız Türkiye'ye mahsus bir kanundur.

Dinle beni fakir fıkaraya Türk Halkı... Sana gerçekleri anlatıyorum. Ben senin yazarımın. Ben sana ve tarihe yalan söyleyemem.

Yabancı kapitalist ülkeler fıkaraya ülkeleri soyarak zenginleşir ve işçilerini de zengin ederler. Bizim kapitalistler ise başka ülkeleri değil sadece Türkiyeyi soyarak zengin olurlar. Onun için sen perişan yaşar-

sın, onlar zengin yaşar. Yabancı kapitalistlerin sömürgeleri kendi ülkelerinin dışındadır. Türk kapitalistlerinin sömürgeci kendisi kendi memleketlerinin içidir. Ve bu sömürçülüğü de yabancılarla ortak olarak yaparlar... Amerikan kapitalisti Alman kapitalistiyle dünya pazarlarında ortak olur, sonra da kârlarını bölüşürler. Ama aynı Amerikan kapitalisti Türk kapitalistiyle sadece Türkiye'nin içinde ortak olur. Dünya pazarında ortak olmaz.

Bunlar bol paralar harcıyarak girdikleri partilerde devlet yönetimini de ele geçirirler. Ortakları olan müteahhitlere, ithalatçılara, armatörlere devlet bütçesinden milyonlar dağıtır, devlet eliyle fertleri zengin ederler. Sonra da sana dönüp işte devletçilik budur, iflas etmektedir, derler. İnsanlar bir devleti yönetmek için değil soymak için başına geçerse elbette o devlet iflâs eder.

Devlet fabrikalarında çalışan işçilerin getirdikleri milyonlar, bir kaç yüz kişiye müteahhit avansı, ithalat komisyonu olarak verilir.

Bunlar vergi de toplamazlar. Çünkü vergiyi kaçırınlar yine kendileri, yahut ahbabları ve dostlarıdır. Onları onun için kontrol etmezler, edemezler.

Bütün bu dolaplardan, soygunlardan, haksızlıklardan kurtulmanın bir tek yolu vardır. O da bizzat senin Meclise girmendir.

İşçisi, köylüsü, küçük esnafı, zanaatçısı, şoförü, fakirfıkarasıyla bizzat sen, yani Türk halkı sen, Meclise girip çoğunluğu sağladığın zaman bu çıkmazdan kurtulabilirsin. Başka hiç bir türlü bu madrabazlık bitmiyecektir.

Mademki Türk halkının çoğunluğu fakirdir. O zaman mecliste de çoğunluk fıkaraları temsil edenlerin olmamalıdır. Oysa şimdiye kadar daima para babaları, tefeciler, aracılar ve komisyoncular partilere bölünüp seni temsil ediyoruz diye Meclise girmiş ve kendi çıkarlarını yürütmek için çalışmışlardır.

Onlar sana aşağılık duygusu aşılamışlar :

— Sen cahillsin Meclise giremezsin, derler.

Meclis Üniversite değildir, akademi değildir. Halk dertlerinin, halk ağzıyla söyleneceği yerdir. Sen Meclise girecek ve derdini söyleyeceksin. Devletin uzmanları, teknisyenleri senin dertlerine çare arayacak ve bulacak. Gerçek demokrasi böyle olur. Sen bizzat Meclise giremezsen senin derdini senin namına kimse söylemez orada. Söylese şimdiye

kadar söyledi. Şu yukarda anlattığım soygunları kim söyledi bugüne kadar Meclisde? Soruyorum sana. Sâde vaat vaat vaat... Onlar ne toprak dağıtır sana, ne kredi verir, ne tefeciliği önler.

Bizim bu konuşmalarımıza onlar tehlikeli ceryan demektedirler. Tehlikeli ceryandır. Ama kendi çıkarları için tehlikeli ceryandır. Onun için kızmaktadırlar bizlere. Meclise bizzat fukara halkı sokmak istediğimiz için deliye dönmektedirler. Oyunlarının ortaya çıkacağını düşünmektedirler. Ve biz toplumcular halkın gerçek dostlarından iki kişi dahi Meclise girse «iş» yürütemeyeceklerini bangır bangır bağır-maktadırlar.

Bizler olmasaydık ne ortaya petrolerden çalınan paralarımız çıkardı, ne Amerikalıların verdikleri kredilerle en pahalı fiyatlara kendi firmalarına ihale şartları koştukları...

Amerika parayı verir. Bu parayla benim firmalarımı şu fiyata şu işi yaptıracak bana borçlanacak-sın. Ayrıca o firma yaptığı işe ortak olacak ve kazancını dışarı çıkaracak der. Bu düzeni yürütmek için Türkiye'de kendisini tutanlara avantajlar sağlar ve hep birlikte seni soyarlar, Ereğli demir çelik fabrikası böyle kurulmuştur. Yağ fabrikaları, ilaç fabrikaları, gazoz fabrikaları böyle kurulmuştur.

Amerikan askeri yardımı da böyledir. On sekiz tümenimize yüz milyon verir. Oysa Türk askeri yerine Amerikan askeri beslese on sekiz tümene on milyar vermesi gerekecektir. On milyarlık gücü hemde başka ırktan yüz milyona çıkarı için ayakta tutmak. Ayda beş kâğıda gece gündüz fedai tutmaya benzer. Bunun da adı yardım olur.

Bir de Amerikayla bir çok gizli anlaşma vardır aramızda. Seni bir Amerikalı ezse, öldürse hakkını Türk mahkemelerinde kimse arayamaz.

Amerikadan yana olan bir iktidar kendisini zor durumda hissederse Amerikan Askeri güçlerini yardıma çağırabilir. Ve Amerikanın 35 milyon metre kare arazisi vardır Türk topraklarında... Oralara kimsecikler giremez Türklerden.

Durum budur işte..

Sen artık düşün taşın... Ya şimdiye kadar oy verdiklerine yine ver oyunu ve sürün, Ya bütün adayları işçi, köylü, ırgat ve hayatını sana adamış toplumcu aydın olan Türkiye İşçi Partisine ver. Ve gör el mi yaman bey mi yaman... Sömürücüler mi yaman, yoksa gerçek halk çocukları mı?

Sana saygı, sana selâm...

K İ M S E P O L İ T İ K A N I N D İ Ş İ N D A K A L A M A Z M E H M E T S E L İ K

Genç yaşlı, kadın, erkek, köylü kentli, okumuş okumamış, ne olursak olalım politika ile uğraşmak zorundayızdır.

Yaşıyor muyuz, bu ülkenin bir vatandaşı mıyız, istesek de istemesek de belli bir sınıfın üyesi miyiz? Politika yapmak hem hak hem de görevimizdir.

Hem biz kendimizi politika yapmaz, politik uğraşlarla ilgilenmez samirken de politika yapıyoruzdur.

Bu yazıda niçin bilinçli olarak politika ile uğraşmak zorunda olduğumuzu açıklamaya çalışacağız.

Politika için, elimizdeki kaynak ve olanaklarla, varılabilecek amaçların seçilip bu amaçlara götürececek yolların bulunması ve bu yolları izleyerek alınan amaçlara ulaşmaya değin gösterilen her türlü çabanın bütünüdür, diyebiliriz.

Sahip bulunulan kaynak ve olanaklarla çeşitli hedefler arasından bir veya diğerine ulaşılabilir. Bu hedefler arasından hangisinin seçileceği topluma ait olması gereken sözünü ettiğimiz kaynak ve olanakların kimlerin yararına işletildiği ya da kullanıldığına bakılarak anlaşılır. Buradan derhal politika yapma olayı ile kaynak ve

olanaklara sahip bulunma durumu arasında doğrudan doğruya bir bağ olduğunu görürüz.

Örneğin toprağı alalım. Toprağın onu işleyenlere ait olmasından daha doğal bir şey olamaz. Yine bunun kadar doğal bir şey toprağın ürünlerinden hep onu işleyenlerin yararlanmasıdır. Ama, bugün, yurdumuzda varolan toprak düzeninde toprağın ürününe onu işleyen yüzbinler ve milyonlarca insan yerine toprağın işletilmesi ile ilgisi olmayan, ya da ilgi oranının çok üstünde çıkar elde eden, kimseler el koyarlar. Onlar bu kolay güçlülük durumları sayesinde, aynı zamanda, toplumun toprak düzeni ile ilgili politikasını da belirlemek ve yürütmek olanaklarını ellerinde tutarlar. Kendileri gibi savunulacak çıkarları olan başka kimse ya da sınıflarla işbirliği ederek beş ayrı isimde siyasal parti kurmuşlardır. Bu sadece isimleri farklı partiler aracılığı ile büyük topraklar üzerindeki mülkiyetlerini, gerçek üreticileri sömürme olanaklarını ve toplumun kaderi üzerinde egemen olma durumlarını sürdürüp giderler.

Bir diğer örnek olarak vergileri alalım, toplumun yerine getirilmesi gereken sayısız görevi vardır. Bunların hepsi para ile olur. Para toplumun üyelerinden toplanacaktır. Hiç kimsenin karşı çıkamayacağı temel ilke herkesin gücüne katkıda bulunmasıdır. Ama gerçekte bu böyle olmaz. Az kazanan çok, çok kazanan az vergi öder. Çünkü toplumun vergi politikasını biçimlendirip yürütenler bu çok kazanan az vergi ödeyen kimselerdir. Onlar da bunu o sözünü ettiğimiz beş partinin aracılığı ile sağlar. Bu örnekleri alabildiğine çoğaltabiliriz.

Belli bir ilkelik düzeyini aşmış ve henüz sınıfsız toplum düzeyine ulaşamamış her toplum sınıflara bölünmüş bir toplumdur. Sınıflar birbirleri karşısında ekonomik

güçleri ile belirlenirler. Ekonomik güç aynı zamanda siyasal gücün temeli ya da kaynağıdır. Demek oluyor ki, ekonomik bakımdan güçlü olan sınıf siyasal güce sahip olur. Siyasal güce sahip oluşu ekonomik gücünü gittikçe arttırmasına olanak verir.

Bu gün yurdumuzda, her zaman ve yerde olduğu gibi, politika yapma ve yürütme gücü, toplumun ancak küçük bir kısmını meydana getiren ekonomik gücü ellerinde tutan egemen sınıflara aittir. Başka türü de olamaz. Bu sınıflar çeşitli politikaları belirler ve yürütürlerken bunu hep toplumun bütünü yararına olduğu için yaptıklarını söylerler. Oysa bu yalandır. İlk her şeyden evvel düşündükleri kendi çıkar ve yararlarıdır. Ve çok kez bunların çıkarları toplumun büyük kısmının çıkarları ile zıtlama halindedir. Bunun içindir ki, egemen sınıflar başarılı olabildikleri sürece ve ölçüde çıkarları kendi çıkarlarına zıt olan kimseleri politik çaba ve uğraşı dışında tutmaya çalışırlar. Kullandıkları yöntemler, yer ve zamana göre, zor ve şiddetten aldatma ve ikiyüzlülüğe kadar değişik biçimler olmuştur. Bu gün yurdumuzda aldatma ve cyalama yöntemi uygulanmaktadır.

Kimin için, hangi sınıf veya sınıflar için? Sorusunu sormadan belli bir politikanın iyi ya da kötülüğü üzerine bir yargı veremeyiz. Politikacılar için de aynı şey söylenebilir: Belli bir sınıfın çıkarları yönünden iyi olan politikacı bir diğeri için kötülerin kötüsüdür. Aşıl ve önemli olan o belli sınıf veya sınıflar için iyi olan politika ve politikacıların silinip benimsenmesidir. Bu her vatandaşın, özellikle ezilmekte ve sömürülmekte olagelmış köylü ve işçi vatandaşın, politika ile, yaşantısını ayrılmaz ve ihmal edilmez bir parçası olarak, uğraşması sonucu olanaklı olabilir.

Politika ile uğraşmak için ne çirkin ne de güzel bir iştir denebi-

lir. Politik uğraşı da, diğer herhangi bir uğraşı gibi, sadece doğal ve olağan bir şeydir: Yaşantımızın vazgeçilmez bir yönüdür. Politik uğraşının çirkinliği ona katılanların çirkinliğidir. Aşağı düzeyde yürütülen politik uğraşının sade vatandaşın çirkin ve adi görüntüsü, bizzat politik uğraşının özünden gelmez, politikacı diye ortada görülenlerin seviyesizliklerini ve adiliklerini yansıtır. Üstelik bu seviyesiz ve adi politikacılar, politik uğraşı tekelinin kendilerinde kalması için, propaganda, telkin, bizzat kötü örnek olma gibi çeşitli yollardan sade vatandaş politik uğraşından iğrendirmeye çalışırlar; ve bunda şimdiye değin hayli başarılı da olmuşlardır. Ama artık buna aldanmamalıyız.

Hiç kimse politik uğraşının, istese de, dışında kalamaz. Çünkü, ben politikadan anlamam ya da iğrenirim v.s. gibi ifadelerle politik uğraşından uzak kaldığını anlatmak isteyen bir kimse, aslında, politika ile uğraşmıyor değildir: Politika-nın yapım ve yürütümünü başkalarına bırakmıştır. Başkaları tarafından yapılan ve yürütülen politikaları benimsemekle pasif bir politik uğraşının içindedir. İyi vatandaş, kendisini ve kendi sınıf çıkarlarını, ve kendisine benzer ve yakın insanları düşünen, onlara karşı sorumlu olduğunu kabul eden herkes bu pasif politika yapma halinden çıkmalı, aktif ve bilinçli olarak politik uğraşı ile ilgilenmelidir. Kendisinin ve kendisi gibi olanların gerek günlük yaşantılarını iyileştirmek gerekse daha güzel gelecekler ümit edebilmelerinin bir başka yolu yoktur. Bu işi başkalarına bırakmak sadece aldanmaya peşinen razı olmak demektir.

Ancak önemle belirtilmelidir ki, politika ile uğraşmak kolay bir şey değildir. Bilgi, bir miktar cesaret ve kısa dönem benciligidinden kurtulmayı gerektirir. Bilmeden

olanak ve kaynaklarımızı değerlendiremeyiz. Çeşitli amaç ve bunlara götürecekt yollar arasından kendimiz ve bizim gibi olanlar için en iyisini bulup seçmede güçlük çekeriz. Başkaları tarafından aldatılma ya da oyalanmamız kolay olur. Kendi çıkarlarımızı savunurken bizden, bu gün için, daha güçlü gibi görünenlerin çıkarları ile çatışacağımız için biraz yürekli olmak gerekebilir. Burada da «korkunun kendisinden başka korkulacak bir şey olmadığını» unutmamalıyız. Uzun dönemli çıkarlarımızı kısa dönemli bencilliğimize kurban etmekle ancak kendimizi zarara sokmuş oluruz.

Bu gün öğrenci politika ile uğraşmasın; hoca politika ile uğraşmasın; memur politika ile uğraşmasın; sendikacı politika ile uğraşmasın diyenler, bunların politika ile uğraşmaları halinde kendi kurup yürüttükleri başı - bozuk soygun düzeninin ömrünün kısalaçağından besbelli ve haklı olarak korkanlardır. Ama milyonların çıkarı onların bu korkularının gerçeklik kazanmasındadır.

Mümkün olan en yüksek sayıda insanın mutluluğu için taraf tutmayan bir kimse, ister bilim adamı, ister sade bir üretici olsun, her zaman, sanabileceği gibi, tarafsız da değildir, olamaz. Bilerek ya da farkında olmayarak mutlu azınlığın yanında ve emrinde olması pek olasıdır. Bilinçli olarak karşı tarafta yer almak, zorunlu olarak bilimsel tarafsızlığa aykırı olmayacağı gibi, asıl ve gerçek insancıl davranış değil midir?

Bu gününü düzeltmek, daha güzel bir yarına ümitle bakabilmek için politika ile uğraşmayı sadece bir hak olarak değil fakat aynı zamanda bir görev olarak benimsemek zorunda olduğumuzu unutmamalıyız.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

İstanbul bağımsız adayı gazeteci ÇETİN ALTAN'ın şoför kardeşlerimize çağrısı.

ŞOFÖR DOSTLAR MERHABA

Şoförler; ezilen, hor görülen milyonların ilk uyanan öncülerini...

Siz ki karanlık gecelerde dev kamyonların üstünde yollar boyu yalnızlığınızı örer de, bir içimlik sigaranın izmaritini fırlatır gibi ecelin suratına tüküre tüküre bir diyardan bir diyara çoluk çocuk nafakası uğruna sürüklenir gidirsiniz...

Siz ki minübüs direksiyonunda gırtlığımızdaki borç pençesini koparmak için on seferi on ikiye çıkarmak zorundasınız.

Siz ki dolmuşta günde iki yük kilometre yapan, siz ki taksit de gününü ve gecesini harcıyorsunuz.

Vites kolundaki el, gaz pedalındaki ayak ve her kahra dayanan yürek fabrika kârını öder, yetmez. İtalâtçı kârını öder, yetmez. Acenta kârını öder, yetmez. Patron avantajını öder, yetmez. Daha lâstikçi, tamirci, benzinci kârı vardır. Ve daha ev kirası vardır. Ve daha polis cezası vardır. Ve daha bakal ve daha doktor, ilaç vardır... Öder, öder bu yürek, bu el, bu ayak ve yine de yetmez.

Sizler, Türkiye'nin en fazla ödeyen insanları...

Kibarlar, şu şoför milletli, derler size. Ve ödedikleri; «Çek» derkenki fiyakalarının binde biri değildir. Çek. Ve çekersiniz. Ve durunca bir de kapıyı açıp eğilme beklerler sizden...

Ne vermiştir bu kibarlar şimdiye kadar size? Villaları, kürkleri, kotraları, uşakları ile hâkim sınıf olarak sözde yönettikleri Türkiye içinde sizin nasibiniz ne olmuştur?

Bugün yine partileri ve yalanlarıyla karşınızdadırlar. Oy is temektedirler sizden. Ve listelerinde tefecisinden, komisyoncusu ne her türlü haramzadenin koleksiyonu mevcuttur. Ama işçisi, köylüsü, şoförü balıkçısı, küçük esnafı ile halktan on adamın ismi yoktur.

Bu sefer sizden olma ve sizin için olanlarla birlik, sömürücü lere karşı açılmış savaşa katılmak vebali yüklenmiştir boynunuza...

Sizler, halk çocukları, tam yirmi dokuz buçuk milyonsunuz ve bu kütlenin en uyanıkları, direksiyonda cin gibi bütün Türkiye'yi görüp anlamış olan siz şofölersiniz.

Türkiye'nin kurtuluşunda öncülük görevi sizdedir.

Bu görevi kardeşçe başarmanın aşkı ve heyecanı içinde mutlu yarımlara doğru yürümeliyiz. Oylarımızı kibarlar ve onların tefecileri için değil, ezilen, hor görülen emekçi halkımız, yani kendimiz için kullanmalıyız.

Onları yendiğimiz gün Türkiye kurtulmuş olacaktır. Bunun da en büyük şeref payı siz çilekeş Türk çocuklarının olacaktır.

Bu azımlı, bu inat ve bu dayanışmayla dımdik zafere doğru ilerli.

ÇETİN ALTAN

DIYARBAKIR - SİVEREK

DERİK - BİRECİK - NİZİP

BİR GEZİDEN NOTLAR

ETEM YAZGAN

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Milletvekili adayı Çetin Altan, Yaşar Kemal, Dr. Nihat Sargın. Güneydoğuyu geziyoruz. TİP'in programı, yapacağı işler anlatılıyor birer birer.

İkinci uğradığımız şehirde iyice inandım :

«— 969'da başa gūreşeceğiz..»

Bu gūreşte hakem TİP'in elini havaya kaldıracak.

Malatya hava alanında bir köylü Aybar'a

«— Toprak reformunu nasıl yapacaksınız?»

dedi.

Bir başkası petrol'den sözetti. Amerikalı ağaların yurttan ne zaman atılacağını soranlar vardı..

Bütün gezi boyunca sürüp gitti bu sorular..

Beyannamelere, çarşaf çarşaf yazılara, bangır bangır bağırانların karşısına halk durmuş bir kez...

Eylül'ün sonları, ama hava oldukça sıcak. Diyarbakır'da bahçeli bir lokanta. Uzun masanın çevresinde Aybar, Altan, Yaşar Kemal, Tarık Ziya Ekinci; köylüler, işçiler.. Bir yandan on saatlik açlık gideriliyor, bir yandan da sohbet.. Bir ara arka masalardan bir ses geldi :

«— Bir yol da beni dinleyin!..»

Kalın, siyah kaşlı, burma bıyıklı biri. Parmığında iri bir yüzük..

«— Ben, Diyarbayır'da ağayam. Siverek'te

beş köyün sahibiyem. Ağayam ben. Kürdem. kürdem.. Amma ben sosyalistem. Ağalığımı ayaklar altında çiğnerem. Çiğnerem ha çiğnerem.. Bundan gayri ben kulun, kuluyam.

«Siverekli ağa konuşur da, konuşur..»

Diyarbakır'dan Siverek kasabasına geçtiğimiz gün, üç bine yakın karşılayıcının en önünde bizim beş köyün sahibi sosyalist ağa da vardı. Yakasında da TİP'in rozeti..

Mardin'in Derik İlçesinde köylüler Aybar'a sarıldı.. Yaşlısı - genci, kadını - erkeği meydana dolmuştu.. Potur donlu bir köylü eğildi,

«Bak efendi, dedi, bizim köylü siyaset adamina sarılıp - öpmez kolay kolay...»

Derikliler gölcükleri gösterdiler. Çamurlu, berbat. İçme sularıymış. Çamaşır burda paklanırmış; Bu suyla yıkanılır, kasabanın hayvanı pisliğini yapa yapa burdan içermiş suyunu..

Yakında, çok yakınlarda koca koca apartmanların terkoslarından buz gibi sular akıyordu oysa..

Urfa yolunda bir kamyonun yanından geçerken bir alkıştırdı koptu. TİP'in amblemini görmüşlerdi. Durduk. kadın - erkeği gencecik kızları çoluğu - çocuğu üst üste yığılmış.. Çuval gibi.. Eşya gibi.. Hepsinde de parlayan sadece birer çift göz. Onlar da donuk mu donuk. Yüzlerine yüz demeye yüz ister : Sarı - kara birer deri parçası. Ne poturlarının potur denecek, ne gömleklerinin

BİR GEZİDEN NOTLAR

GAZİANTEP-ANTAKYA-ADANA-

ANKARA-İZMİR-İSTANBUL

gömlek denecek halî kalmış. Hele çırılçıplak ayakları.. Susuz tarlalar gibi, çatlak, domur domur. Utanmadan yurttaş-dediğimiz yurttaşlar bunlardı işte.

Aybar konuştu. Çetin Altan Konuştu..

Aybar'ın gözlerinde nem gördüm konuşurken. Yaşar Kemal'in sesi titriyordu..

*
**

Yol üstündeki her köyden, her kasabadan transit geçmenin imkânı yok.. Rastgele bir köy Toprağa gömülmüş toprak damlar.. Yol kesiliyor.

«— Derdimize çare olun efendiler..

«— Toprak dağıtılacak mı?

«— Çoluk - çocuk açlıktan kırılıyor!..

«— Hastamız.. Suyumuz?..

*
**

«— Nereye geliyoruz? diye soruyorum.

«— Falan ilçe,

«— Teşkilât?

«— Teşkilât yok.

Fakat ilçeye veya köye girişimizde büyük büyük topluluklar.. Bin oluyor, iki bin oluyor, üç bin oluyor... Alkış.. Tezahürat.. Hepsî de gönülden, hepsî de içten. Kimi sarılıyor, kimi öpüyor..

Herkes hayrette.

En güzel yorumu Aybar yaptı :

«— **MAYA TUTTU.**»

Önümüzde kırmızı, mavi, yeşil, sarı, ışıklar.. Arkamız öyle.. sonu belirsiz karanlığın içinde çizgi çizgi, kıvrım kıvrım ışık seli.. Gaziantep'e

giriyoruz. Bir dönemeçte üşenmeyip saydım : Tam 104 taksî, minübüs, otobüs.

İl Başkanı eğer geceye kalmasaydınız 200 ü de geçecekti diyor. Arabadakilere bakıyorum çoğu fakir - fukara kişiler. Ekmek parasına üç - beş kuruş daha katıp - katıştırmış.. Aybar'ı, Altan'ı, Y. Kemal'i kucalamaya gelmiş..

Gaziantep'in yazlık sinemalarından biri. Adım atacak yer yok. Üç adımlık çevrede sıkışıp kaldım. Bir yandan not tutuyorum, bir yandan şakır şakır terliyorum. Yaşar Kemal'in iri vücudu işçilerin, köylülerin arasında inceldikçe inceldi.. Çetin Altan kürsüye varamıyor bir türlü. Dışarda sokaklar dolusu insan..

Gaziantep toplantısının sabahı. İl merkezinde simitli - çaylı sohbet var. Biri kalabalığı yara yara geldi, Elinde AP'nin delege kartı.

«— Yanılmışım.. Yanılmıştılar.. Gerçek sizdeymiş. Doğru sizdeymiş.. Bizi alır mısınız parti-nize. Yüz küsur arkadaşın temsilcisiyim..»

Eski AP'linin arkasından CHP'li, CKMP'lisi.. yöneticilerin parmakları yoruldu..

Bir Antepli

«— İşte, dedi, korkuları bundan, telâşları bundan, satışmalar bundan..

Ne zaman duydular, ne zaman geldiler anlayamadım. Kırıkhan'lılar yerden biter gibi toplandıverdiler birden. Bir evleklik kahvenin içi tıklım tıklım.. Dışarı da öyle. Camlar birer birer iniyor. Kırıkhan'lılar Aybar'ı, Yaşar'ı, Altan'ı görececek, dinleyecek kimin umurunda canı..

Çetin Altan da söyledi, Yaşar Kemal'de :

«— Uzman mı? Bizde.

«— Bilim adamı mı? Bizde.

«— Yazar mı, sanatçı mı? Bizde.

Bütün gezi boyunca ikisi de imza vere vere «bir hâl oldu». kimi kitap, kimi program imzalıyor. Gazete, defter imzalatanların sayısını ne ben bilirim ne kendileri.

Aybar,

«— Amerikan işgalindeki 35 milyon metre karelik vatan topraklarının üstündeki yabancı bayrakları indirip, Türk bayrağı dikeceğiz» dediği anda koca balkon çökecek sandım. Bütün salon ayağa fırladı. Alkış, heyecan Antakya sokaklarına taşıp gitmişti...

Antakya'da gece yorgunluk gideriliyor. Grubu gençler, köylüler, işçiler çevrelemiş. Sohbeta katılan AP'liler, CHP'liler bile var, konuşuluyor, tartışılıyor. Adanalı bir genç,

«Anayasa mı? dedi, gurban olam ona..»

ve cebinden ikiye kıvrılmış anayasayı çıkardı, saygılı saygılı öptü.. Alnına koydu..

Bir köyden, ilçeden, şehirden mi geçiyoruz: okul mu var yol üstünde, bütün öğrenciler pence-

relere fırlıyor, alkış, tezahürat, «Yaşasın Türkiye İşçi Partisi» sesleri.

Adana'da da orta okul, çağındaki çocuklar, Liseli, Üniversiteli gençler on bin kişilik topluluğun en önündeydi.

Sonu görünmeyen bir konvoyla girdi Adana'ya. Kuru köprü meydanında bir gazeteci arkadaş «en az on bin kişi var» derken bir YTP'li dert yandı :

«— Aynı meydana bizimki de iki saat çene yordu. Kaç kişi vardı gardaş bilin mi? Ben diyeyim yirmi, sen, de : 30.

Biz tahmin yaparken, Yaşar Kemal hayatının konuşmasını yapıyordu. Sesi sert, keskin, şamar gibi.. Gözlerinden de şakır şakır yaşlar..

Gezi bitmiş, Ankara'dayız. Anadoluyu, geziyi soruyorlar. Yaşar Kemal bir cümleyle cevap verdi :

«— Anadolu ayaklanmış kardeşim...»

DIYARBAKIR

Diyarbakır'da büyük bir halk topluluğuna hitabeden Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Ali Aybar, «Yüreklerinde Kuvayı Milliyenin ruhunu taşımayanlar Amerikayı Rusyaya tercih ederiz diyorlar» demiş ve coşkun gösterilere yolaçan cümlesini şöyle tamamlamıştır :

BİR GEZİDEN NOTLAR

« — Biz Türkiyeyi tercih ediyoruz. Türkiye bağımsızlığına mutlaka kavuşacaktır.»

Seçim toplantılarında bulunmak üzere yurt gezisine çıkan TİP Genel Başkanı Aybar, beraberinde İstanbul Milletvekili Adayı Yaşar Kemal, İstanbul bağımsız milletvekili aday, Gazeteci Çetin Altan, İzmir milletvekili aday, Dr. Nihat Sargın ve Manisa milletvekili aday, Ethem Yazgan olduğu halde Diyarbakır'a gelmiş, hava alanında yüzlerce partili tarafından karşılanmıştı

Uzun bir konvoy halinde ve Diyarbakırlıların alkışları arasında şehire giren Aybar, sevgi gösterileriyle sık sık kesilen bir konuşma yapmıştır. Genel Başkan Aybar, Diyarbakır'da ender görülen bir kalabalığa hitaben özetle şunları söylemiştir :

« — Mütareke yıllarının mandacılar dönü yine halkımızın yolunu kesmeye kalkıyor. Hür yaşamının inancını, kararını kafalarında ve de yüreklerinde Kuvayı Milliye'nin heyecanını taşımayanlar Amerikayı Rusyaya tercih ederiz diyorlar.

Biz Türkiyeyi tercih ediyoruz. Türkiye bağımsızlığına mutlaka kavuşacaktır. Ve de bir daha hiçbir devletin, ne Batının, ne doğunun yarı sömürgeci olmayacaktır. Türkiyenin tam bağımsız olmasını istemeyi korkunç sözlerle vasıflandıran bir adamı milliyetçi olarak kabul etmek safdillik olur. Amerikayı tercih edenler bunu böyle bilsinler.

Bugün dünya'da ilk bizim açtığımız kurtuluş yolunda bağımsızlığa kavuşmuş altmış devlet var. Bunlar Batı ve Doğu bloklar karşısında bağımsız yaşayabiliyorlarsa ilk millî kurtuluş savaşını vermiş ve kazanmış olan milletimiz bunu elbet başarabilir ve başaracaktır. Ancak, bu iş çıkarı Amerikalılar ve batı sermayedarlarıyla bir olanların harcı değildir. Ve bir başkası çıkıp nisbi temsil sistemini değiştireceğiz der; çok parti olmamalıdır der, doktrin partisi olmaz der, sonra da aynı zat millî iradeden, hızlı kalkınmadan söz açar.

Millî irade halkın buyruğu demektir; Halkın istediği şeylerin yapılmasını emreder, Millî irade, Anayasamızın millî iradenin onayından geçmiştir. Şu halde millî iradeden yana olduklarını söyleyenler köylüye toprak dağıtacağız demelidirler, Petrolü millileştireceğiz demelidirler. Dış ticaret, Bankacılığı, sigortacılığı millet malı olarak millet yararına işleteceğiz demelidirler.

Bunları demediler mi ki demiyorlar - millî irade sözü sırf halkı oyalamak için söylenmiş oluyor. Millî iradeyi en iyi dile getiren sistem şüphesiz nisbi temsile dayanan seçim sistemidir. Millî bakiyede bütün millet oylarının değerlendirilmesine imkân verdiği için millî iradenin belirtilmesine hizmet eder.

Doktrinsiz politika pusulasız kaptanlığa heveslenmektir. Türkiye İşçi Partisi bir doktrin partisi'dir. Doktrin ilme dayanır. Ve geri kalmış Türkiye'mizin kapitalist olmayan yoldan ancak kalkınabilirliyi bileceğini ortaya kor.»

Genel Başkan Aybar daha sonra parti programının önemli bölümlerini, özellikle toprak reformunun nasıl yapılacağını Diyarbakırlılara açıklamıştır.

YAŞAR KEMAL'İN KONUŞMASI :

Türkiye İşçi Partisi İstanbul Milletvekili aday Yaşar Kemal de Türk halkının içindeki bulunduğu durumu örneklerle anlatarak konuşmasına devam etmiştir.

«Hâlâ büyük demokrasibilik oyunlarına devam ediyorlar. Habire birbirlerini kötülüyorlar, birbirlerine ağıza alınmadık küfürler ediyorlar. Hakları var. Yirmi yıllık demokrasibilik oyunlarında en güzel oyunları küfürçülük oldu. Konuşmalarında Türk halkının derdine deva olabilecek bir tek kelime söylüyorlar mı? İşte memleketi bu hale getirdiler, Türkiye talan edildi. Bir yangın yerine çevrildi. Viraneye çevirdikleri Yurdumuzda hala baykuşlar gibi meş'um sesleriyle ötüyorlar. Bekleyin göreceksiniz, Yakın, Belki yarın, Belki yarından da yakın. Bu baykuşların üzerine halkın güneşi doğacaktır.»

ÇETİN ALTAN'IN KONUŞMASI :

Diyarbakırlıların büyük tezahüratıyla kürsüye gelen Çetin Altan Türkiye İşçi Partisi ile gerçek halk temsilcilerinin Türk tarihinde ilk defa Meclise gireceğini ifade etmiştir.

Ağalar ve sermayeci partililerin Türkiye'de hiç bir reformu gerçekleştiremeyeceklerini söyleyen yazar Çetin Altan «Halk için tek kurtuluş yolu, ağalara, araçılara, komisyonculara ve tefecilere karşı, köylü, küçük esnafı, şoförü, gemi adamıyla halkın bizzat meclise girmesi ve çoğunluğu ele almasıdır.» demiştir.

BİR GEZİDEN NOTLAR

GAZİANTEP

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar Siverek - Derik - Birecik - Nizip ve Gaziantep'te yaptığı konuşmalarda «T. İ. P. iktidara gelince Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizin utanç verici durumuna son verilecektir, demiş ve «Türkiye İşçi Partisinin İç ve Dış Sömürgecilere karşı İkinci Bir Kurtuluş Savaşı açtığını» söylemiştir.

Doğu - Güneydoğu İl ve İlçelerinde seçim gezisine devam eden Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar beraberinde T. İ. P. İstanbul adayı Çetin Altan, Genel Sekreter Yardımcısı İzmir adayı Nihat Sargın, İstanbul adayı Yaşar Kemâl ve Manisa adayı Ethem Yazgan ile doğulu Millet Vekili adayları, Gazeteciler olduğu haide Diyarbakırdan Derik - Siverek - Birecik - Nizip İlçeleri daha sonra da Gaziantep'e geçmiş, Gaziantep'teki kapalı salon toplantısında Onbini aşan partili ve partisiz yurttaşlara hitap ederek «Türkiyenin ancak tam bir bağımsızlığa kavuşturulmakla kurtulacağını Türkiye İşçi Partisinin yeni bir Kuvayı Milliye ruhuyla sömürgecilere karşı ikinci bir bağımsızlık savaşı açtığını Türk halkının bu savaşı da mutlaka kazanacağını» belirtmiştir. «Önce senin Meclise girmen gerek, sen Meclise girersen sana toprak verilir, Suyun getirilir. Yolun yapılır, Amerikaya sırtını dayamış sömürücülerden ancak sen Meclise girmekle kurtulabilirsin. Biz Ana Yurdumuzda ne Amerikan, ne Rus ne de Çin bayrağı istiyoruz. Türkiye yalnız Türklerindir.» diyen ve tezahüratlarıyla konuşması sık sık kesilen Aybar Türkiye İşçi Partisinin Toprak Reformu hakkındaki programını da açıklıyarak bu konuda şunları söylemiştir: «Türkiyede 500 bin ailenin hiç toprağı yoktur, Irgatlık, Reçberlik, Yarıcılıkla geçinmeye çalışırlar veya ekmek bulmak umuduyla büyük şehirlere göç ederler. Memleket kadar geniş topraklar bir avuç Toprak Ağasının elindedir. Bu duruma kesinlikle son verilmesi kalkınma dâvamızın temel meselesidir.»

«Türkiye İşçi Partisi iktidara gelince Anayasamızın emrettiği şekilde derhal toprak reformu çıkarılacak, topraksız ve toprağı yetmeyen köylüler böylece üzerinde çalıştıkları ve sahibi buldukları toprağı kavuşturulacaklardır. Toprak sahiplerinin elindeki topraklar kendilerine en çok 500 dönüm bırakılarak Anayasamızda belirtildiği şekilde kamulaştırılacak, bu topraklar ve bu güne kadar ağalara peşkeş çekilen hazine toprakları parasız olarak köylüye dağıtılıp, tapuları ellerine verilecektir. Toprak dağıtımının adil olarak yapılabilmesi için bütün tedbirler alınacaktır.

Biz vatandaşlar arasında İrk - Din - Dil ve Mezhep bakımından eşitsizlikler yaratılmasına karşı koyacağız. Anayasamızın 12. maddesini mutlaka uygulayacağız. Vatandaşlar, Kürt, Arap, Çerkez, Alevi, Sünni diye, Türk diye eşit olmayan muamelelere maruz bırakılmayacaktır. Hepimiz bu vatanın evlâtlarıyız. Bundan dolayı bütün emekçiler bu vatanın bir numaralı Vatandaşı olarak alınları açık olarak yaşayacaklardır.

Daha sonra söz alan Yaşar Kemal de özetle şu konuşmayı yapmıştır.

Doğuda konuşuyorum. Mahrumiyet bölgesinde konuşuyorum. Buraya mahrumiyet bölgesidir diye ben demiyorum. Buraları mahrumiyet bölgesi diye kanunlaşmış ve hükümet memurunu buraya, doğuya ancak üç yıllığına gönderiyor. Bu korkunçtür. Bu ayıpların ayıbıdır. Böyle bir kanun müstemele kanunudur. İnsan kendi vatanının bir parçasına müstemele kanunu tatbik edemez. Ve böyle bir kanun bu bölgelerde yaşayan halka en büyük hakarettir. Müstemele kanunları ile idare edilen bu vatan parçasında dolaşan her insanın utancından yerin dibine geçmesi gerek. Bir Türk yazarı olarak sizin acıyla öfkeyle umutsuzluk çöreklenmiş yüzünüze bakmaktan utanıyorum, demiştir.

ÇETİN ALTAN KONUŞUYOR :

Daha sonra sürekli alkışlar arasında kürsüye gelen TİP İstanbul bağımsız adayı, yazar Çetin Altan «Haramzadelerden hiçbir şey dilenmeyin Onlardan iktidarı isteyin ve alın.» demiştir.

BİR GEZİDEN NOTLAR

Konuşması sırasında zaman zaman coşkulu sevgi gösterilerinin dinmesini beklemek zorunda kalan Çetin Altan özetle şunları söylemiştir.

«Mehmet Ali Aybar, Yaşar Kemal, Prof. Sadun Aren gibi yiğit dostlarla anadoluya geldim. Sömürülmüş, ezilmiş ve karanlıklar içinde bırakılmış Türk halkına şeytani oyunlarla 500 bin kişinin kendisini nasıl köle haline getirmeye kalkmış olduğunu, bütçesini, alınterini, nafakasını, petrolünü ve madenini yabancılarla nasıl yağma etme hevesine kapıldığını anlatacağız. Parti listelerine girebilmek için 400, 500 lira ödeme şartını yerine getirecek ve daha binlerce lira da seçim masrafı yapabilecek zenginlikte olan kişilerin, fakir fukaranın derdine çare bulmayacağını, bütün söylenen mutlulukların yalan, bütün yapılan vaatlerin sahte ve bütün dostça sırt sıvazlamaların yalan olduğunu ispatlıyacağız.

Dostum sen kendin girmelisin Meclise, bilgisizim diye korkmamalısın. Meclis ne akademi, ne üniversitedir. Meclis halk ıstıraplarının halkın ağzından ortaya dökülmesi gereken yerdir. Bu ıstıraplara çare bulmak milletvekillerinin değil, teknisyenlerin işidir. Sizler milletvekili olunca sadece halkın dertlerini söyleyeceksiniz ve bu dertlere çare bulunmasını isteyeceksiniz. Ve bulunan çareleri kabul veya red edeceksin. Sizden yana olan teknisyenler onlardan yana olanlardan daha bilgili, sizlerden yana olan düşünürler onlardan yana olanlardan daha üstün, sizlerden yana olan yazarlar onlardan yana olanlardan daha cesurdur.»

ANTAKYA

Güneydoğu ve güney illerinde seçim gezisine devam eden ve 105 Mınıbüs ve otobüsle Gaziantep'e giren Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar ve beraberindeki heyet 10 bine yakın Gaziantep'inin takip ettiği toplantıdan sonra şehrin caddelerinde halk Aybar ve Türkiye İşçi Partisi lehinde büyük tezahüratta bulunmuş, Genel Başkan ve Çetin Altan omuzlara alınmıştır. Saatlerce süren gösteriyi polisler güçlükle durdurabilmiştir.

Antakya'ya giderken gene yol üstündeki köy ve kasabalarda Aybar başkanlığındaki T.İ.P. heyeti hep durdurulmuş, ve Aybar, halka kısa konuşmalarda bulunmuştur. Kırıkhan ilçesinde 1500'ün üstündeki halk topluluğu tarafından karşılanan T.İ.P. heyeti ısrarla üstüste konuşturulmuştur. Bu sırada Aybar'ı dinlemek isteyen Kırıkhanlılar konuşma salonunun camlarını ve kapılarını kırmışlardır.

AYBAR ANTAKYA'DA

Antakya'da 86 arabalık bir konvoy halinde binlerce vatandaş tarafından karşılanan Aybar ve beraberindeki heyete büyük ölçüde sevgi gösterisi yapılmıştır.

Antakya'da binlerce vatandaşa hitaben dün bir konuşma yapan Genel Başkan Aybar, özetle demiştir ki :

«Halkın uyanışını kimse durduramayacaktır, kim se engelliyemeyecektir. T.İ.P. yalnız gerçekleri dile getirmektedir. Bu gerçekler halkımızın insanlığa sığınmayan hayat şartları içinde yaşadığını gösteriyor. T.İ.P. halkımızın ne yoldan bu durumunu düzelteceğini de gene ilme dayanarak bir bir ortaya koyuyor. Bu durum karşısında öteki partiler telaşa kapılmışlardır. T.İ.P.'in radyo konuşmalarının birer ihtilâ beyannameyi olduğunu iddia edenler bu konuşmaları da Anayasa'nın uygulanmasının istendiğini bilmezlikten gelyorlar. T.İ.P. Anayasa partisidir. Anayasamızı uygulatacak olan partidir. Koalisyon toplantılarında Anayasa'ya bağlılık yeminleri edip Anayasa'yı raf kaldıranlar aslında demokrasiye karşı olan insanlardır. Sahte milliyetçilerdir. Hepsinin birer birer maskeleri düşüyor.

Demokrasi bir bakıma da toprak ağaları ve arasırmayecilerle beraber olmadığını söylemek hürriyettir. Halktan, emekten yana olduğunu söylemek hürriyettir. Ve bir düşünceye göre yaşamak hürriyettir. Batı demokrasisi sermayenin karşısında hakın ve emeğin menfaatlerini serbestçe koruyabildiği bir düzendir. Toprak ağaları ve kapkaççı sermayeciler tenkit edilmeye alışmalıdır. Bir bakıma demokrasi tenkit hürriyettir. Ve tenkid hoş karşılanmaktadır.

Daha dün denecek kadar yakın bir geçmişte T.İ.P.'nin programını tatbika yeltenerek, «Biz köylünün, işçinin partisiyiz, cumhuriyetçiyiz, milliyetçiyiz diyen bir partinin lideri, bugün ırgatlarla, işçiler devlet idare edilemez demek zorunda kalmıştır. İrgatlar devlet idare edemez diyenler dün radyodaki Hamdoş'un konuşmasını dinlemediler mi? Hamdoş Antep'in köylüğünden azap kardeşim, fakir fukamilletimizin isteklerini açık seçik ortaya koymak

BİR GEZİDEN NOTLAR

kusur etti mi? Tepeden inme devlet idare etmek isteyenler Hamdoş'ları anlayamazlar. Ama Hamdoş'larında onlar tarafından anlaşılmaya ihtiyacı yoktur.

Büyük Meclis'e, bu seçimlerde işçiler, köylüler, zanaatkarlar ve de toplumcu aydınlar gerçek vatan-severler gerecektir. Halkımızın istedikleri, halkın yapılmasını istediği şey Meclis kürsüsünden ırgatlar, işçiler, esnafı ve toplumcular tarafından, yani asıl Türk milleti tarafından dile getirilecektir. İhale yolsuzluklarına, vurgunlara, yabancı kumpanyalarla kârlı ortaklıklara son verilecektir. Türkiyemiz tam bağımsızlığına kavuşturulacaktır. Ve de çilekeş halkımız artık horlanmayacak, başı dik, karnı tok, sırtı pek 1 numaralı vatandaş durumuna gelecektir.

Karşı tarafın telâşi bundan dolayıdır. Türkiye İşçi Partisi, demokrasiyi temeline oturtacak, Türkiyemiz ancak o zaman kurtulacaktır.

ADANA

Adana'nın Kuruköprü meydanında binlerce Adanalı'ya hitap eden Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Aybar :

«Hangi parti Amerikanın ağalığına karşı çıkıyorsa ve Türkiye'de yabancı hiçbir bayrağın dalgalanmasını istemiyorsa ona oy vereceksin böyle bir tek parti var : Türkiye İşçi Partisi'dir.» Demiştir.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar ve beraberindeki Yaşar Kemal, Çetin Altan, Dr Nihat Sargın ve Ethem Yazgan olduğu halde bugün Adanaya gelmiştir. Mustabeyli'den sonra yüzü aşan araba sayısı Ceyhan'a gelindiğinde iki yüzü bulmuştur. Adana'ya yaklaştığında ise araba konvoyu artık sayılamaz hale gelmiştir. Binlerce Adanalının karşıladığı Aybar ve beraberindekilere halk büyük ölçüde tezahürat yapmıştır. Miting alanı olan Kuruköprü meydanında ise kalabalık son haddini bulmuştur. Mitingde Adanalılara hitap eden Aybar :

«Bu memleketin işçisini, köylüsünü, zanaatkarını, esnafını, subayını, öğrencisini kısacası namusuyla yaşayan emekçi halkı yoksulluktan, işsizlikten, cahillikten kurtarmak için, Türkiye'nin bağımsız ileri bir toplum haline gelmesi için savaşıyor. Bu savaşın yolunu ilim çizmiş. Yol belli. 10 Ekim'de seçimlere gidiyoruz. Yani dört yıl olunca bu memleketi idare edecek olanları halk oylarıyla seçecek. Aldanmamak için emekçi kardeşim öteki partilere ve

sözcülerine dikkat et. Hiçbiri senin meclise girmeni istemez. Hepsi de senin nasırlı ellerinle meclisin dışında kalmanı ve oylarını senden olmayanlara vermeni ister.

Oysa sen kendin meclise girmedikçe bu bozuk düzen sürüp gidecek. Nitekim sen oylarını verirken kendine değil de toprak ağalarına ve kapkaçılara oy verdiğin için bu bozuk düzen 1946 dan beri devam etmektedir. Demekki aldanmamak için partilerin aday listelerinde köylülerin, işçilerin, zanaatkarların yani bir kelimeyle emekçilerin çoğunlukta olup olmadığının bakacaksın. Listelerinde toprak ağalarıyla kapkaçılar ve onlardan yana olan mühendisler, doktorlar, avukatlar yer almışsa bunlara katıyın oy vermeyeceksin. Onlara oy verdiğin takdirde sefaletin sürüp gidecektir.

Türkiye İşçi Partisi vatandaşlar arasında dil, din, meshep, ırk bakımından eşitsizlikler yaratılmasına izin vermeyecektir. Hepimiz bu toprakların evladız. Ve hepimizin bu topraklar üzerinde eşit hakkımız vardır. Anayasasının 12 nci maddesini eksiksiz uygulayacağız. Ve uygulatacağız.

BİR GEZİDEN NOTLAR

Dikkat edeceğin bir başka nokta da şu: Türkiye İşçi Partisi'nden başka hiçbir parti Amerika'nın Milli bağımsızlığımızı çiğneyen yurdumuzdaki ağalığına karşı çıkamıyor. Bu noktada, çok önemli çünkü, toprak ağaları ve kapkaçılar, ağalıklarını Amerika'ya dayanarak yürütüyorlar. Sen Amerika ile ortaklaşa sömürüyorlar.

Demekki emekçi kardeşim, oyunu kullanırken hangi partinin adayları sendense ona oy vereceksin. Hangi parti Amerika'nın ağalığına karşı çıkıyorsa ve Türkiye de yabancı hiçbir bayrağın dalgalanmasını istemiyorsa ona oy vereceksin. Böyle bir tek parti var. Türkiye İşçi Partisi.

Kurtulmak için oylarını Türkiye İşçi Partisi'ne vereceksin. Herkesin kendi menfaatlerini savunan partiye oy vermesi gerekir. Gerçek demokrasi ancak, halkın partisi meclise girince kurulmuş olacaktır.

Aslında iki türlü parti var adları başka başka olsa da bir yanda sermayecilerin, toprak ağalarının partileri var. Bunların karşısında da sömürülen emekçi halkımızın biricik partisi olan Türkiye İşçi Partisi var.

Bu durum en keskin çizgisiyle Adana'da vardır. Adana perişan sefil sömürülen ırgatların memleketi ve Adana toprak ağalarının kapkaçıların memleketi...

Sen emekçi kadeşim oyunu toprak ağalarının kapkaçıların menfaatlerini savunan partilere kaptırmayacaksın. Türkiye'de Sosyal Demokrasinin sesi Adana'dan yükselecek Adana Türkiye İşçi Partisi'nin kalesi haline gelecektir.

ADANA MİTINGİNDE KONUŞAN YAZAR, YAŞAR KEMAL ŞUNLARI SÖYLEMİŞTİR :

«Bu toprak Çukurova toprağıdır. Zulüm toprağıdır. Bu topraklar üstünde şu akıp giden Seyhan kolları fakir fukara teri akmıştır. Ama bu terin karşısında fukara Çukurova Köylüsünün eline hiçbir şey geçmemiştir. Bu terin karşılığında açlık mahkûmiyetinden hiç kimse kurtulamamıştır. Yalanla beslenmişlerdir. Çukurova köylüleri 30 - 40 ağandır. Hayır Çukurova 30 - 40 ağanın olmayacaktır. Çukurova toprağı onu terleriyle sulayan Çukurova köylülerinin olacaktır. Ağalar ne derlerse desinler ne söylerlerse söylesinler ne yaparlarsa yapsınlar vakit erişti. Ağaların toprağını alıp asıl sahiplerine mutlaka ve mutlaka vereceğiz. Daha doğrusu vakit erişti. Çukurova köylüsü toprağını gaspedenlerin elinden işlediği toprağını Meclise girerek kanunla tapusunu alacaktır»

DAHA SONRA KONUŞAN YAZAR ÇETİN ALTAN ÖZETLE ŞUNLARI SÖYLEMİŞTİR :

«Sömürücülere karşı savaşa Anadolu'nun bağrında devam ediyoruz. Yıkık viranelerden ibaret köylerden geçerken minicik kirli ayaklı bebelerin kir içindeki masum yüzleri bu savaşta sömürücülere karşı gücümüzü bir kat daha keskinleştiriyor.

Susuz beldeler Roma köleliğinden beter bir cehennem içinde. Devlet yöneteceğiz diye ortaya çıkmış çıkarıcı ağa ve sermayedar partilerin adamlarının hayatını, emeğini ve varlığını ezip İstanbul kaşanelerinde kahkaha ile sömürdüğü insanlar... Bu insanların Türk iktidarına bizzat el koyarak kendilerini kurtaracakları gün yaklaşmaktadır.

Biz bu savaşta onlarla elele kolkolabilir avuç sömürücüye karşı dimdik özgür Türkiye'nin temellerini atmak üzere toplumsal türkülerle yola çıkmış bulunuyoruz. 29,5 milyon mutlaka zafere kazanacaktır.»

İZMİR

Tepecik Albayrak sinemasında 5000 ni aşkın İzmir'liye hitap eden Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar; «A.P. Genel Başkanı Gaziantep'te suç üstü yakalanmıştır. Demokrasi, kanun ve huzur konusunda ne dereceye semimi-yetsiz oldukları bir kere daha ortaya çıkmıştır.

İzmir, Kurtuluş Savaşımızın zafere ulaştığı şehirdir. İzmir, düşmana ilk kurşunu atan toplumsal şehit Hasan Tahsin'in şehridir. İzmir, tütün işçisinin, üzümü inciri işleyenlerin, yoksul köylülerin şehri ve de bunları sömürenlerin şehridir. Kurtuluşun 43 yıl sonra, rıhtımında gene yabancı bayrakların dalgalandığı şehir» diye konuşmasına başlayan Aybar, memleketin içinde bulunduğu ekonomik çıkmazın nedenlerini anlatarak demokrasimizi ve anayasamızı felce uğratmaya çalışanları teşhir ederek sözlerine şöyle devam etmiştir; Emekçi halkımızın insanca yaşayabilmesi için köklü reformların yapılmasının zorunlu olduğunu biliyor ve de bunları ancak kendisinin meclise girmesiyle başarabileceğini biliyor. Türkiye İşçi Partisinin kendi öz partisi olduğunu da biliyor. İşte,

BİR GEZİDEN NOTLAR

ortanın sağındayız, ortanın ortasındayız, ortanın solundayız diye kendi aralarında post kavgası yapanlarda telâş içindedirler. Mugalâta, safsata ve iftira çamuru için bocalıyorlar, A.P. nin Genel Başkanı daha dün, Gaziantep'te açıkca halkı suça teşvik etti. T.İ.P. lileri kovalayın dedi. HALKI KOVALAMAK KİMİN HADDİNE. Ben bu bayın bu sözüne samimiyetsizliğini ortaya koyduğu için değiniyorum. Yoksa Türkiye İşçi Partisinin kimse-den pervası yoktur. Bu bay bu güne kadar taşlı - sopalı saldırıların A.P. lilerle uzak - yakın hiç bir ilgisi bulunmadığını söylemekteydi. İşte A.P. Genel Başkanı Gaziantep'te suç üstü yakalanmıştır. Demokrasi, Kanun ve huzur konusunda ne derecesiz samimiyetsiz oldukları bir kere daha ortaya çıkmıştır. **Bir yabancı firmaya bu fakir milletin kesesinden 70 milyon kâr sağlamaya kalkanlar, bir yabancı devlete hizmet arzemenin itaatli sevinci gözlerinde, bir mağrur büyükelçinin elini sıkarken poz verip fotoğraf çektirenler, Türkiye'de vatanseverlik dersi vermeye kalkarlarsa uyanık halktan müstahak oldukları cevabı alacaklardır. Halkımızı, sımarsalara devlet teslim edecek kadar gafil sananlar kendilerinin gaflet, delalet içinde olduklarını çok geçmeden anlayacaklardır.»** demıştır.

Aybar'dan sonra konuşan Çetin Altan sert ve esprili bir dille İnönü ve Morlsona çıkmıştır.

İSTANBUL

Türkiye İşçi Partisinin İstanbul büyük mitingi dün Taksim Meydanında yapılmıştır. Geniş çapta bir vatandaş topluluğunun izlediği mitingde konuşan Genel Başkan Mehmet Ali Aybar, A.P. yöneticilerini şiddetle suçlamıştır. T.İ.P. İstanbul milletvekili adaylarından Çetin Altan, Prof. Sadun Aren ve Kemal Nebirından Çetin Altan, Prof. Sadun Aren ve Kemal Nebi oğlu da çeşitli yurt sorunlarına değinmişlerdir. Türkiye'nin ağırlığı her gün biraz daha artan buhran içinde bulunduğunu ifade eden T.İ.P. Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar özetle demıştır ki;

«— Milli ekonomi iflâsın eşliğinde bulunuyor. Dış ticaret gelirlerinin yarısından çoğunu dış. borçların faiz ve taksitlerini ödemek için dışarıda bırakıyoruz Borçlanma politikası bizi hızla iflâsa doğru sürüklüyor. Oysa hükümet yeni borçlar peşinde koşmaktadır.

Çünkü sakat politika sayesinde bir avuç toprak ağası ile kökü dışarıda sermayenin servet ve nüfuzlarını katmerleştirmektedir. Gizli işsizlerle bu gün yurdumuzda 4 - 5 milyon işsiz veya yarı işsiz vardır. Yaratıcı güce hiç bir zaman sahip olmayan bizim hâkim sınıflarımız yurdun bu en değerli hazinesini kullanma durumuna düşmüştür. Emek gücünü dışarıya ihraç ediyoruz. Ve bu temel üzerine demokrasi ve sosyal adalet düzeni bir türlü oturmuyor. İşin en kötüsü milli kurtuluş savaşından 43 yıl sonra bir yabancı devlet Amerika Birleşik Devletleri yurdumuzda milli beğimsizliğimizi çiğneyen imtiyazlar elde etmiş bulunuyor. 10 ekim seçimleri bu duruma son verecek ilk adım olacaktır. AP Genel Başkanı Vurguncu, soygucu ve sömürücü kim? diye soruyor. Açıkla-sınlar adaletin pençesinde devam edelim. diyor Açıklayalım. Rakamları konuşuracağız. Yurdumuzda 981 toprak ağası alle her yıl bir milyar 976 milyon lira kazanmaktadır. Bunların ödediği vergi en geniş hesapla 35 milyon lira civarındadır. Oysa 900 milyondan fazla vergi ödemeleri gerekmektedir. 400 büyük sanayici her yıl 900 milyon lira kâr etmektedir. En korkuncu 500 büyük ihracat ve ithalatçı her yıl 2 milyar lira üstünde kâr eder. Yani Türkiye'de 1881 kişi her yıl 5 milyar liradan fazla kazanmaktadır. Çalışan nüfusun 10 binde bir buçuğu «Milli Gelir» in yüzde 8 ine el koymaktadır. Oysa bunların 2,5 milyar vergi ödemeleri gerekir. AP Genel Başkanı 1881 kişinin kim olduğunu Maliyeden öğrenebilir. 1881 kişinin ödediği vergi 250-300 milyonu geçemez. AP Genel Başkanı bununla da yetinmezse Amerikan firmalarının defterlerini karıştırın. Sömürülen halkımız hızla uyanıyor, demokrasiyle gerçek anlamda kullanacak oyunu kendi öz partisi TIP e verecektir.»

Genel Başkan Aybar sık sık alkışlarla kesilen konuşmasının sonunda parti olarak ele aldıkları meseleleri yeniden tekrarlamış ve Türk politika tarihinde ilk defa Taksim meydanını dolduran 50 bin kişi, bağımsızlık konusunda Andılmışlardır. Aybardan sonra Çetin Altan ve Sadun Aren de Konuşmuştur. Andıçer gibi, TIP nin programın hep bir ağızdan söylenmiştir.

(Akşam'dan)

RADYOLARININ BAŞINDA TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİNİN GÜR, UMUTLU SESİNİ DİNLEYEN ÇİLEKEŞ, SABIRLI HALKIM, KARDEŞLERİM.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ MERKEZ YÜRÜTME KURULU ÜYESİ BEHİCE BORAN'IN RADYO KONUŞMASI

Radyolarının başında Türkiye İşçi Partisi'nin gür, umutlu sesini dinleyen çilekeş, sabırlı halkım, kardeşlerim .

Seçim günü yaklaştıkça Türkiye İşçi Partisi'ne hücumlar artıyor. Bölücülükten, ihtilâl havasından, eli nasırlıları kışkırtmaktan söz ediliyor. Delilsiz ispatsız en ağır isnatlar yapılıyor. Nedir bütün bu telaş, bu korku? Ne yapmaya çağırıyor halkı Türkiye İşçi Partisi? İhtilâle mi? Gidin ağaların topraklarını işgâl edin, zenginlerin malını talân edin mi diyor? Tam tersine, Türkiye İşçi Partisi kurulduğu günden beri Anayasa'nın eksiksiz tastamam uygulanmasını ısrarla istiyor. Bütün meselelerimizin Anayasa çerçevesi içinde çözülebileceğini savunuyor. Emekçi halkımıza senin de kendi partini kurman ve bu partiyi oylarınla meclise sokman açık ve kesin kanunidir, diyor. Ve de 4,5 yıldır böyle bir parti Türkiye İşçi Partisi, seni partin vardır, diyor. İşte, karşımızdakiler halk bu hakkına sahip çıksın, bu gerçeği öğretsin istemiyorlar.

Türkiye İşçi Partisi'nin bu çağrısına halk kulak verir de kendi içinden çıkan ve kendinden olanları

seçerse ne olur? Türkiye Büyük Millet Meclisinde sermayeyi temsil eden partilerin karşısında emeği temsil eden parti yer alır. Ve böylece çok partili rejim 1946 dan buyana ilk defa iki ayağı üzerine sağlamca basmış olur. Çok partili batı demokrasisi adına tek taraflı oynanan oyun sona erer. Bu tek taraflı oyunun sona ermesidir, karşı tarafı çileden çıkarır. Memleketin «sonu ne olacak derken onlar, aslında, «Bizim menfaatlerimizin, halkı hiç işe karıştırmadan dilediğimiz gibi at oynatmamızın sonu ne olacak?» demiş oluyorlar.

Oysa iyice bilinmelidir ki, emekçi halk kütlelerini temsil eden Türkiye İşçi Partisi Meclis'e girmezse eğer, memleketin sonu ne olur, diye endişelenmek gerekir. Asıl o zaman rejim ya apaçık teröre dayanan faşist bir diktatörlüğe kayar, ya da, Türk halkı, Türk toplumunun genç, ilerici, sağlam kuvvetleri Anayasa'ya sahip çıkarak direnme hakkını kullanır. Saldırlardan, iftirallardan, baskılardan, kanunsuz hareketlerden vazgeçsinler! Memleketin ve milletin kaderiyle oynamak kimsenin hakkı, selâhiyeti değildir.

Yurttaşlarım,

Bu bozuk düzen mutlaka değişmeli, kaderde ve kıvançta gerçekten hepimiz bir olmalıyız. Bu bozuk

düzenin en bozuk kesimi de hiç şüphesiz tarımdır; Ziraatimizin ve köylümüzün perişan halidir. Çünkü tarımda orta çağın derebeylik artığı mülkiyet sistemi ve işletmecilik hâlâ sürüp gidiyor. Hamdoş'tan dinlediniz bunun ne belâ bir şey olduğunu. İnsanlık vakarına, haysiyetine tüm aykırı bir şey. Ama mesele sadece yoksul ezilen köylümüzü toprağa, özgürlüğe kavuşturmak değildir. Memleketin topyekûn kalkınması, geri kalmışlıktan kurtulması için toprak reformu şarttır. Toprak reformu hepimizin meselesidir.

Bugüne kadar uygulanan ziraat politikası ağaları kalkındırarak zenginleştirmek politikasıdır. Türkiye'de makineli istihlal yapan büyük ziraat işletmeleri belirdi. Derebeyi artığı bir kısım toprak ağaları, büyük toprak kapitalistleri haline geldi. Topraklarından ortakçıları yarıcılarını, marabacıları koğup çıkardılar. Traktörlerini köy merasına, hazine topraklarına, yoksul köylünün tarlasına sürüp topraklarına toprak kattılar. Ağaların gelirleri 100 binleri, milyonları aştı. Ama öbür yanda milyonlarca topraksız ya da az topraklı köylü ailelerinden muazzam bir işsizler ordusu meydana geldi. Toprağı işleyenlerin ellerindeki topraklar da ufaldıkça ufaldı. İş peşinde büyük çiftliklerin bulunduğu bölgelere mevsimlik göçler, ya da devamlı bir iş umuduyla şehirlere akın başladı. Şehirlerimiz gittikçe büyüyüp genişleyen gecekondu mahalleleriyle sarıldı. Halkın yoksulluğunu, çaresizliğini yüzünüze haykıran bu gecekondu mahalleleri şehirdeki sömürücüler için yeni bir kazanç kaynağı oldu. Düzinelerce gecekondu yapıp yoksul halka yüksek fiatla kiraya veren vurguncular türedi. Öte yanda, dertli başını sokmak için bir göz oda yapan vatandaşın damı insafsızca, tekrar tekrar başına yıkıldı, sokak ortasında bırakıldı.

Kardeşlerim,

Şimdi, toprak reformuna karşıyız, tarım reformundan yanayız diyenler aynı politikayı devam ettirmek isteyenlerdir. Çünkü toprak dağıtımını yapılmadıkça, tarım usullerinde ilerleme, makinalaşma, gübreleme, ilaçlama, sulama gibi işler ancak toprağı olanın ve de toprağı çok olanın - ağanın - işine yarar. Topraksız köylü suyu, gübreyi, tohumu, makinaı ne yapsın?

Oy avcılığı kaygısının daha yumuşatılmış bir şekilde yürütülmesine taraftardır. Hazırlanan toprak tasarısı ağaların elinde ikibinbeşyüz dönüme kadar toprak bırakıyor, verimli işletmecilik yapıldığı hallerde bu miktar iki misline, 5.000 dönüme çıkartılabiliyor. Oysa zaten 5 bin dönümden fazla toprağı olanlar sadece 600 ailedir. Ağaların elinde bu kadar büyük topraklar bırakan bir kanun ne köylünün toprak ihtiyacını karşılar, ne de ağalar saltanatına son verir. Hele teklif edilen reformun 25 yılda yapılacağını söylemek toprak dağıtımını savaştırmaktan başka bir şey değildir.

Türkiye İşçi Partisi'nin programına göre ağalara en çok 500 dönüm bırakılacaktır. Ağaya bırakılacak toprağın büyüklüğü, 500 dönümü geçmemek üzere, toprağın kalitesine ve ürünlerin çeşitine göre tayin olunacaktır.

Toprak dağıtma komisyonlarının işi sürüncemede bırakmaması için, ağalarla anlaşıp yoksul köylüyü mağdur etmemesi için köylüler teşkilâtlandırılacaktır. Topraksız ve orta halli köylüler kendi aralarından serbest seçimlerle köy Kurulları seçecektir. Toprak reformunun uygulanmasında bu köy kurulları devletin uzmanlarıyla işbirliği edecektir.

Toprak ufulanacak istihlal düşecek iddiası doğru değildir. Kendi toprağına kavuşmanın sevinciyle köylümüz işine dört elle sarılacak, topraktan alabileceğinin azamisini alacaktır. Verimi artırma çabasında devlet köylünün yanı başında, ona yardımcı olacaktır. Tarım işletmeleri devlet Tarım İstasyonları etrafında teşkilâtlandırılacaktır. Kalkınmanın ilk safhasında sermayemiz kıt, emek gücümüz bol olacağından tarımda bol emek gücünü seferber ederek verim arttırılacaktır.

Sanayileşme ilerledikçe tarımdaki kalabalık nüfus şehirlere kayacak, buna karşılık tarımda bol emek harcamanın yerini makinalı istihlal alacaktır. Küçük üreticiler arasında Kooperatifçilik teşvik olunacak, fakat asla zorla uygulanmayacaktır. Kooperatiflerin, nüfuzlu birkaç açığözün eline geçmesine kesinlikle engel olunacaktır. Bu kooperatifler yoluyla tarımda büyük işletmeciliğe geçilecektir.

Türkiye İşçi Partisi toprağı parasız dağıtacak, tapusunu köylümüzün eline verecektir; Onu borç altına sokmayacaktır. Ağadan aldığı toprakların bedelini ise Anayasa uyarınca ödeyecektir.

Toprak reformunun ve genellikle kalkınmanın finansmanı nasıl olacak? Parayı nerden bulacağız?

1 — Dış ticaret, bankacılık ve sigortacılık ilk ağızda devletleştirilecek, bu kaynaktan elde edilen milyarlar tarım ve sanayiye yatırılacaktır.

2 — Devlet İktisadi Teşekkülleri, özel sermayedarları zenginleştirme durumundan çıkarılacak, kâr la işler hale getirilecektir.

3 — Özel sektör emredici plâna bağlanacak, bu sektörde elde edilen kazançların verimli işlere yatırılması mutlaka sağlanacak, israf, vergi ve döviz kaçaklığı önlenecektir.

4 — Tarımda yıldan yıla artacak olan istihlal de sermaye birikimine yardımcı olacaktır.

Görülüyor ki, Türkiye İşçi Partisi'nin toprak reformu ve ziraatı kalkındırma programı son derece gerçekçidir.

Kardeşlerim,

Toprak reformundan ve halk yararına yapacağımız diğer işlerden özel menfaatleri zarar görecektir olan toprak ağaları, kapkaççı sermaye sınıfları ve onların sözcüsü partiler, Türkiye İşçi Partisi mevcut düzeni kökünden değiştirmek istiyor diye çatıyorlar bize. Evet, köklü dönüşümlerle bugün bir avuç zengini daha da zengin etmeye yarayan, halk kütlelerini yoksulluk çukurunun daha derinlerine düşüren bu günkü bozuk düzeni değiştireceğiz. Yalnız bu efendiler uykudandırlar nedir? Halk yararına bu köklü değişimleri Anayasa öngörüyor, emrediyor. Mülkiyet hakkıymış, servet düşmanlığıymış. Anayasa mülkiyet hakkını sadece toprak ağalarına, kapkaççı sermayedara mı tanıyor? Emekleriyle bütün değerleri yara-

tan halkımızın toprak, ev bark sahibi olmak hakkı yok mu? Dünya nimetlerinden halk hiç mi tatmayacak? Anayasa mülkiyet hakkı kamu zararına kullanılamaz diyor. Yoksul köylü topraklandırmayı öngörüyor. Kamu yararı gerektiği hallerde özel mülklerin kamulaştırılması yetkisini devlete tanıyor. Ve nihayet Anayasa Sosyal Devlet anlayışını getiriyor. Anayasa'yı hiç mi okumamışlar?

Anayasa halktan yana, emekten yana, bizden yana. Anayasa'ya aykırı düşen onlardır. Hizaya gelsinler. Türkiye İşçi Partisi Anayasa teminatı altında ve Anayasa'nın örgördüğü yollardan ve de halkımızın güvenine, şevklî çabasına dayanarak refahlı, mutlu, tam bağımsızlığına yeniden kavuşmuş şerefli bir Türkiye'yi mutlaka yaratacaktır.

K Ö R P İ N A R

Sina PAMUKÇU

İller Bankası bir müteahhit'e bir iş verirken orada çalışacak işçilerin durumunu hiç ama hiç düşünmez. Orada çalışacak işçilerin haklarını garanti altına alacak hiç bir tedbir düşünmez. İller Bankası için işçi diye bir şey yoktur. Başkaları için var mıdır sanki?

Bir Anayasa düşünür işçileri. Bir de onların öz partisi olan Türkiye İşçi Partisi.

Şereflikoçhisar'da Kör Pınar mevkiinde Dördüncü Bölge Su İnşaatı vardır bir tane örneğin.

Şereflikoçhisar Ankara'ya 2 saat otomobil ile.

Ankara'ya otomobille 2 saatlik Şereflikoçhisar'ın Kör Pınar mevkiindeki su inşaatında 205 işçiyi köle gibi çalıştırır müteahhit. Adalet ya da Halk Partili müteahhit 3.5 milyona almıştır bu işi.

Türkiye'de İşçi Sigortaları vardır. Ama bu 205 işçi sigortalı değildir. Yine de sigorta primi keser müteahhit bu işçilerden. İşçinin hasta olmaya, paralanmaya, ölmeye hakkı yoktur bu su inşaatında. Hastalanan hemen işinden atılır. Yaralanan bitişikteki tarlada kıvrınır durur. İki günde iyileşmezse o da işinden atılır. İsim mi istiyorsunuz? Kadıncık köyünden Kerim Özsöz'e varın da sorun. Ayağına boru düşmüştü. Şimdi işsiz. İsim mi istiyorsunuz? Abalı köyünden Hanefi Oflaz'a varın da sorun. Kürek çarpmıştı almına. Şimdi işsiz. İsim mi isti-

yorsunuz? Aynı köyden Mehmet Yılmaz'a varın da sorun. Ayağı kesilmişti suyun içinde.

Türkiye'de Bölge Çalışma Müdürlükleri vardır. Ama bu 205 işçi yoktur. Bölge Çalışma Müdürlükleri için. Çünkü bu 205 işçi 8 liraya çalışır, 10 liraya çalışır günde 10 saat. Çünkü bu 205 işçi Pazar günü çalışır, Bayramlarda çalışır, resmi tatillerde çalışır. Ellerine yalnız 8 saatlik ücret geçer. Oysa gündeliği 17.5 liraya pazarlık kesilmişti. Hak değirmende. Çok konuşmanın işine son verilir. Hastalanmaya, yaralanmaya, ölmeye hakları olmadığı gibi, konuşmaya, hak aramaya da hakları yoktur.

Neredesiniz İşçi Sigortalarındaki Baylar? Neredesiniz Bölge Çalışma Müdürleri, Müfettişler? Neredesiniz işçiler için yeni devir açanlar? Evet, yeni bir devir açtınız. Sendikacıları hapse atma devri, grevcilerin karşısına polisleri çıkarma devri. Evet, grevcileri kurşunlatma devri. Sendikacıları parçalatma devri. Devriniz batsın.

Ankara'ya otomobille 2 saatlik Şereflikoçhisar'ın şerefsiz Kör Pınar mevkiinde 3.5 milyona iş alan müteahhit hastalanma, yaralanma, ölme hakkı tanımıyor. Duyduk duymadık demeyin. Ve Türkiye'nin dört bir yanı Kör Pınarlarla dolu.

Ve de bir Anayasa düşünür işçileri. Bir de onların öz partisi olan Türkiye İşçi Partisi. Pınarlar kör ama Türk işçisinin gözleri açılıyor. Duyduk duymadık demeyin.

YENİ BİR GÜN DOĞUYOR, YENİ BİR GÜN DOĞUYOR
TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ İLE ELELE ... ELELE ... ELELE...

YAŞAR KEMAL'İN RADYO KONUŞMASI

İşçiler, köylüler, subaylar, memurlar, ve bilcümle emekçi Türk halkı, göznurundan, alınterinden başka bir güvençleri bir dayanakları olmayanlar sözüm sizedir.

Bizler ki emekçileriz yıl on iki ay ayazda kışta, gece gündüz demeden tezgah başında, fabrikalarda, tarlada takımda, dağda bayırda yalınayak, başkacak çalışıp üretenleriz.

Bütün mahsülleri, yiyecekleri, giyecekleri bizler üretiriz. Fabrikaları, makinaları bizler yaparız. Şu dünyada, insan eliyle yapılmış ne görüyorsanız, bizim nasırlı ellerimizin eseridir. Şu dünyada ne varsa bizim alınterimiz, göz nurumuzdur. Bu güzel ellerin, nasırlı ellerin yarattığı mahsüller ve fabrika ve toprak ve su mahsulleri hepimize yetecek kadardır bu dünyada... Öyleyse neden birimiz tok da hepimiz yoksuluz.

Ben size buradan ifân ediyorum ki, çümle kötü-lüklerin bir tek sebebi var. O da şu, sömürücüler. Yani çalışmayanlar, yani ellerini ılıktan soğuga vurma-yanlar, yani yan gelip yatanlar. İşte suyun başını bunlar tutmuştur.

Bir yanda çalışmadan milyon vuranlar bunlar. Bir yana çalışıp da nan ekmeğe muhtaç olanlar, emekçiler.

İşte kahrolası, işte yerin dibine geçesi, bir düzen. Düzen değil düzensizlik. İşte bu düzen sömür-cülük düzenidir. Sömürücülük düzeni nerede varsa mümkünü yok orada rahatlık, orada mutluluk ola-maz.

Emekçiler, kardeşlerim, çağımızda bu sömür-cülük düzeni insanlığa aykırıdır. Bizim anayasamıza da aykırıdır, bunu böyle bilirsiniz.

Dev sülükler tarafından emeklerimiz sömürülü-yor. Avrupalı Amerikalı şirketlerle bu dev sülükler ortak olmuşlar, bizi sağ bire sağ ediyorlar.

Bu yüzden memleket batıyormuş, varsın batsın onlara ne. Onların İsviçre bankalarında paraları var.

Onların ecnebi diyarlarında köşleri, sarayları var. Onların bu memlekete yaptıkları kötülük, yaptıkları zulüm anlatmakla bitermi ki? Yurdumuz bunların sayesinde bağımsızlığımı yitirdi. Koca Türk milletini yarı esir durumuna düşürdüler. Petrolümüzü yabancı-lara, onlarla ortak olup peşkeş çektiler. Madenle-rimizi peşkeş çekiyorlar.

Yer altı, yer üstü servetlerimizi nasıl sömürü-yorlar, tarifsiz. Elin zenginleri, başka milletleri so-yup yurtlarına taşımışlar, memleketlerini zengin ey-lemişler. Ya bizimkiler ne yapıyorlar.. Bizim fakir fıkaramızı, bizim yirmi dokuz buçuk milyonumuza, Amerikalı, Avrupalı şirketlerle birlik olup soyup so-ğana çeviriyorlar. Yukarda da söyledim. Bin kere de söylerim, İşte böylece paramız servetimiz yabancı ellere ak babam ak ediyor.

Yüreğinde azıcık insanlık olan, Amerikalı, Avru-palı şirketlerle birlik olup kardeşlerini soyar mı?

Ya halkımız? Buradan söylemeğe hacet yok. Siz kendinizi herkesten daha iyi biliyorsunuz.

Bu dev sülüklerin yanında bir de ağaları var. Büyük meselemiz toprak meselesi.

Bu her karışında beş, on, on beş şehit kanı olan toprak kimin? Bu topraklarda herkesin hakkı yok mu?

Yook, bu topraklar yalnız ve yalnız ağaların. Bu topraklar onu ekip biçenlerin değil. Onu alım terleri ile sulayanların değil. Bu topraklar, o topraklarla hiç bir ilişiği olmayanların. Ağaların.

Ben bir gazeteciyim. Yurdumu karış karış, köy köy, kasaba kasaba on dört yıl dolaştım. İçime ağrı doldu. Dertli oldum. Topraksız, ve toprağı az köylü gördüm. Ve toprağından sürülüşü çiftçi gördüm. Ve yer altında binlerce köy mağaralarda yüzlerce insan gördüm. Yüreğimden kan gitti. «Aşk ağlatır, dert söyler» derler. İşte beni burada ağı yemiş gibi ko-nuşturan bu dertlerdir. Diyarbakır düzlüğünün or-

tasında bir Koca Ömer gördüm. Büyük bir çaresizlik içinde toprağa kapanmış yatıyordu.

Çadırdaki insanlar :

«Kalk Ömer kalk» dediler. «Misafir geldi».

Zar zor koca Ömer kalktı. Yüzünü gördüm. Keşke görmeseydim. Dünyanın bütün acısı bu yüze birikmişti. Ak sakalları göz yaşlarından ıslanmış, çamur içindeydi.

Karşıma geldi. Hem ağlıyor hem söylüyordu : Hayatımda Koca Ömer karşısında utandığım kadar hiç bir insan karşısında utanmadım. Böylesine yerin dibine geçmedim.

«Ağa beni toprağından attı» diyordu. «Babam, dedem, dedemin dedesi, hepsi bu toprakları sürüp ekmişlerdi. Ağa etme dedim, tutma dedim, yüreğini taş eğledi. Ben de başka bir ağaya gittim. Bir yıl da onun yanında çalıştım. O da traktör aldı. Bana muhtaçlığı kalmadı. Oradan da koğuldum. Sonra üç yıl kapı kapı aç bi - ilâç dolaştım. Her yerden koğdular. Ben de geldim yazının ortasına çadırı kurdum. Ekmek te kalmadı. Açlıktan, ölümden korkmuyorum. Ölüm Allahın emri, açlığı da çok gördük. Çocuklarımdan utanıyorum. Utancımın yüzlerine bakamıyorum. Bir lokma ekmek veremediklerim, onlardan çok çok utanıyorum».

İşte böylece, belalı işler gördüm Anadoluda. Saymakla bitermi ki? Bütün bunlar neden böyle oluyor? Çünkü hükümet zenginlerin, Ağaların elinde. İdare onlarda.

Türkiye İşçi Partisi bütün Türkiyede işçiler ve köylüler kurdular, tam elli dört vilâyette. İlk olarak ki, fakir fukaraya bir gün doğdu.

Türkiye İşçi Partisini kuranlar, onu kanlarını satarak kurdular. Çeketlerini satarak kurdular. Üniversite talebeleri Türkiye İşçi Partisine para kazanmak için hâlâ inşaatlarda çalışıyorlar.

Zenginlerin partileri, seçime girecek kendi partilerine milyonlarca lira dağıttılar. Yalnız Türkiye İşçi Partisine, senin partine, çalışanların partisine, senin parandan bir kuruş bile vermediler.

Eyyy milletim, bunlar senin partini de senin gibi yoksul bıraktılar. Böylece elini kolunu bağlamak istediler. Ama sen varsın karşılarında dağ gibi sen varsın. Nasırlı ellerin, alın terin sağ olsun. Paramız pulumuz olmasa da işte dim dik karşılıdaysınız...

Biliyorum, seçimlerden bıktınız. Sizi çok kandır-dılar. Yalanlardan dolanlardan bıktınız. Duydum ki çoğunuz sandık başına gelmiyecekmışsiniz. Hayır bunu yapmıyacaksınız. Bu sefer sandık başına mut-laka geleceksiniz.

Hakkı yenen yoksulların, tüyü bitmedik yetimlerin, topraksız köylünün, sömürülen işçinin hatırı için sandık başına geleceksiniz.

Ezilmiş, hor görülmüşün, adam yerine konmamışın, hatırı için, şu zenginler eliyle talan edilmiş, viraneye çevrilmiş, bağımsızlığını yitirmiş güzel memleketinin, büyük milletinin hatırı için geleceksin. Kurtuluş savaşındaki gibi, yurdumuzu bu sefer de kurtaracağız. Bu sefer kanla ateşle değil, bir tek oy ile... Bu bir bakıma en kolay kurtuluştur. Bir bakıma da en zor. Yalanlarla uyutulan halkımızı uyan-dırmak belki biraz zor olacak. Emekçiler, kardeşle-rim en büyük ödev bize düşüyor.

Onların bin yalanlarına karşı bizim bir gerçeği-miz halkımıza ulaşırsa halkımız uyanacaktır. Her bi-rimiz bir şahin gibi halkımızın arasına uçmalı, der-dimizi onlara anlatmalıyız.

Yeni bir gün doğuyor, yeni bir gün doğuyor... Türkiye İşçi Partisi ile el ele... el ele... el ele.....

Erdoğan BAŞAR

SOSYALİZM SÖZLÜĞÜ

(Sosyalizm üzerine düşünüp konuşmak ve tartışmak isteyenlerin, bütün üniversitelilerin, gazetecilerin, ve toplumcuların okumaları gerekli önemli bir kitap.)

F i a t ı : 750 kuruş

TOPLUM YAYINLARI : 17

Katalog isteyiniz.

TOPLUM YAYINEVİ

P. K. 176 - ANKARA

Soy adı : **Tako**
Öz adı : **Hürmüs**
Takma adı : **Elif**
Sahte adı : **Seher**
Suçlular arasındaki adı : **Piç**
Anasının adı : **Zehra**
Babasının adı : **Abdi**
Milliyeti : **Türk**
Doğumu : **1957**
İşi : **Hırsızlık**
Vücut boyu : **1.31**
» Cesameti : **Nârin**
» Bünyesi : **İnce**
» Vaziyeti : **Öne eğik**
Omuzları : **Düşük**

Sevgili Yurttaşlarım,

Şimdi size okuduğum belge, sekiz yaşındaki, Tako adlı kardeşinizin polisteki eşkâl kâğıdıdır. Tako, bugün Türkiye'de kaldırılma düşmüş, toplumun koruyucu elinden irak, çoğu da suçlu, 450.000 Türk çocuğundan biridir. Elinden tutacak kimi kimsesi yoktur ama, hırsızlık ederken yakayı ele verdiğinde, Tako'yu kolundan tutup cezaevinin Sübyan koğuşuna atacak bir hükümeti vardır. Tako'nun doğum tarihi vardır ama, insan gibi yaşadığı yoktur. Tako'nun sakıması vardır ama, geleceği yoktur. Tako'nun onu seven bir atası vardır, Tako'nun «Halkın öğretimi ve eğitimi sağlama, Devletin başta gelen ödevlerinden dir,» diyen bir anayasası vardır ama, Tako'ya babalık edecek devlet babası yoktur.

Kardeşlerim,

Eskiler : «Çocuktan al haber!» demiş. Biz de çocuktan, Tako'dan alıyoruz memleket haberini. Çocuk Bayramını, Sayın İnönü'nün 1943'de söylediği gibi, Millî Hakimiyet, Ulusal Egemenlik Bayramıyla birleştirilmiş oluşu bir tesadüf değildir. Birleşik Amerika'ya verilen üslerle ulusal egemenlik sarsıntılar geçirirken, Tako da ya sübyan koğuşunda ya da köprüaltında kutlayacaktır elbet, çocuk bayramını. Büyüklere, gelecek denen umut kasamızı zorlarlarken, Tako'nun oyunağı da maymuncuktan başka ne olabilir ki?

Kardeşlerim,

Memleket çocukları arasında bir de nöker çocukları var. Doğu köylerinde süregelen yaygın bir kölelik düzenidir bu. Köle demezler de nöker derler, parayla satılan bu insanlara. Nöker çocukları, fakara çocuklar, kimsesizler anadan doğma nöker sayılırlar.

KÖYLÜYE TOPRAK-HERKESE İŞ

KULA KULLUK YETSİN ARTIK

CAN YÜCEL'İN RADYO KONUŞMASI

Nöker çocuklarına da köle gözüyle bakılır. Genellikle ahırda yatar kalkarlar. Yatakları yüzüstü yorgan, eski bir hasırdır. Urbalarını açmaz, çarık çoraplarıyla girerler yatağa. Gecenin her saatında tetik olmaları gerekir. Yazları güneşi dağların ardında görür. Yemeğini ahırda yer. Ev halkı yemek yerken nöker el pençe durur.

— Su getir.

— Kapiya bak.

— Köpek niye havladı?

— Ahırda bir ses var.

Yemek bittikten sonra sofranın artıkları verilir nökere. Onu da bir rahatça yiyemez.

— Uyuzlu danaları çimdirdin mi?

— Atın yarasını yıkadın mı?

— Mor inek kaç güne doğar?

— Yıkık yerini yaptın mı samanlığın?

Yurttaşlarım,

Bir de altına devletimizin de imza koyduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Beyannâmesine soralım bakalım, ne diyor bu işe : Diyor ki, «Çocuk ihmal, zulüm ve istismarın bütün şekillerine karşı korunacaktır. Çocuk herhangi bir şekilde ticaret metası olamaz.»

Evet. Bu güzelim topraklar üstünde gülüp oynamaya doğmuş körpecik çocukların ticaret metası haline gelmesine göz yumanlar, toprak altındaki madenlerimizi, petrolerimizi yabancılarla haydi haydi paylaşarak, kendi kanından, kendi canından kopma vatan evlâtlarına hayrı dokunmayanların memlekete ne hayrı dokunabilir ki?

Bir tek hayırları varsa, o da bu adamlara denecek koskocaman bir hayır'dır. Dış politikası Nato'ya araç, ahlâkı vurkaç, ekonomisi kapkaç olan partilerin, gününü gün etmekten başka birşey düşünmeyen devlet adamlarının yurdun yarını, ulusumuzun geleceği olan çocuklarla ne ilgisi olabilir ki?

Amerikan Çocuk Hastalıkları Akademisi Başkanı Prof. Fişer, «Bugün Türkiyede bir milyona yakın sakat çocuk olduğunu tahmin edebiliriz,» diyor. Bu yurdu yönetenlerin sakat tutumuna, sâkim politikasına bu bir milyon çolak, kambur, kör, kötürüm, sağır, dilsiz, topal, sakat çocuktan daha sağlam kanıt, delil olabilir mi? «Kalkmıyoruz, kalkındık, malkındık» diye her palavra savuruşunda, bu bir milyon sakat çocuk, «Yalan,» die bağıriyor yüzlerine. Çünkü onların başlarını çıkarlarının masasından kaldıracak vakitleri yok ki, bu yurdu kalkındırabilsinler. Kendi koltuklarından başka birşey düşünmeyenlerin sözümona dönattığı okullarda bir lokmacık çocuklar bir sıraya tabii beş kişi oturacak, tabii sabahtan akşama kadar bir on beş santimlik yere çakılacaklardır. Kentlerimizde çocuklarımız viraneliklerde, çöplüklerde günlerini gâvur ediyorlarsa, yurdu milyonerler için bir Hilton parseli, lüks otel arsası belliyenlerin hesabında halk çocuğu için çiçek bahçesine, çocuk bahçesine yer olamaz da, ondan. Halkın yuvasını yapanlar işçi çocukları için yuva kurarlar mı hiç?

Kardeşlerim,

İşçi Partisine kızıl diye lâf atanlar Erzurum'da yavrularımızın kızıldan, kızamıktan kırılması karşı-

sında kullarını bile kıpırdatmamış olanlardır.

Canlarım,

İşçi Partisine «Camilerin kapısına kilit takacaklar» diye çirkef atanlar, her doğan bin çocuktan yüz altmış beş tanesinin süt bebesiyken ölüp gitmesi karşısında vurdum duymazlık eden Allahsızlardır.

İşçi Partisine, «Dükkanınızı, evinizi, barakanızı, bir avuçluk tarlanızı elinizden alacak,» diye leke sürmeye kalkışanlar halkın eğitimi için tek toplu çare olan Köy Enstitülerini halkın elinden alıp, kapatanlardır.

Yurttaşlarım,

İşçi Partisi'ni «Kökü dışarda» diye arkadan vurmaya özenenler Halk evlerinin dibine incir dikenlerdir.

Kardeşlerim,

Türkiye İşçi Partisi'nin kökü Türk işçisinin, Türk Köylüsünün, Türk aydınının, Türk küçük esnafının, dar gelirlili Türk memurunun insan gibi yaşama özlemidir. Türkiye İşçi Partisi yurttan tek bir çıplak ağaç, tek bir çıplak yurttaş kalmayınca kadar didinmeye andılmış yurtseverlerin ocağıdır. Bu özlemle ve bu kararlar beslenen bu ağaç şimdilik körpedir ama, Anadolunun dört köşesine yayılmış ulu çınarlar kadar Türktür. Ve halkımızın göz nuruyla, alın teriyle sulanarak, gelecek yıllarda serpile serpile bütün Türkiyeyi yeşillere salacaktır. Türkiye İşçi Partisi'nin bir tek kaynağı var : Sevinç, Sevgi. Hakkın yanında, ve halktan olmasının verdiği sevinç ve sevgi. Bir tek aracı ve pusatı var : Bilim ışığı. Bu sevinç ve bilim ışığıyla bu yurdu öyle bir donatacağız ki o zaman işte ulusal egemenlik ve çocuk bayramlarını yanyana, ama bu sefer sahiden kutlayacağız.

Analar, babalar, kardeşler,

Sandık başlarına giderken çocuklarımızı, kardeşlerinizi de yanınızda götürün. Götürün ki görsünler İşçi Partisine oy verdiğinizi. Çünkü o oyulardır ki çocuklarınıza, kardeşlerinize sütü ile, mamasıyla, yuvasıyla, çiçek bahçesi, çocuk bahçesiyle, doktoru, denizi, güneşiyle, renkli oyuncakları, gül gibi okulları, güp güzel kitapları, yiğit öğretmenleri ve haktan yana olduğu için mutlu ana babalarıyla zengin ve dopdolu bir çocukluk sağlayacak, ve gine çocuklarınıza, kardeşlerinize aydınlık bir gelecek, iş, sosyal adalet, toprak, ekmek, güven, eşitlik, özgürlük, insan onuru, ve pırlıl pırlıl bir hayat kazandıracaktır.

Yeter ki gönlünüz ve kafanız doğru yolda ve yollarınız İşçi Partisinden olsun ve yeter ki, yurttaşlarım, gazanız mübarek olsun.

Türkiye İşçi Partisi'nin işareti tırtıklı kırtışlı bir teker, yani bir çark, ve üstünde eğik duran bir baktır. İçinde de iki satır yazı vardır :

Köylüye Toprak - Herkese İş.

**İŞÇİLER,
IRGATLAR,
TOPRAKSIZ KÖYLÜLER,
AZ TOPRAKLI KÖYLÜLER,
ESNAFLAR,
MEMURLAR,
SUBAYLAR,
EMEĞİYLE GEÇİNEREN YURTTAŞLAR.**

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL YÖNETİM KURULU ÜYESİ TARİK ZİYA EKİNCİ'NN RADYO KONUŞMASI

İşçiler, az topraklı köylüler, esnaflar, memurlar, subaylar, toplumcu aydınlar;

Anayasamızın 12 nci maddesi her türlü ırk, din, dil, ve mezhep ayrımını yasaklar. Oysa yabancı sömürücülerle elele çalışan çıkarıcı çevreler, yani toprak ağaları, tefeciler, vurguncular, yabancı sermaye çevreleriyle ortaklık kuranlar, Anayasa'mızın bu hükümünü hiçe sayarak, güzel yurdumuzda vatandaşlarımızı Türk diye, Kürt diye, ermeni, rum, çerkez ve arap diye hristiyan, müslüman diye, alevi, sünni diye birbirinden ayırarak sömürmelerini yürütmektedirler.

Bazı yurttaşlarımızın aşağı ırk, aşağı din ve mesheplere mensup oldukları görüşü yaygın halde tutularak bir yandan ayrılıklar yürütülürken öbür yandan rahatlıkla sömürmek için bir kısım yurttaşlarda aşağılık, zillet ve kendi nefsine güvensizlik duyguları yaratılmaktadır.

Emekçi kardeşim. Sen sömürüldüğün için sömürmeye vasıta olan her türlü ayrımcılığın ve hor görmenin karşısındasın. Gerçekten de mensup olduğun ırk mensup olduğun din ve meshep ne olursa olsun çalışarak geçinmek zorunda olduğun için çalışmadan senin sırtından geçinenler tarafından hor görülmektesin. Bu bakımdan Anayasa'mızın öngördüğü kardeş-

liği, beraberliği ve insan sevgisini ancak sen gerçekleştirebilirsin. Senin biricik siyasi partin olan Türkiye İşçi Partisi'nin yani senin iktidara gelmekle her türlü sömürme, kula kulluk son bulacağından ırk, din, mezhep ve dil ayrılıklarıyla bunların sebep olduğu elim vaziyetler son bulacaktır.

Sömürmek için sürdürülen ayrımlar bu güzel yurdumuzda, ayrıca bölgeler arasında ekonomik ve kültürel farkların doğmasına ve bir dengesizliğe yol açmıştır. İşte, batı illerimize nazaran doğu ve güneydoğu Anadolu bölgesinde gördüğümüz geri kalmışlık sefalet ve perişanlığın sebebi budur. Halbuki yurdumuz bölünmez bir bütündür. Bu bütünlüğün gerekleri yerine getirilmeli ve doğunun geri kalmışlığına mutlaka son verilmelidir.

Sömürücü çevreleri temsil eden iktidarlar hiç utanmadan doğuyu bir mahrumiyet bölgesi olarak ilân etmekte ve bu bölgede görev alan memurlara yalnız üç yıl çalışma zorunluğu tanımaktadırlar. Bu, utanç vericidir. Bütün ömrü boyunca Doğu Anadolu'nun mahrumiyet şartları içinde yaşayan milyonlarca yurttaşın haliyle alay etmektir.

Çilekeş emekçi kardeşim :

Doğu Anadolu'nun mahrumiyet bölgesi olarak resmî dilde itirafını bulan bu acıklı haline milyonlarca insanın açlık, sefalet, ve perişanlık içinde yaşamasına rağmen doğunun kudreti bir avuç toprak ağası devlet eliyle ve halkın durmadan sömürülmesi pahasına zenginleşmektedir.

Doğulu ağalar Batılı ağalarla elele doğuyu sömürmekte ve doğulu halkımızın mağara misali barınaklarda yoksulluk içinde açlık, ve salgın hastalıklarla savaşıyorlar. Ömür tüketmelerine sebep olmaktadır.

**İşçiler,
Irgatlar,
Topraksız köylüler,
Az topraklı köylüler,
Esnafılar,
Memurlar,
Subaylar,
Emeğiyle geçinen yurttaşlar :**

Toprak ağaları yabancıya aracılık eden kapkaççı ticaret çevreleri, tefeciler, vurguncular sana doğuda yaşayan çilekeş yurttaşları kötü bayağı ve aşağı ırktan insanlar gibi göstererek senin asil insani duygularını körletmek suretiyle hem seni hem de doğulu kardeşlerimi büyük bir rahatlık içinde sömürmektedirler. Doğulu kardeşlerimin daha insafsızca sömürülmesi ve onun insanlık dışı şartlar içine itilmesiyle, sana aşılana bu duyguları haklı göstermeye çalışmakta doğulu kardeşlerine de zillet ve meskeneti değışmez kaderiymiş gibi telkin etmektedirler.

Oysa ki hor görülen, aşağı yaratık olarak gösterilen doğulu fukara emekçi halkımızın sömürülmesiyle doğulu ağalar ise üst tabakaların siyasi parti-

lerinde görev almakta ve en yüksek makamlara getirilerek sömürmek için sahip oldukları ekonomik ve geleneksel kuvvetleri siyasal güçle de pekiştirilmektedir. Doğulu ağaların ve sömürücü sermaye çevrelerinin halkı sömürerek topladıkları zenginlikleri batı illerimize aktarmaları doğunun geri kalmışlığının bir diğer sebebidir. Gerçekten pek çok doğulu ağa kazandıklarını İstanbul Ankara gibi büyük şehirlere götürüp oralarda iş tutarlar, ev apartman yaparlar,

Ağalar sırtından geçindikleri halka üstelik bir eşya gözüyle bakarlar. Halkı emir kulu olarak kullanırlar. Yalnız çalışma hayatına değil aile hayatına da, oyunu kime vereceğine de karışırlar. Bu ağalık düzeni egemen çevrelerin ve onların siyasal iktidarlarının yürüttüğü ve güçlendirdiği bir düzendir.

Doğulu emekçi kardeşim; Şimdi yalnız sana sesleniyorum;

Hep senin aleyhine işleyen bu düzen içinde seni şaşırtan bazı olaylar doğruyu görmene ve kendi yararına hareket etmene engel olmaktadır.

Mesela seni şaşırtan bu olaylardan birisi zaman zaman toplumda bir buhran belirince bazı doğulu ağaların sürgün edilmeleridir. Sen sanırsın ki bunlar senden yana oldukları için gadre uğramışlardır. Bunun için onlara daha çok itibar eder daha çok bağlanırsın. Böylece büsbütün bir çıkmaza girersin. Oysa onların sürülmelerinin asıl sebebi bir yandan doğulu ağalar arasında sen ben kavgasıdır. Öbür yandan da batılı ağaların kendi körükledikleri şöven hislerden yararlanarak dikkati başka tarafa çekmek arzularıdır. Nitekim buhran geçtikten sonra ağalar sürgünden dönerler ve yeniden batılı ağalarla elele vererek eski düzeni devam ettirirler. Seni gene sömürürler.

İşçiler, ırgatlar, topraksız, az topraklı köylüler, esnaf, memurlar, subaylar, toplumcu aydınlar, size sesleniyorum; bu güzel vatanı yaşayan kendi emekçi kardeşlerimize kin ve nefret duyguları beslemenin sizlere yani bütün milletimize yarar değil zarar getirdiğini bu duygularla yapılan her davranışın toprak ağalarına, tefecilere, kapkaççı-ticaret çevrelerine yaradığını, milletimizin geri kalmışlığına ve sefaletine sebep olduğunu bilmenizi isterim. Ayrıca bu türlü yurt bütünlüğünü bölücü fikir ve hislerin emperyalist devletlerin işine yarayabileceğini de bilmeliyiz.

Bu yönden de uyanık olmalıyız.

Emekçi kardeşim, emekten yana aydın kardeşim; seni üzen ırk ayrımı, din ve mezhep ayrımı ile kardeşlerinin hor görülüşlükten ve ezilmişlikten kurtulmasını, gerçek şahsiyetine kavuşarak insanlık hay-siyetine yaraşır bir hayat düzeyine ulaşmasını istersen ağalara, tefecilere, yabancıya aracılık eden kapkaççı ticaret çevrelerine karşı kendi öz partin olan Türkiye İşçi Partisi'nin etrafında toplanmalıyız.

Türkiye İşçi Partisi insanın insan tarafından sömürülmesine karşıdır. Bunun için ırk, din, mezhep ve dil ayrılıklarıyla bu ayrımların sebep olduğu hor görülme ve ezilmişliğe de içtenlikle karşıdır. Bütün yurttaşların maddi ve manevi bakımdan yücelmesini sağlayacak, emeği en yüce bir değer haline ve çalışmayı da zillet değil bir şeref haline getirecektir.

Emekçi kardeşim; Yurtsever aydın arkadaşım;

Doğunun geri kalmışlıktan, sefalet ve perişanlıktan kurtulmasını doğunun da hor görülme ve ezilmişlikten kurtulmasını, doğunun her yönden kalkınmış, en ileri bölgelerle aynı düzeye ulaşmasını istersen her türlü sömürme karşı olman ve bunu gerçekleştirecek senin öz partin Türkiye İşçi Partisi saflarında toplanarak onun demokratik yoldan iktidara gelmesi için savaşman gerekir.

Doğunun kalkınması ve doğunun insanlık hay-siyetine kavuşarak bütün insani haklarını kullanabilmesinin biricik yolu köklü bir toprak reformu yapılarak ağalığın zararlı nüfuz ve hakimiyetine son vermek, devlet eliyle ve halkın denetimi altında yeraltı ve yerüstü zenginliklerimizin işletilmesi, doğuda sanayinin kurulması okul, hastahane, yol ve diğer banyırlık işlerinde doğuya öncelik verilmesiyle mümkündür. Bu da ancak halktan ve emekten yana, emekçi halkımızın toplumcu yurtsever aydınlarla elele kurduğu ve yürüttüğü Türkiye İşçi Partisi'nin iktidara gelmesiyle mümkündür.

İşçi,

Topraksız ve az topraklı köylü,

Esnaf, memur, subay,

Toplumcu aydın arkadaşım,

İrkından dininden mezhebenden ve dilinden ötürü hor görülen yurttaş maddi ve manevi çilelerinin son bulmasını güzel yurdumuzun tam bağımsız, hür sanayileşmiş bir ülke haline gelmesini, insanların müreffeh mesut ve kültürlü olmasını istersen 10 Ekim seçimlerinde oyunu Türkiye İşçi Partisi'ne ver.

Türkiye İşçi Partisi muhalefette dahi senin isteklerini dile getirecek ve ağa partilerinin karşısına dikilerek senin yararına işler yapılmasını sağlayacaktır.

Emekçi ve aydın kardeşim; doğunun değişmez sandığın kaderinin değişmesi ve özlemini duyduğun doğu kalkınmasının gerçekleşmesi için oyunu Türkiye İşçi Partisi'ne ver.

Saygıdeğer dinleyenlerim, sizleri Türkiye İşçi Partisi Diyarbakır Milletvekili adayı olarak şahsım ve partim adına yürekten saygılarla selâmlar 10 Ekim seçimlerinin emekçi halkımıza hayırlı olmasını dilerim.

ÇEKİRDEKTEKİ ENFLASYON

ERGİN GÜNÇE

Seçimlere gittiğimiz şu günlerde iktisadi gerçekler, sermaye partilerinin «kalkınma», «istikrar içinde gelişme» gibi yuvarlak sözlerinin olaylara uymadığını bir kere daha bütün açıklığıyla ortaya çıkardı : Enflasyon atım koşturmağa başladı. Enflasyon konusunda başlıca üç sorun vardır. Bunlar :

1 — Enflasyon nedir?

2 — Neden meydana gelir?

3 — Ekonomik hayatta ne gibi bozukluklar yaratır? Sorunları olarak özetlenebilir. Bir de, bu üç sorunun cevaplandırılma tarzından, hemen hemen kendiliğinden ortaya çıkan bir «Enflasyon Mücadele» sorunu bulunmaktadır.

Enflasyon yürürlükte olan fiyatlar genel seviyesinde toplam parasal talebin üretim (yani toplam arz) tarafından karşılanamaması ve fiatlar genel seviyesinin bu yüzden sürekli bir artış göstermesi olayıdır. Enflasyonu, «yüksek bir fiyat seviyesi» olarak anlamamalı, fiyat seviyesinin devamlı yükselişi olarak anlamalıdır. Çünkü, herkesin elindeki 1 lirayı alıp herkese 10 lira verseniz, buna karşılık bütün fiyatları 10 misli arttırsanız enflasyon olmaz. Ancak, böyle bir durumda herkes yamalıp, kendisini eskisinden 10 misli zengin zannedip harcamaya kalkıştırsa, bir müddet sonra fiyatlar genel seviyesinde sürekli bir artış görülebilir.

Enflasyonun nedenlerine gelince, bunu genel olarak, parasal toplam talebi arttıran herşey, toplam üretim veya toplam arzı azaltan herşey olarak belirtmek mümkündür.

Parasal toplam talebin artmasının kaynağı, bilindiği gibi, genişletici para politikasına gidilmesi sonucunda aranmaktadır. Genişletici para politikası, ekonomide mevcut paranın (banknot ve banka parasının) artması için alınan çeşitli tedbirleri içine alır. Bunların başında merkez bankası emisyonlarının artması gelmektedir. Sonra da, merkez bankası reeskont haddinin indirilmesi, bankaların kanunî karşı-

lık oranlarının düşürülmesi, faiz haddinin düşürülmesi gibi tedbirler gelir. Bu tedbirler birarada da kullanılabilir. Ayrıca vergi ve masraf politikaları ile ekonomilerdeki para miktarını, dolayısıyla parasal toplam talebi arttırmak mümkün olur. Daha az vergi almakla, daha çok masraf yapmak, esas itibarıyla aynı şeylerdir ve her ikisi de parasal toplam talebi arttırırlar. Burada özellikle kredi politikasıyla ilgili ve parasal talebin yönüyle olduğu kadar üretimle de ilgili olan bir husus vardır : Kredilerin, kullanış yerlerinin verimliliğine, üretimi arttırıp arttıramıyacağına bakılarak dağıtılması toplam talep arz dengesine doğrudan doğruya etki edecektir. Burada bahis konusu olan, ekonomiyeye ilâve olarak sokulan paranın, miktarı aynı kaldığı halde, yaratılan sürekli fiyat artışı sonucu üzerinde, kullanılma yerine göre, farklı etkiler yaratmasıdır.

Para miktarının yanı sıra bir de paranın dönüş hızını dikkate almak gerekir. Para miktarı verilirken paranın dönüş süratının artıp eksilmesi parasal toplam talebi doğru orantılı olarak, yani aynı yönde etkiler. Paranın dönüş veya elden ele geçiş sürati ise, ekonomideki ödeme alışkanlıklarından yani maaş ve ücretlerin haftalık, aylık, yıllık ödenmesi usullerinden psikolojik ve toplumsal çeşitli etmenlere bağlı olarak artıp eksilebilir.

Toplam üretim veya arzı azaltan her türlü etmen de, para miktarı ve paranın dönüş sürati veri iken, sürekli fiyat artışlarına yol açabilir. Örneğin, yedek parça bulunmamasından ötürü mevcut makinaların üretime yararlı olamaması enflasyona sebep olabilmektedir. Aynı şekilde, ham madde üretimindeki bir azalış, sebebi ister ister, dışardan gelen ham maddelerde olduğu gibi gümrük duvarlarının yükseltilmesi olsun fiyatları sürekli olarak yukarı itici bir baskı yaratabilir.

Daha çok rastlanan durum, hem toplam talep hem üretim cephelerinin ikisinin birden fiyatları ge-

nel seviyesini sürekli artışa itici etkiler yaratmalarıdır.

Burada, özellikle az gelişmiş ülkeler doğru olan bir noktayı da önemle belirtmek isteriz. Bu nokta üretimle ilgilidir. Bu ülkelerde, tarım gereği, tarımsal üretim hâkimdir. Tarımsal üretim ise hava şartlarına bağlı olarak iniş çıkışlar kaydeder. Millî gelirin büyük kısmı tarımdan doğduğu için, buradaki bir üretim azalışı, tarımsal maddede fiyatlarını bu da diğer fiyatları artırınca bir etki yaratır. Fakat az gelişmiş ülkelerin ana meselesi tabiat kanunlarının bu azizliğini yenmek, tabiata hakim olmaktır. Bu ise ancak iktisadî kalkınmayla, bu da bilindiği gibi sanayileşmeyle olur. Zincirin iki ucunu birleştirecek olursak şunu görürüz: Az gelişmiş ülkelerde sanayileşmeyi engelleyen her türlü engel enflasyonun yaratıcı güçlerinden bir kısmını etkileyici niteliktedir. Bu engeller, yapısal ve sınıfsal engellerdir. Burada, üzerinde çok durulmuş bu konuyu ayrıntılarıyla inceleyecek değiliz. Şu kadarını belirtmekle yetinelim ki, az gelişmiş ülkelerin sınıfsal ve ekonomik yapısı, üretim cephesinin insan iradesine göre yönetilemesine sebep olduğu için problemimiz bu yapının içinde saklı olan enflasyonu para politikası ve mali politika gibi yüzeysel tedbirlerle ancak geçici bir zaman için çözümlenebilir.

İşte Türkiyede bugün yaşamakta olduğumuz enflasyon da, Prof. Ahmet Kılıçbayın dediği gibi (Milliyet, 24 Eylül 1965) kabukta değil, Prof. Sadun Aren'in dediği gibi «düzenin kendisindedir (Milliyet, 25 Eylül 1965).

Buraya kadarki açıklamalarımız ışığında günümüzdeki enflasyonun nedenlerini şu ayrıntılarına ayırabiliriz:

(a) İhracatımızın artmasından çok, ithalatımızın azalması sonucu olan dış ticaret açığı azalması toplam arzı azaltmıştır. Burada çok önemli bir başka yapı sorununa değinmek istiyoruz. Üretim seviyemiz süratle artmadıkça (ki hep bildiğimiz gibi artmıyor) ihracatımızı arttırma yoluna gitsek ve dış ticaret açığımızı bu yolla kapatmağa kalksak bile enflasyona yol açacak bir itmeyle karşılaşırız. Bunun sebebi ihraç mallarımızın dış fiyatlarının, ithal malları fiyatlarına göre nisbi bir azalışı devamlı olarak göstermesidir. Yani Ticaret hâdleri devamlı olarak bizim ve bütün az gelişmiş ülkelerin aleyhine işlemektedir. Bu yüzdendir ki her yıl aynı geliri sağlayabilmek için daha çok mal satmamız gerekir. Eğer bir degelirimizi arttırmak istiyorsak bütütün daha çok malı dışarıya göndermek zorundayız demektir. İçerde ise üretim, bu şekilde zengin ülkelere yaptığımız görünmeyen yardımı - ki aldığımız sözde yardımları

kat kat aşmaktadır - kaldıracak güçte olmadığından toplam arz düşecek, fiyatlar genel seviyesi devamlı bir yükseliş içine girecek, bu da ithal talebimizi ve yabancıların böyle yüksek bir fiyat seviyesi gösteren ekonomimize «tatlı kâr» adıyla sokulma arzularını kamçılıyacaktır. Bunları sadece kuramsal sonuçlar olarak almak yanlış olur. Her gün etimizde duyduğumuz olaylardır.

(b) Son yıllarda işçiler bir takım zamlar almışlardır. Sermayedarlar bu zamları kârlarının azalması şeklinde sineye çekebilirdiler - ki normal budur - mesele yoktu. Fakat bunu ya fiyatlara aksettirerek işçi ücretlerindeki zammı yoksul halkımızın sırtına yüklediler, dolayısıyla ücret zamları gerçekten bir ücret artışı olmadı, veya vergiyi az ödeyerek aynı sonuca ulaştılar. Üstelik ücret zamları hiçbir zaman fiyat artışları gibi % 8 - 9'u bulmadığı ve her işçi zam almadığı için sermayedarların nisbi artı değeri artmış oldu. Yani sömürülme oranı yükseldi.

(c) Sermaye çevrelerinin kendilerine en yakın ve kendi açılarından en becerikli gördükleri D. P. mirascısı A. P. nin hükümette baş söze sahip olmasıyla sakladıkları paralar piyasaya sürüldü. Üretim aynı oranda artmadığı için de enflasyonist bir basınç bu kanaldan da yaratılmış oldu.

Şimdi üçüncü sorunuza yani enflasyonun ya-

rattığı bozuklukların incelenmesine sözü getirebiliriz. Bunların başında, enflasyonun zaten kötü olan gelir dağılımını büsbütün emekçi halkımızın aleyhine bozması gerçeği gelir. Enflasyon kanunsuz alınan, vergi adaletinden çok uzak bir ilâve vergidir. Bunu kim öder? Geliri fiyatlar genel seviyesindeki artışı izleyemiyenler öder. Yani mutlu azınlığın dışında, kalan biz mutsuz çoğunluk öderiz.

Enflasyonun ikinci büyük mahzuru, ekonomi içinde kaynakların dağılım mekanizmasını büsbütün bozmasıdır. Kaynaklar kısa devrede vurgun veya sağanak kârları dediğimiz aşırı enflasyon kârlarını sağlayan alanlara doğru kayar. Ekonominin ana üretim güçlerinden, temel yatırımlardan - bunlar böyle sağanak kârları getirmeyeceği için - kaynaklar çekilmeğe başlar. Ticaret ve aracılık sanayiden daha az zahmetli ve hem de daha kârlı hâle geleceğinden kalkınma meselesi büsbütün güçleşir.

Enflasyonun üçüncü büyük mahzuru dış ticaret açığını büyütmesidir. Bu konuyu yukarıda ele almış bulunuyoruz.

Buraya kadar üzerinde ana hatlarıyla durduğumuz noktalardan enflasyonun çaresi de çıkıyor. Bu, üretim güçlerimizi arttırmak, hızla arttırmak; bunun da şartı olan sanayileşmeyi gerçekleştirmektir. Bu da, şimdiye kadar pek çok üzerinde durulduğu gibi, ancak kapitalist olmayan bir yoldan gerçekleşir. Görüldüğü gibi her şey dönüp dolaşıp emekçi halkımızın kendi çıkarına bir düzen ve sistem kurmasına bağlanıyor. Yoksa enflasyon, çekirdekteki enflasyon bugün yatıştırılsa bile yarın gene ortaya çıkacaktır. Bundan kurtuluş, ancak kapitalist olmayan yoldan kalkınmamızla - zaten başka türlü mümkün de değildir - olur.

SOSYAL ADALET YAYINLARININ

TÜKENEN
3. KİTABI

KALKINMA YÖNTEMLERİ

Oscar Lange
E K L I
2. BASKI
ÇIKIYOR

İsteme : P. K. 193
Yenişehir - Ankara

SOSYAL ADALET dergisini SOSYAL ADALET yayınlarını

ve

aradığınız her türlü
toplumcu yayınları

topluca bulatacağınız
biricik kitabevi

SERĞİ KİTABEVİ PLÂKEVİ

Sovyet ve Fransız yapısı
klâsik Batı Müziği plâkları

SERĞİ KİTABEVİ PLÂKEVİ

Büyük Sinema içi, kat : 1
P. K. : 117, Yenişehir - ANKARA

Ödemeli kitap, plâk gönderilir.

YAŞAR KEMAL'İN

SPOR - SERGİ

SARAYINDA YAPTIĞI

KONUŞMA

Bizler ki emekçileriz yıl 12 ay, ayazda kışta, tezgâh başında, fabrikalarda, tarlada, taburda, dağda, bayırda çalışıp üretenleriz. Bizler ki tekml ürünlerin yiyeceklerin, giyeceklerin makinaların tek yaratıcısıyız. Dünyada yapılmış ne varsa tek yaratıcıları bizleriz. Ama bizler yarattığımız ürünlerin yanına bile yaklaşamayanlarız. Biz yaratıp başkaları faydalanıyorlar.

Çağımızdaki ürünler, fabrika ve toprak, su ürünleri artık bütün insanları mutlu kılabilir. Herkes yiyebilir. Giyebilir. Rahat edebilir. Çağımız öyle bir yere ulaştı ki azıcık bir gayretle artık bütün insanlığımız mutlu olabilir.

Bütün bunlar olabilir. Olabilir... Niçin olmuyor öyleyse? Suyun başını çalışmayanlar tutmuşlar. Emeksizler tutmuşlar. Ellerini ıktan soğuğa vurmadan, yan gelip yatanlar tutmuşlar. Onlar emekçilerin yarattıkları cümle ürünleri ellerinden alıyorlar. Öyle korkunç bir düzen kurmuşlar. Emekçinin yarattığını, fiatlar düşmesin diye emekçiye ucuza vermiyorlar da imha ediyorlar. Böyle imha edilen ürünler çok bu dünyada. Bir yanda iki milyon insan aç dururken, öte yanda Amerika'da üretim yapmasınlar diye Amerikan çiftliklerine primler veriliyor. Ve onların üstüne Vietnamlara, Kongolara korkunç uçaklarla ekmek yerine bombalar atılıyor.

Emeklerimizin durmadan sö-

mürüldüğünü, fakat bir türlü doymak bilmediklerini söyleyen Yaşar Kemal, konuşmasına şöyle devam etmiştir.

Bu milletin yıllık geliri 60 milyar lira. Bu 60 milyar liranın 25 milyarını 500 bin kişi alıyor. 500 bin mutlu kişi geride kalanın da 29,5 milyon vatandaş pay ediyor. Gördünüz mü adaleti? Adalet dediğin de olsa olsa böyle olur. Bu rakamlar korkunçtur ayıptır.

Olmaz olan bir lâf var. Kim çıkardıysa bu lâfı Allah onun bin belâsını versin. Beş parmağın beşide bir mi? Diyorlar. Bu çağda karşımızda utanmadan çıkıp Allah kimi insanı zengin kimini fakara yaratmış diyorlar. Bu namussuzluktur. Fukaralar iğrençtir. Fukaralık yoksulluk imana yakışmayan insan haysiyetine yakışmayan iğrenç bir iştir. İnsanın fakara bırakılmasını doğru bulanlar, insan düşmanı, halk düşmanı alçaklardır.

Bizim karşımızta çıkanlar fukaralığı ortadan kaldıracamız bile demiyorlar. fukaralık insana uygun iyi bir şeymiş gibi Allah fıkara zengini de zengin yaratmış diyorlar. Hayır yalan söylüyorlar. Allah kimseyi fıkara kalsın diye yaratmamıştır. Bu hiç bir kitapta yoktur. Dört kitabın dördü de, sömürücülüğe karşı, insanın yoksul bırakılmasına karşıdır.

Ben zenginim elimi ıktan soğuğa vurmadan ölünceye kadar zengin kalacağım. Ben öldükten sonra da sülâlem sülâlesi zenginlikte sürüp gidecek. Fıkara da yoksulluğu boynuna takılmış zincir gibi yıllarca taşı baba taşı edecek. Bu mu insanlık, bu mu adalet, bu mu namus...

Türkiye İşçi Partisi'ni seçime sokmamak için kurulan oyunları anlatan Yaşar Kemal sık sık alkışlarla kesilen konuşmasına şöyle devam etti.

Emekçilerin, okuma, gelir meseleleri üzerinde de duran Yaşar Kemal, Onların bir yalanlarına bizim emeğimiz ulaşırsa halkımız uyanır. Herbirimiz birer şahı gibi halkımızın arasına uçmalı derdimizi onlara anlatmalıyız her şahın bize 100 kişi getirir.

«Ben gazeteciyim yıllarca kasaba kasaba, köy köy adım adım yurdumu dolaştım. Yeraltında yüzlerce köy gördüm. Mağaralarda yüzlerce insan gördüm. Diyarbakırın Kulp kazasından, Şikevtan köyü, mağaralara yerleşmiş bir köydür. O mağaralarda doksan ev vardır. Halim Yıldız hâlâ aklımdan çıkmıyor. Bin yıl yaşasamda çıkmaz. Altı çıplak çocuğunun üçünü bir yanına almış üçünü de bir yanına almış bana geldi.

— Bak kardeş dedi, bak gazeteci ağa, ben Halim Yıldız altı kırılıplak oğlanın babası yedi yıldır hasta yatan Gülüzarin kocası bir tek öküzü bir yağar eşiği olmayan varım dönümlük tarlasında ot bitmeyen, ömründe ev dedikleri şeyi askerlikte bir de kasabada görmüş.

Ağanın kulu,

Hükümetin iti Halim Yıldız,

Ben komşuların verdiği ekşi ayrandan darı ekmeğinden başka yiyecek yüzü görmedim,

Ben Halim Yıldız,

Mağarada insanlar bir ekmeğe muhtaçtırlar, açtırlar. Ağalarda bu ağlara gelip yalan oy dileniyorlardı. Bu olacak iş mi? Oy istemek değil insan bu sefillerin yüzüne bakamaz utanır. Demmiştir.

T.İ.P. ANKARA'DA DEMOKRATİK HAYATIN EN BÜYÜK KAPALI SALON TOPLANTISINI YAPTI

Saat 14.30'da başlayacak TİP toplantısının yer bulabilmek için pek çok Ankaralı, sabahdan itibaren Büyük Sinemanın önünde yer aldı. Daha açığözler ise, sinemanın Pazar 12 matinesine bilet alıp içeri girdiler ve filmin bitmesinden sonra da salonu terketmediler. Saat 14,de film bitip kapı önünde biriken binlerce kişi içeri girmek istediğinde, sinema koltuklarının çoktan dolmuş olduğunu hayretle gördüler. Zira, TİP toplantısına katılmak için erken geldiklerini sananlardan da erken gelenler vardı. Salondan sinema seyircilerinin boşaltılmış olması, TİP-in Ankaralı yöneticilerini bir hayli endişelendirdi. İçerde aleyhte gösteri yapmaya gelmiş yüzlerce kişinin kaldığı söylentileri çıktı. Fakat söylentilerin gerçekte hiç bir ilgisi olmadığı hemen anlaşıldı. Toplantıdan önce «Çılgın İhtiras» adlı filmi seyretmek eziyetine katlanarak, yer bulmayı garanti edenlerin çoğu, öldürücü sığağa rağmen içeride altı saatten fazla kalmayı göze alan gençlerdi.

İstanbul Spor ve Sergi Sarayındaki TİP toplantısına bir nazire yapmak isteyen Ankaralı TİP yöneticileri, gerçekten iyi hazırlanmışlardı. Sinemanın bütün iç ve dış kapılarının önceden krokisi çıkarılmış, her kapıda ve geçitte görev alacak TİP gençlik kolları üyeleri isim ve numara ile tesbit olunmuştu. İçeride en ufak bir olaya meydan vermemek için gerekli tedbirler alınmıştı. Film biter bitmez bu ekipler derhal davulları önceden hazırlanmış pankart, döviz ve afişlerle süslemişler,

bayrakları yerlerine asmışlar, görev yerlerinde mevki almışlardı. Zaman zaman mikrofondan bir gür ses yükseliyordu:

— 1, 2, 3, 7, 9, 12 numaralı ekipler... Geçitleri kesiniz!

— 17 numara... 17 numara, merdiveni kestin mi?

Fakat bütün bu dikkatli hazırlığa rağmen, kapı önünde birikenler öylesine umulmayan bir kalabalık teşkil etmişti ki, salonun kapıları açıldığında, içerde oturanların üstüne dalgalar halinde insanlar aktı. İçeriye ille de girmek arzusu öylesine coşkundu ki, kapılarda ve geçitlerde alınan bütün tedbirler boşa gitti. 1800 kişilik Büyük Sinema salonu, dev partilerinki de dahil pek çok kalabalık kongre ve gösteri toplantısına tanık olduğu halde, ilk defa bütün bunları gölgede bırakan bir insan seli gördü.

1800 kişilik salona üçbinden fazla insanın yığılı olduğunda hemen herkes ittifak halindeydi. Bir tek koltuk araları, koridorlar ve hattâ salonun giriş yolları ile sahne gerisi gerisi bilen tıklım tıklım dolmuştu. İçerideki bu kalabalığa rağmen, dışarıda kalanların sayısı gene de binlerin üstündeydi ve gerçekten Büyük Sinema, Büyük Sinema olalı, ne CHP, ne DP ve ne de AP kongrelerinde dahi böylesine bir kalabalık görmemişti. Sinemanın önü, sinemanın karşısındaki caddenin geniş kaldırımları ve nihayet Ankara'nın trafiği en yüklü caddesi olan Atatürk Bulvarının üs-

tü salkım saçak insanlarla dolmuştu. Gazeteciler, sinemanın dışındaki kalabalığın da içerdekine eş olduğu konusunda ittifak ettiler. Dışardaki kalabalık yüzünden saatlerce trafik tıkanıklıkları oldu.

Kapalı salon toplantısının başladığı saatlerde henüz aslar salona girmemişti. Gösterinin takdimcisi salondaki binleri kurtuluş savaşı şehitleri ve Atatürk'ün anısı önünde saygı duruşuna davet ettiğinde, bir dakika salonda öldüresiye bir sessizlik oldu. Belki de bu salonda yapılan saygı duruşlarının içinde en sessiz olanı, âdeta nefes almaktan korkulanı bu saygı duruşuydu. Bunu İstiklâl Marşı'nın söylenmesi takip etti. İstiklâl Marşı'nın söylenmesi ise, TİP'in öteki partilerle arasındaki farkı bütün açıklığı ile ortaya koyan bir ölçü oldu. Hiç bir parti toplantısında, hiç bir gösteri toplantısında, geçen Pazar günü Büyük Sinemada olduğu kadar bir ağızdan ve ölçüleri yerinde bir İstiklâl Marşı'nın söylenmediğini anlatan, toplantıyı büyümüş gözlerle takip eden AP'li gazeteciydi. Gerçekten de İstiklâl Marşı bu salonda şimdiye kadar söylenmiş İstiklâl Marşlarının en gür seslisi, en kaidesine uygun olanıydı üçbin kişilik tek sesli dev bir koro vardı.

Günün ilk konuşmacısı Prof. Sadun Aren kürsüye geldiğinde salon bir kere daha uğuladı. Alkış, alkış... Sonra Aren'in tıpkı kürsüde ders verir gibi konuşması başladı. Konuşma, böyle bir siyasi toplantı konuşması değildi ama, Aren hocalığın kendisine kazandırdığı ustalıklı öylesine becerikli konuşuyordu ki, en bilimsel konuları bile şakası, esprisi ile öylesine ustalıklı ortaya koyuyordu ki, dikkatleri bir an bile dağıtmadı ve gene bir alkış tufanı içinde kürsüye TİP Genel Sekreteri Rıza Kuas'a bıraktı. Kuas'ın miting havasına daha uygun konuşmasını Behice Boran'ın, tek kusuru uzunluğu olan konuşması izledi.

Boran'dan sonra kürsüye gelen Hamdoş adlı Antep'li köylünün yaptığı içten kopma konuşma ise, salondaki binlerle birlikte, Atatürk Bulvarını dolduran binleri de kâh güldürdü, kâh ağlattı. Hamdoş şöyle diyordu: «Ben Azap Alinin oğlu Hamdoş'um. Gaziantep'ten bana birer lira, ikişerbuçuk lira verip size derdimizi söylemek için gönderdiler. Babam ırgattı. Ben de öyle. Süleyman ağanın yanında ırgattık. Onun, sözüm buradan dışarı, insandan iki köpeği, 22 de eşkiyası vardı... Kuzu güderdim küçüklüğümde. Sonradan büyüdüm. At da gütmeye başladım. Gardaşlarım, bizim oralarda halimiz harap. Bahın anlatayım. Bir köylük yer bulursun temelini kazıp, duvarını örer, çatısını çatar, içine oturursun. Sonradan köy kimin? Köy ağanın! Irak'ta taşı bol bir toprak bulursun, taşını ayırlarsın, çifti koşar sürersin Sonram tarla kimin? Tarla ağanın! Ağa mahkûmu muyuz?»

Daha sonra Yaşar Kemal adı, salonu bir kere daha okyanusların dalgalanışı gibi dalgalandırdı. «Kemal, Kemal çok yaşa» sesleri dakikalarca salonu çınlattı. Romancı Yaşar Kemal'in kendi hayatından naklettiği sahneler, «vicdansızlar yıllarca bize yazdırmadılar, söyledim, bizi zincirli kurda çevirdiler» sözleri ise bitmeyen gösterilere yol açtı.

Ama, TİP toplantılarının asıl büyük yıldızının Çetin Altan olduğu az sonra anlaşıldı.

Toplantıyı izleyen gazeteciler, daha önceleri de çok tezahürat, çok alkış görmüşler, çok «yaşa varol» nidasına tanık olmuşlardı. Bu salonlarda İnönü'ye tezahürat yapılmıştı, Menderes, Demirele, Türkeş ve daha nice nice kişilere tezahürat yapılmıştı. Ama bu salonda yıllardan beri bütün politik gösterileri takip eden gazeteciler, Çetin Altan'a yapılan gibi bir başka tezahürat görmemişlerdi. Bir dakika, beş dakika değil, tam on dakika süren tezahürat ve alkışların yarattığı titreşimlerden balkonun çökmesini bekleyenler oldu.

Çetin Altan da bu tezahüratın hakkını verdi. Ne yaman bir kürsü hatibi olduğunu gösterdi. Konuşması beş, on değil, belki de yüz defa coşkulu alkışlarla kesildi. Konuşma bitince, yeniden bir kere daha öylesine korkunç bir gösteri başladı ki, Çetin Altan tıpkı bir tiyatro oyuncusu gibi tekrar kürsüye çıkmak ve ikinci bir konuşma daha yapmak zorunda kaldı.

Altan, «Bir de lâf çıkarmışlar. Amerikadan yana olunmazsa, Rusyadan yana olunmuş... Kimseye muhtaç olmadan idare edilmez zannediyorlar bu memleketi. Edilir diyenlerin de analarına küfrediyorlar, komünist diyorlar. Atatürk bizi yurdumuzun üzerinde yabancı bayrak görmeye alıştırmadı. Komünist deseler de, demeseler de, buna son vereceğiz. Petrol şirketlerini millileştireceğiz. Türkiye'de yalnız Türkler oturacak. Bütün bunları söylemek, Amerikan düşmanlığı değil, Türk vatanperverliğidir». diyordu.

Çetin Altan'dan sonra, belki de hemen Genel Başkan Aybar'ı konuşurmak lâzımdı. Yöneticiler burada bir hata yaptılar ve mutlaka Çetin'den önce konuşurması gereken Muzaffer Karan'ın konuşması araya soktular. salondaki hararet 40 derecenin çok üstündeydi. Kalabalığın yoğunluğundan, sabahtan iti-

baren çalıştırılmasına rağmen soğutma tertibatı etkisiz kalıyordu. Çetin Altan'ın kürsüden inmesiyle birlikte, salonda geçici bir sükunet oldu. Daha doğrusu üç kişinin birden oturmaya çalıştığı koltuklarda ikişer kişi kaldı. Sinemanın önünde dakikalardan beri tıkanmış trafik de, tek sıralı olmak şartıyla azıcık açıldı. Karan'dan sonra günün son konuşmasını yapan Aybar da büyük bir tezahüratla karşılandı, dakikalarca alkış topladı ama günün yıldızı Ankaralılar için Çetin Altan'dı.

TİP Genel Başkanı, gerçekten güzel bir konuşma yaptı. Kürsü politikasında da iyice piştiğini gösterdi. Milli bağımsızlık konusundaki sözlerini, sinema salonunu ve önünü dolduran binlerce kişiye tekrarlattırdı. En sonunda da bizzat kendisinin yöneticiliğini yaparak söylediği Dağ başını duman almış marşı ise, Ankara'nın binlerce aydınını, işçisini gö yaşlarına boğdu. Ama bunlar sevinç-göz yaşlarıydı ve Mehmet Ali Aybar'ın «Diyecetim ki bu milletin kaderi 10 Ekim seçimleriyle değişecektir, ama şu manzarayı gördükten sonra söylüyorum ki bu milletin kaderi şimdiden değişmeye başlamıştır. El ele, el ele, el ele...»

Toplantı bittikten dakikalarca sonra bile sinema önünde trafiğin açılması Ankara polisi için bir mesele oldu. Aybar, Altan ve Aren'in sinemadan çıkartılıp otomobillere bindirilmiş ise ancak yan kapılardan binbir gizlilik içinde tedbir alınmak suretiyle mümkün hale geldi. TİP'iler Ankara'da geride bıraktığımız hafta gerçekten öteki partilerin yüreklerini hoplatacak bir toplantı tertip etmiş insanların rahatlığı içinde evlerine döndüler. Daha sonraki günlerde de hafta boyunca özellikle CHP, CKMP kulislerinde hep bu toplantının havası konuşuldu durdu.

YÖN DERGİSİNDEN

REKLAMINIZI
GAZETE VE DERGILERLI
DEGERLENDIRIN!

BASIN ILAN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLAMLARINIZ İÇİN
HİZMETİNİZDEDİR.

Genel Müdürlük :

Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01

Telgraf adresi : BASINKURUMU

Basın A. 1'

sosyal adalet aylık siyasi fikir dergisi
Yıl: 2 Sayı: 19

İmtiyaz Sahibi : Cemal Hakkı SELEK

Yazı İşleri Müdürü : Abdullah NEFES

Yazı Kurulu Başkanı : Prof. Sadun AREN

Yönetim Yeri : Selânik Caddesi 28/1 Kızılay-ANKARA

Kısa Adres : P.K. 193 Yenışehir-ANKARA

FİATı : 250 KURUŞ

Yıllık abone 24, 6 aylık 12 Lıradır. İlan - Reklam ücreti
özel anlaşmaya bağlıdır.

Dizilip basıldığı yer : Başnur Matbaası - Konya Sokak ANKARA

Aybar : Ne Rusya, ne de Amerika, sadece Türkiye

DIYARBAKIR, (Özer ÖZTEP bildiriyor) — Belediye Meclisi'ni toplantıya çağıran T. İ. Parti Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'ın Diyarbakır'da yaptığı konuşma, son konuşmaları sert bir şekilde cevap vererek Yürütüründe duyulan illiyi neyeca niyi tasımamantar. Amevika Rusya'ya tercih ederiz. Türkiye'ye gidiyoruz. Türkiye bacaklır demıştır.

TURKIYE İsci Partisi'nin ikinci büyük toplantısı Ankara'da Büyük Sinema'da yapılmıştır. Saat 14.30'da başlayan toplantı kalabalık bir halk kitlesi izlemiştir. Sinema salonuna sığmayan halkın çoğu caddelerine sordıkları meşdileri üzerine oturarak, konuşmaları dinlenişlerdir.

TIP Genel Başkanı Anayurtta yabancı bayrağı istemediklerini söyledi

Hamdoş: "Artık zaman değişti,"

TURKIYE İsci Partisi'nin dünki Radyo konuşmasını Gazeteci Hamdoş Doğan yayınladı ve özette şunları söyledi: "Artık zaman değişti."

TIP'in Büyük Sinema'daki toplantısını d

TURKIYE İsci Partisi'nin dün Büyük Sinemada yaptığı toplantısı Ankara'da geniş ilgiyle görüldü. Gerek sinema salonunda gerekse bulvarı üzerinde 20 bin kişi vardı. TIP'in görüşlerini anlatan Sadun Aren, Behice Boran, Rıza Kuas, Yaşar Kemal, Çetin Altan, M. Ali Aybar ve diğer hitipler a'aka ile dilemişler v yirekten alkışlanmıştır.

Ankara'da yapılan toplantı karşı gösterdikleri a'aka yüzünden sinema salonuna fazla kalabalık yüzünden yapılmadı. Toplantıya katılmayanlar için bulvarı kenarında Emperyal Kuvvetleri tarafından gösteriler yapılmıştır. Toplantıya ilk konuşmayı Prof. Dr. Sadun Aren yaptı ve kalabalıkta "partinin doğru söyleyerek bulvarı için bir yol olduğunu, bunlardan birinin K...

İSTANBUL

- 1 — Mehmet Ali A
- 2 — Çetin Altan
- 3 — Sadun Aren
- 4 — Yaşar Kemal
- 5 — Cemal Nebioğlu
- 6 — İzzet Halkaç
- 7 — F. Zafire Cemre

ANKARA

- 1 — Rıza Kuas
- 2 — Behice Boran
- 3 — İbrahim Çetkin
- 4 — Muzaffer Kar
- 5 — Şaban Erik

Aybar "Bu seçim, ilk millî kırtuluş seçimidir" dedi

TURKIYE İsci Partisi'nin dün Büyük Sinema'da tertip ettiği toplantısı, söz alkan ve Türkiye'nin içinde bulunduğu problemleri bu problemlerin çözümünü gösteren hatiplerle karşılanmıştır.

Toplantının yapıldığı sinemada bulunanlara keşiflerden önce konuşmaları bekleyenlerin büyük kısmı dinledi. Salonun tamamı meşdeleri için...

AYBAR: "10 EKİM'DE ZİNCİRLERİ KIRACAĞIZ,"

Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar parti'nin seçim bildirisini okuyarak konuşmuştu.

25 bin kişi takip etti!

esleklere göre dağılımı şöyledir : İşçiler : 27, Küçük esnaf : 23, Şoför : 6, Ev kadını : 15, Öğretmen : 18, Emekli öğretmen : 10, Memur : 15, Profesör ve doçent : 4, Emekli subay : 15, Müberrit : 23, A...